

การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู-อาจารย์
คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
A STUDY OF CONDITIONS PROBLEMS AND NEEDS IN USING INSTRUCTIONAL
MEDIA OF HOME ECONOMICS TEACHERS IN NORTHEASTERN
VOCATIONAL COLLEGES

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2541

ISBN 974-622-200-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

A STUDY OF CONDITIONS PROBLEMS AND NEEDS IN USING INSTRUCTIONAL
MEDIA OF HOME ECONOMICS TEACHERS IN NORTHEASTERN
VOCATIONAL COLLEGES

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF THECHNOLOGY LADKANBANG

1998

ISBN 974-622-200-7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของ
ครู-อาจารย์คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
A STUDY OF CONDITIONS PROBLEMS AND NEEDS IN USING
INSTRUCTIONAL MEDIA OF HOME ECONOMICS TEACHERS IN
NORTHEASTERN VOCATIONAL COLLEGES

นักศึกษา

นางอรวรรณ จิววัฒนารักษ์ รหัสประจำตัว 34623046

หลักสูตร

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมห้าปีบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารอาชีวศึกษา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร.วราพรธรรม น้อยสุวรรณ

อาจารย์โอวาท พูลศิริ

มีนาม
Orn Weerom
Low

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
ผศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลขันธ์	
รศ.ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์	
ดร.วราพรธรรม น้อยสุวรรณ	
อาจารย์โอวาท พูลศิริ	
อาจารย์ไพรัตน์ พิกน้อย	

ค่าระดับคะแนนที่ผ่านเป็นเอกฉันท์จากคณะกรรมการมีค่าเป็น PASS

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 21 เมษายน 2541 เวลา 9.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ ห้องสมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่ 27 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

หมายเหตุ การวัดผลวิทยานิพนธ์ให้ใช้ค่าระดับคะแนนดังนี้

ค่าระดับคะแนน	ผลการศึกษา
O	Outstanding (ดีเยี่ยม)
G	Good (ดี)
P	Pass (ผ่าน)
F	Fail (ไม่ผ่าน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการใช้สื่อ
การเรียนการสอนของครู-อาจารย์ คณะวิชา
คหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ

นักศึกษา

นางอรวรรณ จิววัฒนารักษ์

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร.วราพรธม น้อยสุวรรณ

อาจารย์โหวท พูลศิริ

ระดับการศึกษา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.

2541

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและต้องการใช้สื่อการ
เรียนการสอนของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ และเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของ
วิทยาลัยและประสบการณ์การสอน และเปรียบเทียบความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการ
สอน ประเภทสื่อวัสดุและสื่ออุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามที่ส่งให้
กับกลุ่มประชากรซึ่งเป็นครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ 8 แห่ง จำนวน 164 ฉบับ ได้รับคืนชุดที่สมบูรณ์จำนวน 156 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ
95.12 และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากผลการวิจัย ปรากฏว่า

1. สภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ครู-อาจารย์ส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางและ
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเตรียมและการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ด้านคุณ
ภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน และ ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอนปฏิบัติอยู่
ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ มีเพียงด้านเดียวที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการ
เลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ที่ทำ

การสอนคณะวิชาคหกรรม จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย พบว่า ครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดเล็ก และ วิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า ครู-อาจารย์ทั้งสามกลุ่ม มีความคิดเห็นต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนแตกต่างกัน

2. ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ครู-อาจารย์ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมและการจัดหาสื่อการเรียนการสอน เกือบทุกข้อมีปัญหาในระดับปานกลาง ยกเว้น ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนตามต้องการ มีปัญหาในระดับมาก ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน เกือบทุกข้อมีปัญหาในระดับปานกลาง ยกเว้น ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้ใช้สื่อการเรียนการสอน มีปัญหาในระดับน้อยด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอนและด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน ทุกข้อมีปัญหาในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ที่ทำการสอนคณะวิชาคหกรรม จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย พบว่า ครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดเล็ก และ วิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า ครู-อาจารย์ทั้งสามกลุ่ม มีความคิดเห็นต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนแตกต่างกัน

3. ความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ครูมีความต้องการสื่อวัสดุ (Software) ในระดับมาก ได้แก่ ใบงาน, ใบความรู้, ตำราเรียน, บทเรียนสำเร็จรูป, ของจริง, ของตัวอย่าง, รูปภาพ, ภาพถ่าย และ หุ่นจำลอง สื่ออุปกรณ์ (Hardware) ได้แก่ เครื่องถ่ายเอกสาร, เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ, เครื่องฉายวิดีโอ, กล้องถ่ายรูป, ไมโครโฟน, เครื่องขยายเสียง, เครื่องฉายสไลด์ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย พบว่า มีความต้องการสื่อวัสดุและสื่ออุปกรณ์แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า ครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปีมีความต้องการแตกต่างกันสูงสุด

Thesis Title	A Study of Conditions Problems and Needs in Using Instructional Media of Home Economics Teachers in Northeastern Vocational Colleges
Student	Mrs. Orawan Jewvattanarak
Thesis Advisor	Assoc. Prof Dr.Preeyaporn Wanganutrohd
Thesis Co-advisors	Dr.Warapan Noisuwan Mr.Owat Poolsiri
Level of Study	Master of Industrial Education in Vocational Administration King Mongkuts's Institute of Technology Ladkrabang
Year	1998

ABSTRACT

The Purpose of this study were two-folds : firstly, to study of the uses conditions problems and needs using of Instuctional media of Home Economics teachers in northeastern vocational colleges; secondly, to compare problems of instructional media using for size of colleges and experience of teaching; compare their needs of instructional media according to software and hardware media. The Instrument was a questionnaire and the sample consisted of 164 home economics teachers in 8 northeastern vocational colleges. The data were statistically processed through percentage arithmetic mean, standard deviation.

The findings were as follows:

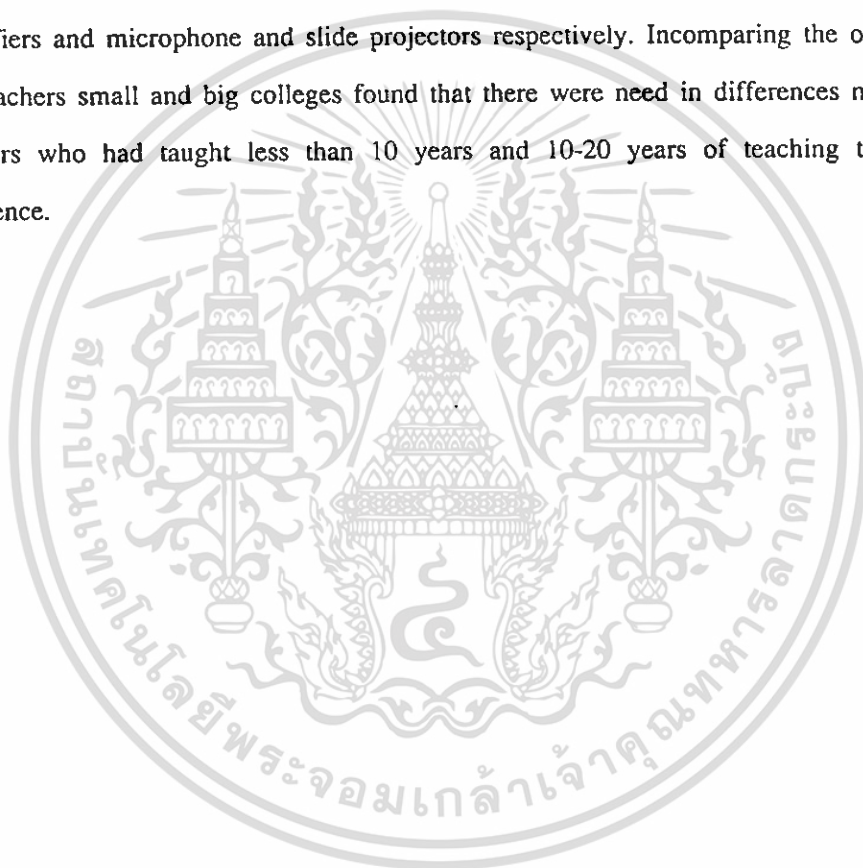
1. Most teachers made fair use of instructional media these include : Preparation and procurement, quality and quantity and instructional media services, respectively. However, selection and use was sufficient to meet the teachers needs. In comparing the opinions of the teachers small and big colleges, it was found that there were no differences, and in comparing the opinions in according to experience of taught it was found that there were no difference for three groups on uses condition of instructional media of Home Economics teacher.

2. Teacher problems listed in order to of importance were as follows :

Preparation and procurement , lack of budget, the other items were in the middle level.

Incomparing the opinions of the teachers small and big colleges found that there were problems in differences media. The teachers who had taught less than 10 years, between 10-20 years and more than 10 years there were problems in differences.

3. Concerning their needs for media. The teachers needed but not energetically enough, worksheets, textbooks, modules, genuine models and specimen, pictures, photographs and model, photocopy machines, overhead projectors, video tape, camera, amplifiers and microphone and slide projectors respectively. Incomparing the opinions of the teachers small and big colleges found that there were need in differences media. The teachers who had taught less than 10 years and 10-20 years of teaching there were difference.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับความเมตตากรุณาดูแลเอาใจใส่อย่างดียิ่ง จาก รองศาสตราจารย์ ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ดร.วราพรธม น้อยสุวรรณ และ อาจารย์โอวาท พูลศิริ ที่กรุณาให้คำปรึกษาในการปรับปรุงแก้ไข และให้ความช่วยเหลือในการค้นคว้าแนะนำแก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาจากท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังทุกท่าน ที่ได้ให้การอบรมสั่งสอนวิชาความรู้ ความสามารถและประสบการณ์รวมทั้งเจ้าหน้าที่งานบัณฑิตทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและบริการในทุกเรื่องเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาแนะนำในการสร้างและปรับปรุงแบบสอบถาม ตลอดจนพี่น้อง และเพื่อน ๆ นักศึกษาของผู้วิจัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือ

ขอกราบขอบพระคุณ นายจรูญ ถิระผลิน นางสมทอง ถิระผลิน บุพการีทั้งสองของผู้วิจัย ผู้ที่ได้ส่งเสริมให้ความรักแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา บุญกุศล ความดีงาม และความรู้ที่ผู้อ่านจะได้รับจากงานวิจัยเล่มนี้ ขอมอบให้แก่ท่านทั้งสอง

ขอขอบคุณ คุณสมชัย จิววัฒนารักษ์ และขอปใจ นางสาวนวลนฤมล จิววัฒนารักษ์ เด็กชายภาณุวัฒน์ จิววัฒนารักษ์ ที่เป็นผู้ให้กำลังใจการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดี ตลอดมา

อรวรรณ จิววัฒนารักษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VII
สารบัญตาราง.....	IX
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ทฤษฎีและหรือกรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
เชิงอรรถ.....	10
2. วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความหมายของสื่อการเรียนการสอน.....	11
คุณค่าของสื่อการเรียนการสอน.....	14
ประเภทของสื่อการเรียนการสอน.....	16
หลักการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน.....	20
ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน.....	29
หลักการจัดบริการสื่อการเรียนการสอน.....	36
เชิงอรรถ.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
ประชากรที่ศึกษา.....	46
กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา.....	47
เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การทดลองเครื่องมือ.....	50
การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย.....	53
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของ ผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ที่มีต่อสภาพ การใช้สื่อการเรียนการสอน.....	54
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อ การเรียนการสอน.....	60
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการใช้สื่อการเรียน การสอนประเภทสื่อวัสดุ และสื่ออุปกรณ์.....	65
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูอาจารย์ ที่มีต่อสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้สื่อการเรียน การสอน.....	67
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	117
สรุปผลการวิจัย.....	117
อภิปรายผล.....	120

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	145
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	146
เชิงอรรถ.....	147
บรรณานุกรม.....	152
ภาคผนวก.....	158
ประวัติผู้เขียน.....	188

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนนักเรียน และครู-อาจารย์คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัย อาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	47
2	แสดงคำร้อยละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดของวิทยาลัยและประเภทการสอบ.....	54
3	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสภาพการใช้ สื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน.....	55
4	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสภาพการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน....	56
5	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสภาพการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน.....	57
6	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสภาพการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียน การสอน.....	58
7	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสภาพการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน.....	59
8	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการใช้ สื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน.....	60
9	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน.....	61
10	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน.....	62
11	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียน การสอน.....	63

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน.....	64
13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการใช้ สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อวัสดุ.....	65
14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการใช้ สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่ออุปกรณ์.....	66
15 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้ สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน	68
16 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย.....	69
17 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย.....	71
18 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียน การสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย.....	72
19 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย.....	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้ สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน ในภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน.....	75
21	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน.....	78
22	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน.....	81
23	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียน การสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน.....	83
24	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน.....	85
25	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้ สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย ในภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน.....	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
26 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย.....	88
27 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย.....	90
28 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียน การสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย.....	92
29 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย.....	92
27 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน.....	94
28 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย.....	92

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
29 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาการใช้ สื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย.....	94
30 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการ ใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน ในภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน.....	96
31 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการ ใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน.....	98
32 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการ ใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน.....	100
33 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการ ใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียน การสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน.....	102
34 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการ ใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน.....	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
35 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อความต้องการ ใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อวัสดุ จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย	107
36 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อความต้องการ ใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่ออุปกรณ์ จำแนกตามขนาด ของวิทยาลัย.....	109
37 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อความต้องการ ใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อวัสดุ จำแนกตาม ประสบการณ์การสอน.....	111
38 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อความต้องการ ใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่ออุปกรณ์ จำแนกตาม ประสบการณ์การสอน.....	113

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเกี่ยวกับอาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การอาชีวศึกษาจึงนับว่าเป็นการจัดการศึกษาที่สำคัญยิ่งของประเทศเพราะการอาชีวศึกษาเป็นหลักประกันความมั่นคงของชาติด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การทหาร การปกครอง และวัฒนธรรมดังที่ วิชากรมทมาศ กล่าวไว้ว่า

การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่มีบทบาทและมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นการศึกษาที่จัดไว้เพื่อเตรียมบุคคลให้มีอาชีพเป็นหลักฐานในอนาคต และเพื่อช่วยให้ผู้มีอาชีพอยู่แล้วมีความก้าวหน้าในอาชีพของตนเมื่อประชาชนมีอาชีพที่ดีเหมาะสมกับความต้องการของตนเองและประเทศชาติแล้ว ย่อมจะนำมาซึ่งความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ¹

การเรียนการสอนในปัจจุบันต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมในสังคม ความต้องการ ความสนใจและความสามารถของนักเรียน ครูจึงต้องเป็นผู้นำเด็ก กระตุ้นเด็กและผลักดันเด็ก ครูจะไม่สอนเฉพาะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเท่านั้น แต่จะต้องสอนวิธีการเรียน วิธีการค้นคว้า วิธีการคิด การตัดสินใจ วิธีการทำงานหรือสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ครูจะต้องสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้สนับสนุนการเรียนรู้ โดยการใช้วัสดุที่จะช่วยในการเรียนการสอนซึ่งอาจจะเป็นรูปภาพ แผนที่ การทดลอง สไลด์ วิดีโอเทป ภาพยนตร์ เป็นต้น นั่นคือรู้จักนำเอาสื่อโสตทัศนูปกรณ์มาใช้นั่นเอง

ในทางอาชีวศึกษานั้น การเรียนการสอนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้มิใช่การเรียนรู้แบบท่องจำ จำเป็นต้องส่งเสริมให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เพื่อนำความรู้เหล่านั้นไปประกอบอาชีพในอนาคต การเรียนวิชาชีพช่างเป็นการเตรียมคนเข้าสู่อาชีพ จำเป็นต้องให้นักเรียนมีทั้งความรู้ ทักษะ มีโอกาสแก้ปัญหา

ทางข้างได้ การสอนที่สอดคล้องกับวิชาชีพทางช่างจำเป็นจะต้องมีสิ่งให้นักเรียนจะได้มีโอกาสสังเกตเป็นเบื้องต้นได้ นอกจากนี้ยังต้องเน้นให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพช่าง ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียน

จุดมุ่งหมายหลักในการจัดการอาชีวศึกษาก็คือการเตรียมคนเข้าสู่อาชีพไม่ว่าจะเป็นลูกจ้างหรือประกอบอาชีพอิสระให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อครูมีคุณภาพ องค์ประกอบอันหนึ่งที่จะทำให้ครู นักเรียนและผู้ฝึกมีประสิทธิภาพ ก็คือการปรับปรุงขบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการใช้สื่อการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ย่อมต้องอาศัยสื่อการเรียนการสอน ซึ่งนับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญแห่งกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนทางวิชาชีพในระดับ ปวช. นั้น ครูผู้สอนจะต้องทำให้นักเรียน มีความรู้และเกิดทักษะในวิชาชีพที่เรียนจนสามารถออกไปปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างแท้จริง และอย่างมีความมั่นใจ ซึ่งครูจำเป็นต้องใช้สื่อการเรียนการสอนช่วย นอกจากประสบการณ์และความชำนาญพิเศษทางวิชาชีพ จึงจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ชนะ กสิการ กล่าวว่

สื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้อย่างผลและมีประสิทธิภาพ นั่นคือ ทำให้จุดประสงค์ที่กำหนดบรรลุผลสำเร็จได้ ครูเพียงแต่ใช้ความคิดและเวลาเพียงเล็กน้อย ก็อาจจะสร้างสื่อการเรียนการสอนราคาถูกแต่มีคุณค่าอย่างสูงได้ สถาบันทางช่างมีโอกาสและความสามารถที่จะสร้างสื่อการเรียนการสอนได้มากกว่าสถาบันอื่น อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าจะมีสื่อการเรียนการสอนอยู่แล้วหรือสร้างขึ้นใหม่ แต่ถ้าครูไม่ใช้ก็ไร้ค่าอยู่ดี²

การใช้สื่อการเรียนการสอนจะช่วยถ่ายทอดประสบการณ์จากครู-อาจารย์ ไปสู่ผู้เรียนจากสิ่งแวดล้อม จากตำราต่าง ๆ ไปสู่ผู้รับการที่จะถ่ายทอดความรู้หรือภาษาอังกฤษ เรียกว่า Transfer Knowledge ไม่ใช่จากครูไปสู่ผู้เรียนเท่านั้นอาจใช้สื่อช่วยในการถ่ายทอดได้หลายทาง เช่น จากเทป ภาพยนตร์ ฯลฯ โดยที่บางครั้งครูไม่ต้องไปแตะต้องด้วยเลย

ในขณะที่เดียวกันการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา เป็นสิ่งที่ครูจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เนื้อหาบางอย่างอาจจะใช้สื่ออย่างง่าย ๆ แต่บางอย่างก็จะต้องใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย การใช้สื่อไม่เป็นจะเกิดผลเสีย คือจะทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดไขว้เขวได้

ตามคู่มือหลักสูตร ปวช. 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) กรมอาชีวศึกษาเน้นการใช้สื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายหลักสูตรไว้โดยเน้น "การเตรียมและการใช้สื่อการเรียนการสอน การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน คุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอนและการบริการสื่อการเรียนการสอน"³

ในปัจจุบันนี้โดยสภาพทั่วไปพบว่า ครูอาชีวศึกษายังไม่ตระหนักในเรื่องการใช้สื่อช่วยในการเรียนการสอนเท่าใดนัก ทั้งนี้เนื่องมาจากปัญหาสาเหตุที่สำคัญหลายประการด้วยกัน ประการแรกเป็นปัญหาของตัวเอง กล่าวคือครูยังไม่เห็นความจำเป็นในการใช้สื่อที่เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน หรืออาจมีประสบการณ์ในการออกแบบ ผลิตและใช้สื่อน้อย ไม่มีเวลาหรือไม่คิดที่จะพัฒนาการเรียนการสอน หลายคนกล่าวว่าครูเคยสอนอย่างไรก็สอนอย่างนั้น หรือเคยเรียนมาอย่างไรก็นำมาสอนตามที่ตนเคยเรียนมาอย่างนั้น แม้ว่าเนื้อหาวิชาที่สอน จะเปลี่ยนแปลงตามเทคโนโลยีตลอดเวลา ปัญหาที่เกิดจากระบบการบริหาร และการจัดการก็มีส่วนสำคัญเช่นกัน ได้แก่ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญของการใช้สื่อจึงไม่สนับสนุนในด้านนี้เท่าที่ควร งบประมาณมีจำกัดทำให้ขาดวัสดุอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มาใช้ในการผลิต ทำให้ขาดคุณภาพ ขาดการบำรุงรักษา และปัญหาที่ค่อนข้างวิกฤติคือการขาดแหล่ง และบริการสื่อที่จะเป็นศูนย์กลางให้คำแนะนำความรู้ การใช้สื่อการเรียนการสอนทางวิชาชีพให้แก่ครู-อาจารย์

นอกจากนี้ปัจจุบันในสถาบันอาชีวศึกษา มีปัญหาการขาดแคลนครูอาชีวศึกษาอยู่อีกมาก ดังนั้นการสอนในชั้นเรียนปกติ ครูจะต้องสอนนักเรียนหลายห้องและหลายวิชา ทำให้ไม่มีเวลาในการค้นคว้า คิดปรับปรุงผลิตสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จำเป็นที่จะต้องศึกษาจากแหล่งโดยตรง เพื่อให้รู้สาเหตุที่แท้จริงจะได้นำปัญหามาแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาต่อไป นอกจากนี้สถาบันอาชีวศึกษาต่าง ๆ ยังขาดเครื่องมือ อุปกรณ์การทดลอง และวัสดุฝึกในห้องปฏิบัติการ ดังนั้น เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูจึงจำเป็นต้องใช้สื่อการเรียนการสอนประเภท "โสตทัศนวัสดุ" เช่น ฟิล์มสไลด์ ทีวี ไลต์ ภาพยนตร์ และ เทปบันทึกเสียง เป็นต้น มาทดแทนการเรียนประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์การทดลอง

การใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบการสอนจะได้ผลดีก็ขึ้นอยู่กับทักษะของครูผู้ใช้ หมายถึงความสามารถของผู้สอนที่จะนำเอาสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ไปใช้ให้เหมาะสมกับวิชาต่าง ๆ กับผู้เรียนและใช้ได้อย่างถูกต้องตามคุณลักษณะของสื่อการเรียนการสอน ดังนั้นถ้าจะให้สื่อการเรียนการสอนมีคุณค่าต่อการเรียนการสอนโดยแท้จริงแล้ว ครูผู้สอนก็ย่อมจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน เป็นต้นว่า การใช้ การพิจารณา และการเลือกใช้ จึงจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

การอาชีวศึกษาด้านคหกรรมศาสตร์ตามสภาพปัจจุบัน แม้ความนิยมของผู้มาเรียนทางด้านนี้จะลดน้อยลงเช่นเดียวกับด้านอาชีพเกษตร แต่จริง ๆ แล้วก็เกิดขึ้นเฉพาะการศึกษาในระบบ (ปวช., ปวส., และ ปวท.) เท่านั้น แต่หากจะมองในสังคมอุตสาหกรรมอาชีพที่เป็นธุรกิจบริการต่าง ๆ ยังคงอยู่ในความรับผิดชอบของคณะวิชาคหกรรม ทั้งด้านงานอาชีพอิสระและอาชีพรับจ้าง บริการ เช่น ธุรกิจด้านอาหารและโภชนาการ การเสริมสวย ตัดเย็บเสื้อผ้า อาชีพต่าง ๆ อีกมากมายในสถานประกอบการด้านธุรกิจบริการ สังคมอุตสาหกรรมที่พัฒนามากขึ้นความจำเป็นของประเทศในด้านบริการต่าง ๆ อันเป็นแนวทางการเข้าสู่อาชีพอิสระ และการจ้างงานทางภาคคหกรรมศาสตร์นั้นยังมีอีกมากมาย และกำลังเป็นสิ่งที่ทำให้นักคิดที่มีความรู้ ความสามารถ และ ประสบการณ์ของการอาชีวศึกษาด้านคหกรรมศาสตร์ สื่อการสอนเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร และสื่อการสอนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาควบคู่กันไปตลอดเวลา

ด้วยเหตุผลและความสำคัญของสื่อการเรียนการสอนดังกล่าวแล้วทำให้ผู้วิจัยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า สภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพ ปริมาณและวิธีการใช้แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะเป็นผลกระทบต่อคุณภาพของนักศึกษา คณะวิชาคหกรรมที่จบการศึกษาก็จะไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้น จึงน่าที่จะได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อจะได้ทราบถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนความต้องการ การใช้สื่อการเรียนการสอน และทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการ การใช้สื่อการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ถูกต้องตามความเป็นจริงและจะนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพของการใช้สื่อการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อศึกษาความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย และประสิทธิภาพการสอน

ทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาสภาพ และปัญหา ในการใช้สื่อการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้อาศัยคู่มือของหลักสูตร ปวช. 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) กรมอาชีวศึกษา ได้เน้นการใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การเตรียมตัวของครูผู้ใช้สื่อโดยวางแผนล่วงหน้าว่าจะใช้วัสดุและอุปกรณ์ที่ใหม่ เมื่อไร อย่างไร จึงจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด
2. การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้ ทักษะ และความสามารถของครูในการเลือกอุปกรณ์ได้ถูกต้อง ใช้ในเวลาที่ถูกต้อง กระทำหรือแสดงได้อย่างถูกต้อง
3. คุณภาพและปริมาณสื่อการเรียนการสอน หมายถึง ประสิทธิภาพ และจำนวนของสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน

4. การบริการสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การให้บริการสื่อการเรียนการสอนแก่ครู เพื่อใช้ในการเรียนการสอน⁴

และศึกษาความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ตามแนวคิดของ ชนะ กสิภารโทย ได้จำแนกประเภทสื่อการเรียนการสอนออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. สื่ออุปกรณ์ (Hardware) หมายถึง อุปกรณ์เทคนิคทั้งหลาย เช่น เครื่องฉาย ภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพโปร่งใส เครื่องบันทึกโทรทัศน์ และเครื่องคอมพิวเตอร์
2. สื่อวัสดุ (Software) หมายถึง วัสดุในการเรียนรู้บางชนิด ต้องอาศัย Hardware ในการให้เกิดการเรียนรู้ เช่น फिल्मภาพยนตร์ สไลด์ แผ่นโปร่งใส โปรแกรมคอมพิวเตอร์และบางชนิดใช้ได้โดยเอกเทศ เช่น ตำราเรียน แผ่นภาพ แผนภูมิ แผ่นพลิก ในความรู้ ใบงาน เป็นต้น⁵

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีขนาดของวิทยาลัยต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน
2. ครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน
3. ครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีขนาดของวิทยาลัย และ ประสบการณ์การสอน ต่างกัน มีความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อวัสดุและสื่ออุปกรณ์แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในขอบเขตต่อไปนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะสภาพและปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามคู่มือหลักสูตรปวช. 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1/2533) กรมอาชีวศึกษา โดยเน้นขั้นตอนการใช้สื่อเป็น 4 ด้าน คือ

1. การเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน
2. การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน
3. คุณภาพและปริมาณสื่อการเรียนการสอน
4. การบริการสื่อการเรียนการสอน

และความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ตามแนวคิดของ ชนะ กสิภาร์ โดยได้จำแนกประเภทสื่อการเรียนการสอนออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. สื่อวัสดุ (Software)
2. สื่ออุปกรณ์ (Hardware)

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ เป็นกลุ่มเดียวกัน โดยใช้ประชากรทั้งหมด ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอน ในคณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแบ่งวิทยาลัย ดังกล่าวเป็น 2 ขนาด คือ วิทยาลัยขนาดใหญ่ และ วิทยาลัยขนาดเล็ก

3. ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1 ขนาดของวิทยาลัย แบ่งเป็น 2 ลักษณะ

3.1.1 ขนาดใหญ่

3.1.2 ขนาดเล็ก

3.2 ประสิทธิภาพการสอน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ

3.2.1 ต่ำกว่า 10 ปี

3.2.2 10-20 ปี

3.2.3 มากกว่า 20 ปี

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพ และปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน 4 ด้าน คือการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน คุณภาพและปริมาณสื่อการเรียนการสอน และ การบริการสื่อการเรียนการสอน
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่ออุปกรณ์ (Hard-ware) และ สื่อวัสดุ (Software)

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อความเข้าใจความหมายของศัพท์เฉพาะในการวิจัยตรงกัน ได้ให้ความหมายและขอบเขตจำกัด ดังต่อไปนี้ คือ

1. สื่อการเรียนการสอน หมายถึงวัสดุและเครื่องมือต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบการสอนซึ่งใช้สร้างสภาวะให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ มีทักษะและทัศนคติที่ดี และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้แก่ รูปภาพ, ภาพถ่าย แผนภูมิ,แผนสถิติ,แผนภาพ ของจริง หุ่นจำลอง ของตัวอย่าง กระดานดำ,กระดานขาว กระดานแม่เหล็ก แผ่นป้ายสำลี แผนที่ ลูกโลก ตำราเรียน ใบงาน,ใบความรู้ บทเรียนสำเร็จรูป เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะประกอบคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพทึบแสง เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายสไลด์เทป เครื่องถ่ายวิดีโอ เทปบันทึกเสียงชนิดม้วน เทปบันทึกภาพ กล้องถ่ายรูป เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องถ่ายแผ่นโปร่งใส เครื่องปรุกระดาษไข เครื่องขยายเสียง เครื่องอัดสำเนา และ ไมโครโฟน
2. ครู-อาจารย์คณะวิชาคหกรรม หมายถึง ครู-อาจารย์ผู้ที่ทำหน้าที่สอนประจำคณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. การใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึง การนำสื่อการเรียนการสอนไปใช้ในสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
4. การเตรียมและการใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึง การเตรียมตัวของครูผู้ใช้สื่อ โดยวางแผนล่วงหน้าว่าจะใช้วัสดุและอุปกรณ์ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร จึงจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้

5. การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้ ทักษะ และ ความสามารถของครูในการเลือกอุปกรณ์ได้ถูกต้อง ใช้ในเวลาที่ถูกต้อง สถานที่ถูกต้อง กระทำ หรือแสดงได้อย่างถูกต้อง

6. คุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน หมายถึง ประสิทธิภาพ และ จำนวนของสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน

7. การบริการสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การให้บริการสื่อการเรียนการสอน แก่ครู เพื่อใช้ในการเรียนการสอน

8. สื่ออุปกรณ์ (Hardware) หมายถึง อุปกรณ์เทคนิคทั้งหลาย ได้แก่ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะประกอบคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพทึบแสง เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายสไลด์เทป เครื่องถ่ายวิดีโอ เทปบันทึกภาพ กล้องถ่ายรูป เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องถ่ายแผ่นโปร่งใส เครื่องปรุกระดาษไข เครื่องขยายเสียง เครื่องอัดสำเนา และ ไมโครโฟน

9. สื่อวัสดุ (Software) หมายถึง วัสดุในการเรียนรู้บางชนิดต้องอาศัย Hardware ในการให้เกิดการเรียนรู้ เช่น फिल्मภาพยนตร์ สไลด์ แผ่นโปร่งใส โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และบางชนิดใช้ได้โดยเอกเทศ เช่น ตำราเรียน แผ่นภาพ แผนภูมิ แผ่นพลิก ใบความรู้ ใบงาน รูปภาพ, ภาพถ่าย ของจริง หุ่นจำลอง ของตัวอย่าง กระดานดำ, กระดานขาว กระดานแม่เหล็ก แผ่นป้ายสำลี แผนที่ลูกโลก บทเรียนสำเร็จรูป

10. ขนาดของวิทยาลัย หมายถึง การกำหนดความเล็ก ใหญ่ของวิทยาลัย โดยแบ่งตามจำนวนนักเรียน นักศึกษา ในคณะวิชาคหกรรมโดยกำหนดจำนวนน้อยกว่า 500 คน เป็นวิทยาลัยขนาดเล็ก และจำนวนตั้งแต่ 500 คน ขึ้นไปเป็นวิทยาลัยขนาดใหญ่

11. ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง ระยะเวลาที่ครู-อาจารย์ปฏิบัติหน้าที่สอน ในคณะวิชาคหกรรม แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ต่ำกว่า 10 ปี 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี

เชิงอรรถ

¹วิรัช กุพฺพทมาศ, หลักการอาชีวศึกษา วารสารอาชีวศึกษา, (สิงหาคม, 2518).

²ชนะ กติภรณ์, สื่อการสอน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2521), หน้า 19.

³อาชีวศึกษา, กรม. คู่มือการใช้หลักสูตร ปวช.2530 (ฉบับปรับปรุง 2533), (อัครสาเนา)

⁴อาชีวศึกษา, กรม. เรื่องเดียวกัน. หน้าเดียวกัน.

⁵ชนะ กติภรณ์, สิ่งที่ได้เข้ามาแล้ว, หน้า 2.

บทที่ 2

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางประกอบการศึกษา ให้สอดคล้องในการทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ คณะคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในแนวคิดหลักการเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้ใช้เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการค้นคว้าประกอบการศึกษาวิจัยครั้งนี้ตามลำดับดังนี้

1. ความหมายของสื่อการเรียนการสอน
2. คุณค่าของสื่อการเรียนการสอน
3. ประเภทของสื่อการเรียนการสอน
4. หลักการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน
5. ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน
6. หลักการจัดบริการสื่อการเรียนการสอน

1. ความหมายของสื่อการเรียนการสอน

ชนะ กสิการ์ ได้ให้ความหมายว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง "บุคคล วัสดุอุปกรณ์ เหตุการณ์ เทคนิคหรือสิ่งอื่น ๆ ซึ่งใช้สร้างสภาวะให้ผู้เรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะและเจตคติ"¹

เสาวนีย์ สิกขบัณฑิตกล่าวว่า

"สื่อการสอน" ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า "Instructional Media" Instruct มีความหมายว่า Teach แปลว่าการสอน Media เป็นคำพหูพจน์มาจากคำเอกพจน์ว่า Media แปลว่า สื่อ เมื่อรวมสองคำนี้เข้าด้วยกัน เป็น Instructional Media จึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีความหมายว่า สื่อการสอน บางท่านเรียกว่าสื่อการเรียนการสอน บางท่านเรียกว่าสื่อการสอน ซึ่งที่แท้จริงแล้วจะเรียกสื่อการสอน หรือ สื่อการเรียนการสอน หรือ สื่อการเรียนก็มีจุดมุ่งหวังเหมือนกัน คือเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งนั้น ๆ ปัจจุบันนี้นักเทคโนโลยีทางการศึกษาจะนิยมใช้ว่า วัสดุ และ เครื่องมือเทคโนโลยีการศึกษา ทั้งคำสื่อการเรียนการสอน และวัสดุ และเครื่องมือเทคโนโลยีการศึกษานั้นมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เข้าใจในสิ่งที่เรียนได้อย่างถูกต้องและเข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น²

จากการพิจารณาความหมายของคำว่า สื่อการเรียนการสอน จากคำนิยามของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่านแล้วสรุปว่า สื่อการเรียนการสอนหมายถึง ตัวกลางที่ใช้ในขบวนการเรียนการสอน เพื่อทำให้ครูและนักเรียนเข้าใจสิ่งที่ถ่ายทอดซึ่งกัน ได้ผลดีตรงตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนไว้ดังนี้

สื่อการสอน หมายถึงวัสดุอุปกรณ์และวิธีการประกอบการสอนเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการสื่อความหมายที่ผู้สอนประสงค์จะถ่ายทอดไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำแนกได้ดังนี้

1. สิ่งสัมผัสต่าง ๆ ที่เรียกว่า "วัสดุ" ได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ แผนที่ ซอด้ก แบบเรียน ฟิล์ม ภาพยนตร์ เป็นต้น
2. เครื่องมือที่มีความคงทนถาวรซึ่งเรียกว่า "อุปกรณ์" ได้แก่ กระดานดำ โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องฉาย เครื่องเรียนต่าง ๆ
3. กระบวนการและวิธีการ ซึ่งรวมทั้งวิธีการใช้วัสดุอุปกรณ์และกระบวนการที่เป็นอิสระ คือไม่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างใดเลย เช่น การฟังวิทยากร การศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น³

นิพนธ์ สุขปริดี ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีการศึกษาว่า

การประยุกต์เอาเทคนิค วิธีการ แนวความคิด อุปกรณ์และเครื่องมือใหม่ ๆ

มาใช้เพื่อช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษา ทั้งด้านการขยายงานและด้านการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ดังนั้น เทคโนโลยีมีข้อบ่งชี้สำคัญ ๆ 3 ประการ คือ

1. การนำเครื่องมือและอุปกรณ์ใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน ได้แก่ การนำเครื่องกลไกทั้งหลายมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง วิทยุ และ โทรทัศน์ เป็นต้น

2. การผลิตวัสดุการสอนแนวใหม่ ได้แก่ การนำวัสดุการสอน เช่น แผนภูมิ รูปภาพ ภาพโฆษณามาใช้ ตลอดจนการผลิตตำรา แบบเรียน เอกสาร วัสดุสิ่งพิมพ์อื่น ๆ และแบบเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น

3. การใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ นอกจากการใช้เครื่องมือและวัสดุดังกล่าวแล้ว เทคโนโลยียังมีข้อบ่งชี้ครอบคลุมถึงการใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ในการเรียนการสอนด้วย เช่น ชุดการเรียนการสอน ศูนย์การเรียน การเรียนการสอนแบบไม่แบ่งชั้น การสอนเป็นคณะ การจัดตารางสอนแบบยืดหยุ่น เป็นต้น⁴

Hass และ Packer ให้ความหมายของ โสตทัศนวัสดุว่า

โสตทัศนวัสดุหรืออุปกรณ์การสอน เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งซึ่งช่วยให้ครูถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นจริง ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติ และความซาบซึ้งโดยแยกอธิบายไว้ว่า โสตทัศนวัสดุเป็นเครื่องมือประกอบการสอนที่ผู้เรียนสามารถมองเห็นแต่ไม่ได้ยินเสียง โสตทัศนวัสดุจึงเป็นเครื่องมือประกอบการสอนที่เราสามารถได้ยินเสียงและมองเห็นได้ดีเท่า ๆ กัน⁵

Brown, James W., and others ให้คำนิยามของโสตทัศนอะ (Audio visual) ว่าเป็น "ที่มาของประสบการณ์ เครื่องมือและวัสดุที่ใช้สำหรับการสื่อความหมายในการเรียนการสอน รวมถึงวิธีการที่ใช้ในการศึกษาและการอบรม"⁶

สำหรับสื่อการเรียนการสอนนั้นมาจากคำว่า สื่อ (Media) ซึ่งหมายถึง ตัวกลางและการเรียนการสอน (Instruction) อันหมายถึง ขบวนการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและเจตคติระหว่างครูกับนักเรียน เมื่อนำมารวมกันแล้วจึงหมายถึงตัวกลางที่ใช้ในขบวนการเรียนการ

สอน เพื่อให้ครูและนักเรียนเข้าใจสิ่งที่ถ่ายทอดซึ่งกันและกัน ได้ผลดีตรงตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน

สรุปได้ว่าสื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุ เครื่องมือและเทคนิค วิธีการที่ผู้สอนนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. คุณค่าของสื่อการเรียนการสอน

สื่อแต่ละประเภทย่อมมีคุณค่าในตัวมันเองมากน้อยต่างกัน การนำสื่อการเรียนการสอนไปใช้ในการสื่อความหมายย่อมต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์ในการใช้ที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งคุณค่าของสื่อการเรียนการสอน นั้นอาจเกี่ยวข้องกับสิ่งต่อไปนี้

1. ช่วยให้คุณภาพการเรียนรู้ดีเพราะมีความจริงจังและมีความหมายต่อผู้เรียน
2. ช่วยให้เข้าใจความหมายได้ตรงกัน
3. ช่วยให้การเรียนรู้ได้ปริมาณมากขึ้นในเวลาที่กำหนดไว้จำนวนหนึ่ง
4. ทำให้ผู้เรียนสนใจและมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในขบวนการเรียนการสอน
5. ช่วยให้ผู้เรียนจำได้นาน เกิดความประทับใจและทำอะไรเป็นเร็วขึ้น
6. ส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหาการเรียน
7. ช่วยให้ผู้สามารถเรียนรู้สิ่งที่ยากให้เข้าใจง่ายขึ้น เช่น ทำสิ่งซับซ้อนให้ง่ายขึ้น ทำ

นามธรรมให้เป็นรูปธรรม ทำให้สิ่งเคลื่อนไหวเร็วให้ช้าลง และทำสิ่งที่เคลื่อนไหวช้าให้เร็วขึ้นได้ ทำสิ่งที่ใหญ่มากให้ย่อขนาดลง ทำสิ่งที่เล็กมากให้ขยายขนาดขึ้น นำสิ่งที่ลึกลับมาศึกษาได้นำอดีตมาศึกษาได้

Dale กล่าวถึงคุณค่าของสื่อการสอน ไว้ว่า

1. สามารถส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความเห็นอกเห็นใจระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนในชั้นได้
2. ทำให้ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมตามที่ประสงค์ได้
3. ทำให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชาที่เรียนตรงกับความต้องการเป็นผลทำให้เป็นแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ยิ่งขึ้น
4. ให้ประสบการณ์ในการเรียนรู้แปลก ๆ ใหม่ ๆ หลายด้านแก่ผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ทำให้การเรียนรู้มีความหมายทำให้ผู้เรียนที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกันมาก ๆ เข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนเช่นเดียวกัน
6. เราใจให้ผู้เรียนนำเอาความรู้ที่ได้เรียนไปใช้อย่างมีความหมาย
7. ทำให้ผู้เรียนมีปฏิกิริยาสะท้อนกลับ ซึ่งช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพียงใด
8. ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่สมบูรณ์ เกิดมีนโมติ (Concept) ที่ถูกต้องและมีความหมาย
9. ช่วยขยายและเพิ่มพูนขอบเขตประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้นช่วยให้จดจำได้เร็วและแม่นยำยิ่งขึ้นโดยไม่ต้องอาศัยคำอธิบาย
10. ผู้เรียนเกิดความคิดได้กระฉ่างแจ่มแจ้งเป็นระเบียบ⁷

Nolker and Schoenfeldt กล่าวถึงบทบาทของสื่อการเรียนการสอนใน วิทยาลัยอาชีวศึกษาและวิทยาลัยเทคนิค ว่า

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการสอนวิชาช่าง แสดงอย่างชัดเจนว่าการใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบคำบรรยายของครูทำให้เกิดการเรียนรู้สูงขึ้น เช่น การสอนการชุบแข็งเหล็กกล้า ถ้าเพียงใช้คำบรรยายอธิบายการเปลี่ยนสีของเหล็กที่อุณหภูมิต่างกันในขบวนการชุบแข็งจะไม่ได้ผลเท่ากับการใช้แผนภูมิหรือสไลด์ แสดงให้เห็นว่าไม่สามารถจะให้อุณหภูมิของจริงได้⁸

ดังนั้น ในการสอนวิชาเทคนิค สื่อการเรียนการสอนจึงมีบทบาทสำคัญมากในการอธิบายมโนคติ การแสดงภาพและเสียงที่ชัดเจน สามารถใช้สาริตถักษะภาคปฏิบัติแสดงการเคลื่อนไหวให้ช้าลงหรือเร็วขึ้นให้เห็นชิ้นส่วนของเครื่องหรืออุปกรณ์อื่นที่ปกติแล้วจะมองไม่เห็นลดหรือขยายขนาดต่าง ๆ แสดงประสบการณ์บางอย่างที่ทำได้ยาก เช่น แสดงการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในประเทศอุตสาหกรรม ซึ่งนักศึกษาของเราไม่มีโอกาสที่จะไปสังเกตด้วยตนเองได้ เป็นต้น

สื่อการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดอันหนึ่งในขบวนการเรียนการสอน หน้าที่ของสื่อรวมถึงการสนทนา การทำให้ชัดเจน การจูงใจ การเสริมสร้างประสบการณ์

โดยอยู่ภายใต้มนต์ที่ว่า สื่อควรจะผสมผสานในขบวนการเรียนการสอนชนิดและประเภทของสื่อที่ใช้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น วัตถุประสงค์ของบทเรียน นักศึกษาและครู ครูที่ดีจะต้องสนใจคลุใจและชี้แนะให้นักศึกษาได้ประสบการณ์ที่มากกว่าเนื้อหาสาระ ครูอาจจะใช้เพียงชอล์กและบรรยาบ แต่ถ้าใช้เทคโนโลยีเทคนิคศึกษาแล้ว จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นอย่างมาก

สรุปคุณค่าของสื่อการเรียนการสอน ได้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วในระยะเวลาสั้น
2. ช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่กว้างขวางยิ่งขึ้น
3. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่คงทน
4. ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
5. ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ร่วมกัน
6. สร้างเสริมความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหาให้กับผู้เรียน
7. ถ้าใช้สื่อการสอนเป็นประจำ จะช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ปรารถนาได้

3. ประเภทของสื่อการเรียนการสอน

เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต กล่าวว่า

เมื่อเราพูดถึง สื่อการสอนเราก็มักจะนึกไปถึงวัสดุ (Materials) หรือ Software) วัสดุบางอย่างเราจำเป็นต้องใช้กับเครื่อง เช่น ภาพยนตร์ซึ่งเป็นวัสดุ (Materials) เมื่อจะใช้ฉายดูจำเป็นต้องใช้กับเครื่องฉาย ซึ่งเป็นเครื่องมือ (Equipment หรือ hardware) จึงจะดูภาพและฟังเสียงได้

ด้วยเหตุนี้ในปัจจุบันจึงมักนิยมเรียกสื่อการสอนประเภทนี้ว่า วัสดุเทคโนโลยีการศึกษาเครื่องมือใดที่ใช้กับวัสดุเทคโนโลยีการศึกษาก็จะเรียกว่า เครื่องมือเทคโนโลยีการศึกษา

ศุภชัย สึกขาบัณฑิต เรียกสื่อการสอนในชื่อของวัสดุและเครื่องมือเทคโนโลยีทางการศึกษา จำแนกประเภทของวัสดุเทคโนโลยีทางการศึกษาออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. วัสดุสามมิติ ได้แก่ ของจริง ของจำลอง หุ่นตัดส่วน เป็นต้น
2. วัสดุสองมิติ แบ่งได้เป็น 3 ประเภทย่อย คือ

2.1 วัสดุสองมิติที่บ่งแสดง ได้แก่ ภาพถ่าย ภาพวาด แผนภูมิ แผนภาพ ภาพพลิก แผนสถิติ แผนที่ ภาพโฆษณา การ์ตูน เรื่องบัตรคำหรือบัตรภาพสำหรับการใช้อย่างอิสระหรือใช้กับแผ่นป้ายไฟฟ้า แผ่นป้ายล้าติ แผ่นป้ายแม่เหล็ก กระเป่าผนัง และ วัสดุตีพิมพ์อื่น ๆ

2.2 วัสดุสองมิติที่โปร่งแสง ได้แก่ ภาพยนตร์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ 16 มม. หรือ 8 มม. ฟิล์มดูป เป็นต้น

3. วัสดุอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ วัสดุเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ใช้กับเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เช่น เทปเสียง เทปภาพโทรทัศน์ วัสดุ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ เป็นต้น¹⁰

Nolker and Schoenfeldt ได้แบ่งโดยการใช้ลักษณะของสื่อสารเป็นหลักการที่ครูผู้สอนนำมาใช้ในบทเรียนทางอาชีวศึกษา โดยใช้ในการสังเกตการณ์ของบทเรียนต่าง ๆ ในสถาบันทางอาชีวศึกษาซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ชิ้นงานจริง หรือ เครื่องมือจริง ๆ
2. หุ่นจำลองที่ย่อหรือขยายขนาดจากของจริง หรือเปลี่ยนแปลงชนิดของวัสดุเพื่อลดน้ำหนักหรือทำให้ราคาถูกลง
3. รูปภาพจริง ๆ ซึ่งได้จากการถ่ายรูป หรือเขียนขึ้นมาก็ได้ แต่ลักษณะของภาพจะเป็นภาพสามมิติที่ง่ายต่อการเข้าใจ
4. ภาพเขียนแบบ เป็นภาพทางเทคนิค โดยมากจะมีสองมิติที่ได้จากการเขียนหรือวาดก็ได้
5. แผ่นภาพ ตาราง รูปภาพ ที่มีการขยายหรือย่อส่วนหรือนำมาแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลที่สัมพันธ์กัน¹¹

จากหลักการแบ่งประเภทหรือชนิดของสื่อนี้จะพิจารณาได้ว่าจะแบ่งจากง่ายต่อการเรียนรู้ คือ ชิ้นงานจริง หรือเครื่องมือจริง ไปสู่ยากต่อการเรียนรู้ คือ ตารางแผนภูมิ ซึ่งต้องมีการพิจารณาถึงข้อมูลต่าง ๆ เพื่อที่จะทำความเข้าใจกับเส้นต่าง ๆ ที่แผนภูมิแสดงเอาไว้

ขณะ กสิภาร ได้จำแนกประเภทสื่อการเรียนออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. สื่ออุปกรณ์ หรือสื่อหนัก (Hardware) คือ อุปกรณ์เทคนิคทั้งหลาย เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพโปรังแสง เครื่องบันทึกโทรทัศน์และเครื่องเรียนตัวคอมพิวเตอร์ เป็นต้น
2. สื่อวัสดุหรือสื่อเบา (Software) คือ วัสดุในการเรียนรู้บางชนิดต้องอาศัย (Hardware) ในการให้เกิดการเรียนรู้ เช่น फिल्मภาพยนตร์ สไลด์ แผ่นโปรังใส และโปรแกรมสำหรับคอมพิวเตอร์ เป็นต้น บางชนิดให้ได้โดยเอกเทศ เช่น ตำราเรียน แผ่นภาพ แผนภูมิ รูปภาพ แผ่นภูมิ แผ่นพลิก ใบเนื้อหาและใบงาน เป็นต้น¹²

นักเทคโนโลยีทางการศึกษาบางคนแยกประเภทว่า "สื่ออุปกรณ์" Hardware คือ อุปกรณ์และวัสดุ ซึ่งเก็บ และหรือถ่ายทอดถึงกระดานการเรียนรู้ หรือเนื้อหาวิชาต่าง ๆ นั้น คือ รวมทั้งสองสิ่งที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทั้งเครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายภาพโปรังแสงและ फिल्मภาพยนตร์กับภาพโปรังแสงทั้งหมด ส่วน "สื่อวัสดุ" Software หมายถึง เนื้อหาหรือสิ่ง กระดานที่เก็บไว้และถ่ายทอดออกไป เช่น เรื่องราวและมโนคติของภาพยนตร์ เป็นต้น และยัง ได้จำแนกสื่อการเรียนโดยแยกทางเทคนิคได้ดังนี้

1. สื่อไม่ต้องฉาย (Non-projected aids) เช่น แผ่นภาพ แผนภูมิ ใบเนื้อหา ใบงาน แผ่นปลิว แบบเรียนโปรแกรม แบบจำลอง และหุ่นจำลอง เป็นต้น
2. สื่อที่ต้องฉาย (Projected aids) เช่น สไลด์ ภาพโปรังใส ภาพยนตร์ และ โทรทัศน์ เป็นต้น

สมัยปัจจุบันยังมีสื่อการเรียนอีกหลายอย่าง เช่น ชุดการเรียน (Learning Package) เป็นชุดของสื่อผสมจัดขึ้นสำหรับเนื้อหาหนึ่ง โดยจัดเป็นชุดใส่กล่องเอาไว้ประกอบด้วยคู่มือการใช้ จุดประสงค์ เนื้อหาวิชา กิจกรรม ภาพ แผนภูมิ แบบจำลอง เทปบันทึก สไลด์ फिल्म สตรีป ฯลฯ

นอกจากนี้ยังมีสื่อใหม่ ๆ อีก เช่น Programmable Simulator และ Computer Assisted Instruction เป็นต้น

Dale ได้จำแนกประเภทสื่อการเรียนการสอนเห็นว่า

ประสบการณ์ทางการศึกษาที่โรงเรียนและครูสามารถจัดให้แก่ผู้เรียนได้ มีอะไรบ้าง ท่านตั้งชื่อการจำแนกประสบการณ์แบบนี้ว่า "กรวยประสบการณ์" (Cone of Experience) และได้จำแนกประสบการณ์ออกเป็น 10 ชั้น โดยถือหลักความต่อเนื่องระหว่างรูปธรรมและนามธรรม (Abstract Concrete Continuum) โดยนำเอาประสบการณ์จริงไว้ที่ฐานของกรวยแล้วเรียงเป็นประสบการณ์ที่ค่อย ๆ ห่างจากฐานขึ้นไปตามการเพิ่มขึ้นของความเป็นนามธรรมประสบการณ์นั้น ๆ จนถึงยอดกรวย ซึ่งถือเป็นประสบการณ์นามธรรมเต็ม ที่คือประสบการณ์ที่สื่อหรือสอนกันด้วยตัวหนังสือหรือคำพูด¹³

ประสบการณ์กับประเภทของสื่อ หากพิจารณาในทัศนะของประเภทของสื่อที่ใช้กับประสบการณ์ตามแนวการจำแนกสื่อที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นว่าค่อนข้างสับสน เพราะ ประสบการณ์การขึ้นคอนต้องอาศัยสื่อประเภทเครื่องมือ (Hardware) ก็มี สื่อประเภทสื่อวัสดุ (Software) ก็มี และประเภทเทคนิคก็มี อย่างไรก็ตามสิ่งที่น่าจะเป็นข้อสังเกตได้อย่างหนึ่ง ก็คือ สื่อที่แสดงไว้ประกอบประสบการณ์แต่ละชั้นนั้น Dale หมายถึง วัสดุหรือสื่อประเภทสื่อวัสดุทั้งสิ้น เพราะเขาถือว่าสื่อพวกนี้เท่านั้นที่เก็บความรู้ไว้ให้นักเรียนศึกษา และค้นสื่อบางอย่างสำหรับประสบการณ์บางอย่างเห็นได้ชัดเจนว่าเป็นสื่อประเภทเทคนิค โดยเฉพาะในชั้นประสบการณ์ นาฎการ การสาธิต การศึกษานอกสถานที่ และการจัดนิทรรศการ นอกเหนือไปจากเทคนิคการใช้สื่อแต่ละชนิดของทั้งสองประเภทแรกที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่าสื่อการเรียนการสอนแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ประเภทวัสดุ (Material of Software) เป็นสื่อที่อยู่ในรูปของภาพ เสียงหรือตัวอักษร จะแยกได้เป็น 2 ชนิด คือ

1.1 ชนิดที่สามารถสื่อความหมายด้วยตัวของมันเอง เช่น รูปภาพ แผนภูมิ ภาพวาด หนังสือ เป็นต้น

1.2 ชนิดที่ต้องอาศัยเครื่องมืออื่นช่วยเสนอเรื่องราวไปสู่ผู้เรียน เช่น ภาพโปร่งใส ภาพสไลด์ เส้นเทป ฟิล์มภาพยนตร์ เป็นต้น

2. ประเภทเครื่องมือ (Hardware of Equipment) เป็นเครื่องมือที่เป็นตัวกลางส่งผ่านความรู้ ไปสู่ผู้เรียน เช่น เครื่องฉายชนิดต่าง ๆ เครื่องชนิดต่าง ๆ เครื่องรับและส่งวิทยุ และโทรทัศน์ ซึ่งต้องอาศัยวัสดุ เช่น ฟิล์ม เส้นเทป รูปภาพ เป็นแหล่งความรู้

3. ประเภทเทคนิคหรือวิธีการ (Technique of Method) เป็นเทคนิค หรือวิธีการที่จะใช้ร่วมกับวัสดุหรือเครื่องมือหรือใช้เพียงลำพังในการจัดการเรียนการสอนได้แก่ การสาธิต การทดลอง การแสดงละคร การจัดนิทรรศการ เป็นต้น

4. หลักการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน

การเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบทเรียนนั้นขึ้นอยู่กับความฉลาดความสามารถของครูเองถ้าเลือกได้เหมาะสมทำให้การเรียนการสอนสนุกสนานเป็นที่เข้าใจง่ายเรียนสนุกไม่เบื่อ

สุกัญญา ชาริวรรณ ได้ให้หลักในการเลือกสื่อการเรียนประกอบการสอน ดังนี้

1. สื่อการเรียนเหล่านั้นต้องเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของเด็ก
2. สื่อเหล่านั้นจะต้องตรงกับจุดมุ่งหมายของบทเรียน และจุดมุ่งหมายของครูที่จะสอนบทเรียนนั้น ๆ บทเรียนแต่ละภาพย่อมมีจุดมุ่งหมายไม่เหมือนกัน
3. สื่อการเรียนจะต้องอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี
4. สื่อการเรียนเหล่านั้นจะต้องตรงกับความเป็นจริง
5. สื่อการเรียนเหล่านั้นจะต้องตรงกับความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน
6. สื่อการเรียนจะต้องสัมพันธ์กับความรู้เก่าของผู้เรียน
7. สื่อการเรียนความเป็นวัสดุราคาเบา หาง่าย ปลอดภัย คุ้มค่า¹⁴

ไซซบส เรื่องสุวรรณ กล่าวว่า "การใช้สื่อประกอบในระบบการเรียนการสอน ครูจะต้องระลึกลักษณะว่าไม่มีสื่อการสอนใด ๆ ที่จะทำหน้าที่แทนครูได้อย่างสมบูรณ์ สื่อจะทำหน้าที่แค่เพียงช่วยครูในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ จะช่วยเกื้อหนุนให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ"¹⁵

นอกจากนี้ Kinder ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับคุณค่าของสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. สื่อการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง
2. ช่วยให้ผู้เรียนจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้มากและจำได้นาน
3. เราให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและช่วยผู้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง
4. คุณลักษณะที่เป็นรูปธรรมและเป็นความจริงของสื่อการเรียนการสอนใดก็ตาม จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของสิ่งนั้นอย่างกว้างขวางและเป็นแนวทางให้ผู้เรียนได้เข้าใจสิ่งอื่น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น
5. สื่อการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนรู้ศัพท์ที่ใหม่ได้ดีขึ้น
6. สื่อการเรียนการสอนช่วยให้ประหยัดคำพูดครูและนักเรียน
7. สามารถช่วยนักเรียนที่เรียนช้าให้เรียนได้เร็วและมากขึ้น ส่วนนักเรียนที่ฉลาดก็จะเรียนรู้ได้มากขึ้นอีก
8. ถ้าได้ใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอแล้ว จะสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดและทัศนคติ หรือช่วยให้มีทัศนคติที่มั่นคง
9. สื่อการสอนช่วยส่งเสริมความคิดและการแก้ปัญหาการสอน โดยเฉพาะจัดให้มีโครงการ แผนงาน รายงาน จัดให้มีห้องอุปกรณ์ หรือศูนย์การศึกษาของวิทยาลัย สำหรับเป็นที่ผลิตเก็บรักษาและให้บริการสื่อการสอนของวิทยาลัย และ ต้องการให้มีเจ้าหน้าที่สำหรับบริการให้คำปรึกษาแก่อาจารย์ในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ให้โอกาสอาจารย์ทุกคนเสนอความคิดเห็นและความต้องการใช้สื่อการสอนจัดหาวัสดุสิ้นเปลืองจัดหาเครื่องมือจัดวิทยากรให้คำแนะนำในการผลิตสื่อการเรียนการสอน จัดวิทยากรให้คำแนะนำในการใช้สื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ¹⁶

การใช้สื่อประกอบการสอนครูจะต้องใช้ให้เหมาะสมกับวิธีการสอน จุดมุ่งหมาย ระยะเวลา จิตวิทยาการเรียนรู้และบุคลิกภาพของครูประกอบกัน ทั้งนี้ การนำเสนอสื่อในห้องเรียน ควรมีแนวปฏิบัติดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เช่น การซักถามอภิปราย
2. ตอบและอธิบายข้อซักถามของผู้เรียน ซึ่งเนาะสาระสำคัญขั้นตอนและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้จากสื่อ นั้น ตลอดจนแนะนำวิธีการเรียนรู้จากสื่อ
3. พยายามสำรวจตัวครูเองอยู่เสมอว่า ในระหว่างการใช้สื่อการสอน ไม่ว่าจะ เป็นสีหน้า ท่าทางในขณะที่สอน เป็นมิตรกับผู้เรียนหรือไม่
4. ใช้สื่อการสอนอย่างมีขั้นตอน สอดคล้องกับระยะเวลา และเนื้อหาตามที่ได้เตรียมและวางแผนการใช้สื่อไว้

ปี ค.ศ 1957 Camp ได้ศึกษาประกอบในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อการสอนของครู โดยมีความมุ่งหมายที่จะค้นหาว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู พบว่า

1. การใช้สื่อการเรียนการสอนของครูกับระดับความรู้ในทางโสตทัศนศึกษาของครูมีความสัมพันธ์กัน คือครูที่มีความรู้ทางด้านโสตทัศนศึกษามากจะใช้สื่อการเรียนการสอนมาก
2. ครูส่วนมากมีความเห็นว่า การใช้สื่อการเรียนการสอน ในสมัยที่เป็นนักเรียนฝึกหัดครูมีอิทธิพลต่อการใช้ในขณะที่เป็นครู
3. ทั้งผู้บริหารและครูเชื่อว่า วิชาโสตทัศนศึกษาเบื้องต้นมีความจำเป็น และควรจะต้องบังคับให้ครูทุกคนเรียน
4. โดยทั่วไปแล้วจำนวนสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียน ยังมีไม่เพียงพอ และการบริการไม่ดีพอ¹⁷

การใช้สื่อการสอนจะได้ผลหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. ผู้ใช้ ได้แก่ ครูผู้สอนหรือคนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อมีหลักดังนี้

1.1 ต้องรู้และเข้าใจเป็นอย่างดีว่าเนื้อหาวิชาตรงไหนที่คนสอนอยู่ควรใช้สื่อชนิดใดจึงจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น โดยวางแผนการสอนไว้ว่าจะใช้สื่ออะไร ตรงจุดไหนของบทเรียน

1.2 รู้จักเลือกสื่อการสอนตามหลักการเลือกสื่อ

1.3 มีทักษะในการใช้สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ บ้างพอสมควร

1.4 มีทักษะในการผลิตสื่อการสอนอย่างง่าย ๆ ได้บ้าง

1.5 มีการเตรียมและทดลองใช้สื่อล่วงหน้าก่อนใช้จริง

1.6 จัดให้มีกิจกรรมต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความสนใจ และ

ทบทวนไปด้วย เช่น การรายงาน การอภิปราย

2. สื่อการสอน ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์และเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่ครูนำมาใช้ประกอบการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และจะต้องพิจารณาตามหลักการเลือกสื่อการสอนด้วย พร้อมทั้งเน้นไปในเรื่องต่อไปนี้คือ

2.1 ต้องได้รับการคัดเลือกแล้วว่ามีคุณภาพและคุณค่าในการเรียน

2.2 เหมาะสมกับบทเรียน อายุ สติปัญญาและประสบการณ์ของผู้เรียน

2.3 สื่อการสอนทุกประเภทควรเก็บรักษาและดูแลให้มีสภาพใช้การได้เสมอ

3. วิธีใช้ มีข้อควรพิจารณา ดังนี้

3.1 การใช้สื่อการสอนต้องใช้เป็นอุปกรณ์การสอนจริง

3.2 การใช้จะต้องมีการเตรียมทั้งตัวสื่อ ผู้ใช้ และสถานที่ที่จะใช้สื่อ

3.3 การใช้สื่อให้ได้ผลดีควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมด้วย

3.4 ครูผู้ใช้ควรวางแผนการใช้สื่อให้เหมาะสมกับเวลา

3.5 การใช้สื่อประกอบการสอนคราวหนึ่ง ๆ ไม่ควรมีหลายชนิดเกินความจำเป็น

3.6 มีการประเมินผลการใช้สื่อ

สาโรจน์ นิลคำ ได้ศึกษาความต้องการด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ในวิทยาลัย
อาชีวศึกษา ผลการวิจัย คือ

1. อาจารย์ส่วนใหญ่มีความรู้และประสบการณ์ด้านโสตทัศนศึกษาพอสมควร

2. วิทยาลัยส่วนใหญ่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านโสตทัศนศึกษาเพียงคนเดียว

และเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านโสตทัศนศึกษาโดยตรง

3. อาจารย์ส่วนมากเห็นคุณค่าของสื่อการสอนและมีความประสงค์ที่จะนำเอา การสอนมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ในขณะที่มีโสต ทัศนอุปกรณ์จำนวนจำกัด

4. อาจารย์ส่วนมากมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ โสตทัศนศึกษาเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอน ในขณะที่มีเจ้าหน้าที่ โสตทัศนศึกษาไม่พอ

5. สภาพและลักษณะของห้องเรียนไม่เอื้ออำนวย ในการที่จะนำเอาโสตทัศน ปรกรณ์มาใช้ให้เป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

6. อาจารย์ส่วนมากมีความประสงค์ที่จะได้รับความรู้ และประสบการณ์เพิ่ม เต็มเกี่ยวกับวิธีการใช้และผลิตสื่อการสอนต่าง ๆ

7. อาจารย์ร้อยละ 74.67 ต้องการให้มีศูนย์กลางการผลิตและบริการ ด้านสื่ อการศึกษา และเทคโนโลยีทางการศึกษา สำหรับบริการให้กับวิทยาลัยอาชีวศึกษา และร้อยละ 91.00 ต้องการให้แต่ละวิทยาลัยจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาขึ้นเป็นเอกเทศ ไว้บริการกับอาจารย์และนักศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลประกอบการวางแผนและพัฒนาฝ่ายสื่อการเรียนการสอน แล้ว สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ คือ

1. ครู-อาจารย์ส่วนใหญ่ มีความต้องการให้อัดบริการโสตทัศนอุปกรณ์เป็น หน่วยงานบริการกลาง

2. ครู-อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอนเป็นบางครั้ง

2.1 สาเหตุของการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ เนื่องจากครู-อาจารย์ มองเห็นคุณค่า ในการใช้และมีโสตทัศนอุปกรณ์ให้ใช้

2.2 ครู-อาจารย์ไม่ใช้โสตทัศนอุปกรณ์ เนื่องจากโสตทัศนอุปกรณ์ไม่เพียงพอ และไม่มีเวลาจัดเตรียมเนื่องจากมีภาระการสอนมาก

3. เกี่ยวกับความต้องการด้านบริการนั้น ครู-อาจารย์มีความต้องการเกี่ยวกับ เทคนิควิธีสอนและอุปกรณ์การสอนใหม่

4. เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์โสตทัศนอุปกรณ์ ปรากฏว่า

4.1 ด้านการบริหาร มีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ห้องและมีการประชุมติดตามผลงานรวมถึงมีการประเมินผลภายหลังการปฏิบัติงาน ปัญหาในการบริหารคือ การขาดผู้มีความรู้ และประสบการณ์ในการทำงาน

4.2 ด้านบุคลากรปรากฏว่ามีการพัฒนาบุคลากร และวางแผนบุคลากรไว้ล่วงหน้า

4.3 เกี่ยวกับอาคารสถานที่ ศูนย์โสตทัศนูปกรณ์ส่วนใหญ่จัดอยู่ในอาคารเรียนและมีปัญหาในเรื่องของเนื้อที่คับแคบเกินไป

4.4 ในด้านการบริการและการผลิต มีการจัดระเบียบเกี่ยวกับการยืมและจัดหาโสตทัศนูปกรณ์ให้เพียงพอกับผู้ใช้บริการ ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือไม่สามารถจัดบริการได้อย่างทั่วถึง

4.5 เกี่ยวกับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ มีการจัดทำวารสารสิ่งพิมพ์และจัดนิทรรศการการเผยแพร่ ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ก็คือไม่สามารถกระทำได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง

4.6 เกี่ยวกับงบประมาณ ศูนย์โสตทัศนูปกรณ์ทุกแห่ง ได้รับจากงบประมาณแผ่นดินโดยตรง และปัญหาก็คือ ได้รับล่าช้าไม่เพียงพอ¹⁸

Hass and Packer ได้ตั้งเกณฑ์ในการเลือกสื่อการเรียนการสอน ต่าง ๆ ดังนี้

1. อะไรคือจุดมุ่งหมายที่ต้องการจะทำให้สำเร็จ
2. จะสอนใครโดยคำนึงถึงอายุ พื้นฐานความรู้ สถิติปัญหา ฯลฯ
3. การแบ่งงบประมาณมีการจัดงบประมาณไว้สำหรับเช่าหรือซื้ออุปกรณ์เพิ่มบ้าง
4. ขนาดของกลุ่มจะเป็นเครื่องช่วยพิจารณาชนิดของอุปกรณ์ที่จะใช้ได้เช่น กระดานดำ หรือบัตรคำ มักจะใช้ไม่ได้ผลในห้องประชุมที่จุดคนมาก ๆ การใช้เครื่องฉายจะได้ผลดีกว่า
5. ความสามารถของผู้สอน
6. การแบ่งเวลาการใช้อุปกรณ์ให้ได้ผลต่อระยะเวลาที่แน่นอนให้เหมาะสม
7. จำนวนนักเรียนที่สอนต้องให้เหมาะสมกับการใช้อุปกรณ์ชนิดนั้น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. อุปกรณ์การสอนนั้นต้องสนองความต้องการของนักเรียน¹⁹

นอกจากครูจะต้องมีความสามารถในการเลือกสื่อการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอนแล้ว ครูยังจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในลักษณะเฉพาะของตัวผู้เรียนด้วย ไม่ว่าจะเป็นในด้าน สังคม ประสบการณ์เดิม จิตใจและความรู้สึก ความต้องการ และเจตคติของผู้เรียน เป็นต้น

ดังนั้นเกณฑ์ในการเลือกสื่อการสอน จึงประกอบด้วยคำตอบคำถามต่าง ๆ ดังนี้

1. เนื้อหาของสื่อมีประโยชน์และมีความสำคัญต่อผู้เรียนหรือไม่
2. น่าสนใจเพียงใด
3. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอนหรือไม่
4. สามารถนำเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนได้ดีเพียงใด
5. สื่อมีความน่าเชื่อถือและทันสมัยหรือไม่
6. ข้อเท็จจริงและมโนภาพที่ปรากฏในสื่อถูกต้องหรือไม่
7. ลักษณะของเนื้อหาและวิธีการนำเสนอของสื่อเหมาะสมหรือไม่
8. สื่อมีข้อผิดพลาดเคลื่อนหรือสิ่งที่จะทำให้เกิดความเข้าใจที่ผิดหรือไม่

ขนาด เป็นต้น

9. คุณภาพด้านเทคนิคของสื่อเป็นที่น่าพอใจหรือไม่
10. ความประณีตในการผลิตสื่อของผู้ผลิตดีพอหรือไม่
11. สื่อได้รับการทดสอบหรือทดลอง (ประเมินผล) มาก่อนหรือไม่ หากมีการทดสอบมาก่อนแล้วครูควรทราบด้วยว่าใครเป็นผู้ทดสอบ ภายใต้อุปกรณ์อย่างไร ผู้เรียนมีลักษณะเฉพาะอย่างไร และในการทดสอบนั้นประสบผลสำเร็จเพียงใด

สรุปการใช้สื่อการเรียนการสอน

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าหน้าที่ครู-อาจารย์ จะใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทใดนั้นจะต้องพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา บทเรียน ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในปี ค.ศ. 1969 Margales ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อการใช้สื่อการสอนใหม่ ๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยจัดมาบริการแก่อาจารย์ในคณะต่าง ๆ ผลการวิจัย ปรากฏว่า

1. อาจารย์ผู้สอนนิยมใช้เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะมากที่สุด กระดานดำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้รองลงมา และเครื่องฉายภาพที่บแสงกับเครื่องช่วยสอนใช้น้อยที่สุด

2. ความนิยมชมชอบในการใช้เครื่องมือและโสตทัศนวัสดุมากหรือน้อย
นั้นเพราะ

2.1 วัสดุอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาที่มีอยู่ ไม่ครอบคลุมเนื้อหาที่สำคัญ
ทั้งหมด

2.2 เสียเวลาในการเตรียมตัวและคัดเลือกสื่อการเรียนการสอน

2.3 อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ หรือไม่ได้รับการฝึกอบรมการใช้
เครื่องมือและอุปกรณ์ทางโสตทัศนศึกษามาก่อน

2.4 ขาดห้องเรียนที่เหมาะสมสำหรับใช้เครื่องมือหรือโสตทัศนวัสดุ

2.5 โสตทัศนวัสดุที่นำมาบริการส่วนมากมักจะเก่าชำรุดและล้าสมัย

2.6 ไม่ได้รับเครื่องมือหรือสื่อการเรียนการสอนตามที่ต้องการ

2.7 งบประมาณมีน้อย

2.8 รูปร่างลักษณะของเครื่องมือ และสื่อการเรียนการสอนไม่ดึงดูดให้
อยากใช้

2.9 ภาควิชาไม่สนับสนุนในการใช้สื่อการเรียนการสอน

3. ผู้วิจัยได้เสนอแนะ การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการใช้เครื่องมืออุปกรณ์
ทางโสตทัศนศึกษาแก่ครู-อาจารย์ดังนี้

3.1 หัวหน้าศูนย์โสตทัศนศึกษา ต้องพยายามสร้างบรรยากาศให้คณะ
อาจารย์พึงพอใจในการใช้

3.2 หัวหน้าศูนย์โสตทัศนศึกษาต้องพยายามทำงานร่วมกับอาจารย์ผู้สอน
เพื่อช่วยกันวางนโยบายของศูนย์วัสดุการสอน

3.3 พยายามสร้างทัศนคติที่ดีแก่อาจารย์ในการใช้สื่อการเรียนการสอนใน
การสอนแต่ละครั้ง

4. ทางมหาวิทยาลัยต้องให้ความสนับสนุนในด้าน

4.1 บริการเครื่องมือและโสตทัศนวัสดุ

4.2 พัฒนาระเบียบวิธีการสอนให้ก้าวหน้า

4.3 สนับสนุนให้มีศูนย์วัสดุการศึกษา²⁰

การใช้สื่อการสอนให้ได้ผลดีจะต้องจัดเตรียมและดำเนินการดังต่อไปนี้

1. เตรียมตัวครู ควรดำเนินการดังนี้

- 1.1 วางแผนการสอน
- 1.2 เลือกสื่อการสอนตามหลักการเลือกสื่อ
- 1.3 ทดลองใช้สื่อการสอน ตามหลักการใช้สื่อประเภทนั้น ๆ
- 1.4 จัดเตรียมสื่อ ห้องเรียน สภาพแวดล้อมให้พร้อมก่อนการใช้สื่อจริง
- 1.5 จัดเตรียมกิจกรรมต่อเนื่อง หลังจากการใช้สื่อ

2. เตรียมสื่อการสอน จะได้แก่ เครื่องมือ และเทคนิควิธีการที่ครูจะนำมาใช้ประกอบการสอน โดยยึดหลักการเลือกสื่อการสอนและสื่อนั้นจะต้องอยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งาน

3. ดำเนินการใช้สื่อ ควรดำเนินการดังนี้

- 3.1 เตรียมตัวผู้เรียนให้พร้อม
- 3.2 ดำเนินการใช้สื่อตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้
- 3.3 ขณะใช้สื่อควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อนั้นด้วย
- 3.4 จัดกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากการใช้สื่อประเภทนั้นแล้ว
- 3.5 ครูควรประเมินผลการใช้สื่อการสอนและนำผลการประเมินมาปรับปรุงการใช้สื่อการสอนในครั้งต่อไป

วิบูลย์ ตามสัญญา ได้ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้บริหารและอาจารย์ในด้านสื่อการเรียนการสอนในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

ผู้บริหารทุกสาขาวิชามีปัญหาหนักที่สุดในด้านการเลือกและการใช้สื่อในเรื่องเดียวกันคือ ไม่มีหน่วยงานที่ให้การฝึกอบรมทางเทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับครู-อาจารย์มีปัญหาหนักที่สุดในเรื่องต่อไปนี้เป็นเสียเวลา และยุ่งยากในการติดต่อขอยืมสื่อ การใช้สื่อการเรียนการสอนหรือเครื่องมือไม่เป็นเกรงว่าจะชำรุดเสียหาย การใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทเครื่องฉายไม่มีโอกาสได้เสนอความคิดเห็นใน

การเลือก การยืม การจัดซื้อ การประเมินค่า และในเรื่องการเก็บรักษาสื่อการเรียน การสอน ส่วนในด้านความต้องการสื่อการเรียนการสอน ปรากฏว่า ผู้บริหารทุก สาขาวิชามีความต้องการมากที่สุดในเรื่อง การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงที่ เห็นคุณค่าสื่อการเรียนการสอนสำหรับครู-อาจารย์ผู้สอนมีความต้องการมากที่สุดในเรื่อง การปรับปรุง ด้านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนเฉพาะ เรื่อง ในด้านรูปแบบการให้บริการสื่อ ครู-อาจารย์ส่วนมากมีความเห็นว่าหน่วยงานนอกวิทยาลัยที่ผลิตสื่อควรแจ้งรายการสื่อที่มีไปให้ผู้ใช้ทราบ ผู้บริหารและครู- อาจารย์ มีความต้องการสื่อการเรียนการสอนแตกต่างกันในเรื่องการสนับสนุนจาก ผู้บริหารระดับสูงที่เห็นคุณค่าสื่อการเรียนการสอน การจัดงบประมาณด้าน สื่อการเรียน²¹

5. ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน

ชนะ กสิถาวร กล่าวไว้ว่า "ครูช่างมีเจตคติที่ดีต่อสื่อการเรียนการสอน และเห็นว่าสื่อมี ประโยชน์อย่างมากสำหรับครูและนักศึกษา แม้ว่าจะมีปัญหาในการใช้สื่ออยู่บ้าง"²²

การบริหารสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา ผู้บริหารมีความสำคัญเป็นอย่าง มากต่อการบริหารด้านสื่อ ซึ่งผู้บริหารส่วนใหญ่จะมีเจตคติที่ดีแต่บางครั้งก็ไม่ได้ให้การ สนับสนุนเท่าที่ควร จึงน่าจะต้องพิจารณาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาสื่อการเรียน การสอนด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การจัดการ

ปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญในด้านการจัดการก็คือ ผู้บริหารส่วนหนึ่งไม่ตระหนัก ถึงความสำคัญ และไม่ให้การสนับสนุนการพัฒนาและการใช้สื่อครูและผู้บริหารไม่ทราบ แหล่งของสื่อขบวนการได้มาของวัสดุครุภัณฑ์ยุ่งยากและการจัดซื้อใช้เวลานานไม่มีศูนย์วิทย บริการ หรือถ้ามีก็มีระบบการยืมที่ยุ่งยากไม่สะดวกต่อการนำไปใช้ ศูนย์เหล่านี้เองก็ขาดความ พร้อมที่จะเป็นแหล่งออกแบบผลิตและให้บริการ

2. งบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์

โดยทั่วไป สถาบันอาชีววะและเทคนิคศึกษามักจะขาดแคลนงบประมาณ (โดยเฉพาะที่จะสนับสนุนด้านสื่อการเรียนการสอน) ขาดการซ่อมและบำรุงหาอะไหล่ยาก รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่ขาดมาตรฐานเข้ากันไม่ได้

3. บุคลากร

ครูช่างส่วนหนึ่งไม่มีความรู้ และขาดประสบการณ์ด้านสื่อ ครูส่วนใหญ่ต้องสอนมากทำให้ไม่มีเวลาที่จะพัฒนา เลือกหรือใช้สื่อ ไม่มีการจูงใจให้ครูไม่ต่อต้านการใช้สื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูสอนคึกก็ไม่มีการวัดผลตอบแทนอะไรเป็นพิเศษและอุปกรณ์ที่สำคัญอีกอันหนึ่งก็คือ ขาดนักพัฒนาสื่อและผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อทางอาชีววะและเทคนิคศึกษา

4. เทคนิควิธี

โดยทั่วไปแล้ว แม้ว่าจะมีการพัฒนาสื่ออยู่พอสมควร แต่ยังคงขาดการประเมินสื่อที่เหมาะสมรวมทั้งยังไม่ได้ทำการวิจัยอย่างจริงจัง เพื่อหาทฤษฎีสื่อที่เหมาะสม จึงทำให้ มีปัญหาในการเลือกสื่อและการใช้สื่อที่สอดคล้องกับหลักสูตรวิธีสอนและผู้เรียนในหลักสูตรการฝึกหัดครูอาชีววะและเทคนิคศึกษาเองก็จะต้องปรับปรุงเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนและสิ่งที่สำคัญที่สุดอันหนึ่งก็คือ ยังขาดสาขารูปแบบพื้นฐานในการฝึกอบรมครูประจำการอย่างต่อเนื่องในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาเลือก และการใช้สื่อการเรียนการสอน

Arterbury ได้ทำการศึกษาถึงการให้บริการในศูนย์สื่อการศึกษาของครูในรัฐเท็กซัส ว่า ใช้บริการหรือไม่และสาเหตุที่เป็นอุปสรรคในการใช้มีเช่นใดบ้าง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ถ้ามีบริการที่ยาวนานให้แก่บรรดาครู ครูก็จะใช้บริการของศูนย์สื่อการศึกษามากขึ้นเท่านั้น
2. ครูที่สอนวิชาเฉพาะและครูระดับประถมศึกษาใช้บริการที่จัดขึ้นโดยศูนย์สื่อการศึกษามากกว่าครูในระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา
3. ครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาใช้บริการมากกว่าครูที่สอนคณิตศาสตร์
4. ครูที่ได้รับการฝึกอบรมทางโสตทัศนศึกษาจะใช้บริการมากกว่าครูที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม
5. การใช้บริการที่ล่าช้าทั้งในด้านยืมและคืนจะเป็นอุปสรรคต่อการให้บริการของศูนย์สื่อการศึกษา
6. ครูจำนวนมากไม่ทราบถึงการให้บริการของศูนย์สื่อการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. สภาพของห้องเรียนไม่เอื้อต่อการใช้โสตทัศนูปกรณ์

8. ครุจำนวนมากไม่ได้ใช้บริการของศูนย์สื่อการศึกษา²³

ในปี ค.ศ. 1951 Charles F. Schuller, Henry J. Skelly and Donald Scott ได้ศึกษาเรื่องโปรแกรมโสตทัศนศึกษา มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อจะทราบว่า อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเหล่านั้นใช้อุปกรณ์อะไรมากที่สุด พร้อมทั้งหาลักษณะของโครงการที่จะเป็นที่ต้องการของคณะกรรมการการศึกษา และสถาบันฝึกหัดครู ตลอดจนการใช้และการประเมินผลโครงการนั้น ๆ ด้วย ซึ่งผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. หน่วยงานโสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัย แยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก แต่ยังคงอยู่ในแผนกใหญ่ของมหาวิทยาลัย
2. ศูนย์โสตทัศนศึกษาส่วนมาก อยู่ในความดูแลของผู้อำนวยการศูนย์ ประกอบด้วยบุคลากร 3 ประเภท คือ นักโสตทัศนศึกษา ช่างเทคนิคและเสมียน นอกจากนี้ ยังมีนิสิตนักศึกษาช่วยงานในบางเวลาด้วย
3. ศูนย์โสตทัศนศึกษา มักจะให้บริการทั้งในสถาบันและชุมชนด้วย
4. การเก็บรักษาอุปกรณ์ต่าง ๆ เก็บรวบรวมกันในที่แห่งเดียว แต่ยังไม่เพียงพอกับความต้องการ
5. ศูนย์โสตทัศนศึกษาจะเก็บรักษาพวกเครื่องฉาย และแผ่นฟิล์มไว้เป็นจำนวนมากก็จะส่งไปซ่อมที่บริษัทใหญ่
6. ในการอบรมโสตทัศนศึกษาเป็นที่ต้องการมาก แต่ยังไม่เป็นทางการ จะมีบ้างก็เพื่อบริการแก่เจ้าหน้าที่ศูนย์เป็นครั้งคราวเท่านั้น
7. อาจารย์เกือบทุกคนใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างน้อย 1 อย่างในการสอน ส่วนอุปกรณ์เครื่องฉาย จำนวนผู้ใช้และไม่ใช้มีจำนวนเท่า ๆ กัน อุปกรณ์การฟังใช้น้อย การใช้มักใช้อุปกรณ์หลาย ๆ อย่างตามต้องการ²⁴

ธีระวุฒิ บุญยโสภณ ได้กล่าวถึงปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนและวิธีแก้ปัญหา ดังต่อไปนี้

ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาการใช้สื่อการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การบริหารงานสื่อการสอน

1.1 ผู้บริหารไม่สนับสนุนเพราะไม่เห็นความสำคัญของสื่อการเรียนการสอน ดังนั้นจึงควรจัดการฝึกอบรมซึ่งอาจจะจัดสัมมนา หรือการแนะนำเป็นรายบุคคล เพื่อปลูกฝังความคิด และให้เห็นคุณค่าของสื่อการเรียนการสอน

1.2 ครู-อาจารย์ มีปัญหาในการจัดสื่อการเรียนการสอน เพราะขั้นตอนการซื้อยุ่งยาก ดังนั้น จึงควรปรับปรุงกฎระเบียบในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนใหม่

1.3 ครู-อาจารย์ไม่มีเวลาพอในการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน ดังนั้น จึงควรจัดการแนะนำเป็นรายบุคคลถึงแนวทางในการสอน การใช้อุปกรณ์ร่วมกัน แต่ละวิชา

1.4 ไม่มีศูนย์การสื่อการเรียนการสอนโดยเฉพาะ ทำให้สื่อการเรียนการสอนกระจัดกระจายและไม่มีแหล่งที่จะเก็บรักษา ดังนั้นจึงควรตั้งศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอนซึ่งอาจจะตั้งอยู่ร่วมกับห้องสมุดได้เพื่อเก็บรักษา

2. การเงินและอุปกรณ์

2.1 งบประมาณไม่เพียงพอ ดังนั้นจึงควรจัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นใช้เองหรือซื้อชิ้นหนึ่งอาจจะใช้ร่วมกันได้

2.2 ขาดการบำรุงซ่อมแซมอุปกรณ์ชิ้นส่วนต่าง ๆ ของสื่อ ดังนั้น จึงควรจัดการซ่อมแซมในโรงงานของวิทยาลัย โดยอาจจะทำเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกปฏิบัติ หรือจัดศูนย์การสื่อการเรียนการสอน เพื่อเป็นแหล่งเก็บและบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน

2.3 อะไหล่ของสื่อการสอน เมื่อหักชำรุดทำให้ไม่สามารถใช้ทดแทนกัน ดังนั้น จึงควรใช้วัสดุในท้องถิ่นจัดทำสื่อการสอนทำให้สามารถใช้ทดแทนกันและการจัดทำส่วนประกอบแต่ละชิ้นควรให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน สามารถแก้ปัญหาเรื่องอะไหล่ได้

3. บุคลากร

3.1 ขาดการฝึกอบรมครู-อาจารย์ เรื่องการสร้างและการใช้สื่อการเรียนการสอน ดังนั้น จึงควรจัดหลักสูตรระยะสั้นหรือการฝึกงานเกี่ยวกับการทำสื่อการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

3.2 ขาดการกระตุ้น และขาดแรงจูงใจกับครู-อาจารย์ ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน ดังนั้น จึงควรจัดหาแหล่งข้อมูลด้านสื่อการเรียนการสอนให้ครู-อาจารย์และให้รางวัลแก่ผู้คิดค้นและประดิษฐ์สื่อ

4. รูปแบบและวิธีการ

4.1 มีปัญหาด้านการจัดหาสื่อและอุปกรณ์ประกอบ โดยเฉพาะในด้าน ข้อมูลวิธีการใช้ที่เหมาะสมกับหลักสูตรของท้องถิ่นนั้น ดังนั้น จึงควรจัดฝึกผู้ชำนาญการออกแบบสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมแต่ละหลักสูตรของในท้องถิ่น

4.2 หลักสูตรการฝึกหัดด้านครูช่าง ไม่ได้บรรจุเรื่องความรู้ของสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ประกอบและประยุกต์เพื่อการใช้งาน ดังนั้น จึงควรจัดการปรับปรุงหลักสูตร โดยร่วมมือกันเคร่งครัดระหว่างครูช่างและผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อต่าง ๆ

4.3 ขาดวิธีการในการฝึกหัดครูช่างให้มีความรู้ด้านสื่อ-อุปกรณ์อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงควรร่วมมือกับสถาบันอาชีวศึกษาต่าง ๆ ในการจัดทำโปรแกรมการฝึกบุคลากรให้สามารถใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยประสานงานกันระหว่างครูช่างและผู้ผลิตอย่างต่อเนื่อง²⁵

ประเวศ ยอดยิ่ง ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูช่างอุตสาหกรรมทางด้านสื่อการสอนในปีพ.ศ. 2533 การวิจัยปรากฏว่า ครูช่างอุตสาหกรรมควรมีสมรรถภาพทางด้านสื่อการสอน ดังนี้

ในด้านการเลือกสื่อการสอน ควรจะมีความรู้ ความเข้าใจ ในการเขียนจุดประสงค์การสอน ปรัชญาการอาชีวศึกษา จิตวิทยาการเรียนรู้ มีความชำนาญทางด้านการสอน มีความรู้ และ คุ้นเคยกับสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ ให้มาก ตลอดจนมีความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติคุณลักษณะ คุณค่า และขีดจำกัดของสื่อแต่ละประเภทเป็นอย่างดีจนสามารถเลือกสื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน และ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน มีความสามารถที่จะประเมินคุณค่า และคุณภาพของสื่อที่จะนำเข้ามาใช้ในการเรียนการ

สอนได้ในด้านการใช้สื่อการสอน ควรจะมีเจตคติที่ดีในการใช้สื่อการสอน มีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อการสอนทั้งประเภทวัสดุ เครื่องมือ และเทคนิควิธีใช้ได้ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสื่อที่มีใช้ในสถานศึกษานั้น ๆ นอกจากนี้จะต้องสามารถใช้สื่อการสอนได้อย่างมีระบบ และปฏิบัติตามขั้นตอนของการใช้สื่อการสอนได้อย่างถูกต้อง สามารถใช้สื่อสำหรับการศึกษด้วยตนเอง และประเมินผลการใช้สื่อการสอนได้ในด้านการผลิตสื่อการสอน ควรจะมีความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของสื่อการสอนที่จะผลิตมีต่อจุดประสงค์การสอน เนื้อหาวิชา ผู้เรียนและวิธีการสอนมีทักษะในการออกแบบและผลิตสื่อ ประเภทสิ่งพิมพ์ แผ่นภาพโปร่งใส สไลด์และสื่อประสม²⁶

บุญเหลือ ทองเอี่ยม กล่าวว่า

ปัญหาการใช้อุปกรณ์การสอนมาจากสาเหตุอื่นต่าง ๆ กัน คือ

1. เกี่ยวกับวิทยาลัย

- 1.1 วิทยาลัยไม่มีงบประมาณสำหรับซื้ออุปกรณ์การสอน
- 1.2 อุปกรณ์ทางวิทยาลัยมีอยู่ไม่ตรงกับเนื้อหาบทเรียน
- 1.3 อุปกรณ์ที่วิทยาลัยมีก็ล้าสมัย หรืออยู่ในสภาพที่ชำรุด
- 1.4 สภาพของห้องเรียนไม่เหมาะกับการใช้อุปกรณ์บางประเภท เช่น ห้องเรียนมีแสงสว่างเกินไปไม่เหมาะกับการฉายบางประเภท
- 1.5 ไม่มีหน่วยงานทางด้านสื่อการเรียนการสอนโดยเฉพาะ

2. เกี่ยวกับครู-อาจารย์

- 2.1 ครู-อาจารย์ไม่มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านโสตทัศนศึกษา
- 2.2 ครู-อาจารย์ขาดทักษะในการใช้เครื่องมือบางประเภท
- 2.3 ครู-อาจารย์เกรงว่าเมื่อใช้อุปกรณ์การสอนแล้ว จะทำให้เสียเวลาและ

สอนไม่ทันตามหลักสูตร

- 2.4 ครู-อาจารย์ไม่ยอมอุทิศเวลาในการทำอุปกรณ์และการใช้อุปกรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 ครู-อาจารย์คิดว่าเมื่อใช้อุปกรณ์การสอนแล้วระเบียบห้องจะเสียไป

2.6 ครู-อาจารย์ไม่อยากจะใช้อุปกรณ์การสอนเพราะราคาแพง กลัวว่าจะต้องรับผิดชอบในกรณีที่เกิดชำรุดหรือเสียหายได้

3. เกี่ยวกับผู้บริหารวิทยาลัย

ผู้บังคับบัญชาไม่ส่งเสริมให้มีการใช้อุปกรณ์การสอนมากเท่าที่ควร และบางส่วนก็ขาดกำลังคนที่จะทำงานด้านนี้โดยเฉพาะ²⁷

De Kieffer ศึกษาปัญหาในการใช้โสตทัศนวัสดุของครู-อาจารย์ พบว่ามีปัญหาดัง

1. ขาดแคลนโสตทัศนวัสดุประเภทเครื่องมือ
2. ขาดเงินในการจัดซื้อโสตทัศนวัสดุ
3. ขาดห้องเรียนที่มีความเหมาะสมกับการใช้โสตทัศนวัสดุ
4. ไม่ทราบแหล่งบริการโสตทัศนวัสดุ²⁸

พรทิพย์ ชีรราชกูร ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพทางโสตทัศนอุปกรณ์ของสถาบันการศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดแคลนอุปกรณ์และไม่มีศูนย์โสตทัศนศึกษา เป็นสัดส่วนของตนเอง ส่วนใหญ่จัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานอื่น
2. การใช้และการจัดหาโสตทัศนศึกษา เพื่อใช้ประกอบการสอนของครู-อาจารย์ โดยเฉลี่ยแล้วน้อยมาก เนื่องจากขาดความรู้ในการใช้และการผลิตขึ้นใช้เอง นอกจากนั้นครูยังมีชั่วโมงสอนมากเกินไป ไม่มีเวลาเตรียมและจัดหามาใช้
3. นักเรียนนักศึกษาเอง มีความต้องการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ในการเรียนรู้มากกว่าการเรียนรู้โดยไม่ใช้อุปกรณ์
4. ผู้บริหารส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดี และสนับสนุนงานโสตทัศนศึกษา²⁹

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขณะ กสิภาร และ ทองหล่อ สุขมหา ได้ทำการวิจัยศึกษาปัญหาและความต้องการของสื่อการเรียนการสอนในวิชาเทคนิค ในวิทยาลัยเทคนิคทั่วประเทศ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างพบว่า

สถานศึกษาต่าง ๆ ยังขาดสื่อการเรียนการสอนอยู่เป็นอย่างมาก ทั้งที่เป็นสื่อประเภทเครื่องมืออุปกรณ์ (Hardware) และสื่อประกอบ (Software) ในทุกสาขาวิชาที่ทำการสำรวจ สถานศึกษาบางแห่งยังไม่มีแผนกสื่อการศึกษา ทำให้ขาดศูนย์กลางในการจัดหาและบริการสื่อการศึกษาให้กับอาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ค่อยจะให้ความสนใจ และ สนับสนุนการจัดหาสื่อมาใช้ให้มากเท่าที่ควรหรือให้ความสนใจเพียงบางครั้งบางคราวเท่านั้น

ครูส่วนใหญ่ไม่นิยมการใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบในการสอนอันเนื่องมาจากไม่เคยผ่านการศึกษาในเรื่องการใช้สื่อการเรียนมาก่อน จึงทำให้ไม่สนใจในการใช้สื่อที่มีอยู่บ้างตามสถานศึกษาก็ไม่ตรงกับจุดประสงค์ของเนื้อหาวิชาที่ทำการสอน สถานที่ที่จะใช้สอนไม่เอื้ออำนวย แหล่งเก็บสื่ออยู่ห่างจากห้องที่ทำการสอนไม่มีผู้ที่จะช่วยบริการ ทำให้เมื่อนำมาใช้ในการขนย้ายอุปกรณ์การสอนก่อนและหลังการสอน³⁰

6. หลักการจัดการบริการสื่อการเรียนการสอน

เปรี๊ยะ กุมุท กล่าวว่่า หลักการจัดการบริการ มีดังนี้

1. หน้าที่สำคัญขั้นพื้นฐานของโครงการบริการ คือ การให้บริการสื่อการเรียนแก่ครู-อาจารย์โดยส่วนรวม
2. สื่อการเรียนเป็นบูรณาการของหลักสูตร ซึ่งควรที่จะเลือกสรรและจัดหาให้ให้ตรงกับความต้องการของหลักสูตร
3. ศูนย์ที่ให้บริการแก่ส่วนรวมควรจัดให้เป็นศูนย์บริการกลางที่จะสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การจัดระเบียบงานทั้งหมดให้อ่านง่ายต่อปรัชญาที่ว่า ให้ได้รับสิ่งที่เหมาะสมตามสถานที่และเวลาที่เขาคต้องการ
5. ในกรณีที่ไม่สามารถหาสื่อการสอนในท้องถิ่นหรือในประเทศได้ ควรจัดให้มีการผลิตสื่อการสอนอย่างประหยัดขึ้นเอง
6. ควรเพิ่มประสิทธิภาพของครู-อาจารย์ในการใช้สื่อการสอนประเภทของบริการ เช่น
  - 6.1 บริการเชิงห้องสมุด ได้แก่การจัดการหา เก็บบำรุงรักษาและหมุนเวียนสื่อต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ ฟิล์มสตริป สไลด์ แผนภูมิ เป็นต้น
  - 6.2 บริการทางเทคนิค ได้แก่ การจัดหาบำรุงเก็บรักษาเครื่องมือต่าง ๆ ให้บริการในการฉายภาพยนตร์หรือการใช้เครื่องโสตทัศนูปกรณ์
  - 6.3 บริการการผลิต ได้แก่ การผลิตอุปกรณ์การสอนที่พอจะทำได้เองตามที่ครู-อาจารย์เสนอขอมา
  - 6.4 บริการให้คำปรึกษา และจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ
  - 6.5 บริการเชิงบริหาร ได้แก่ การกำหนดงบประมาณสั่งของ จัดระเบียบงานในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ เจ้าหน้าที่พนักงาน
  - 6.6 บริการด้านประชาสัมพันธ์โดยการถ่ายรูป เผยแพร่งานสื่อมวลชน และกิจกรรมต่าง ๆ ของวิทยาลัย³¹

กรมอาชีวศึกษา เน้นการใช้สื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยเน้น

1. การเตรียมและการใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึง การเตรียมตัวของครูผู้สื่อ โดยวางแผนล่วงหน้าว่าจะใช้วัสดุและอุปกรณ์ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร จึงจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด
2. การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้ ทักษะ และความสามารถของครูในการเลือกอุปกรณ์ได้ถูกต้อง ใช้ในเวลาที่ต้อง สถานที่ถูกต้อง กระทำหรือแสดงได้อย่างถูกต้อง

3. คุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน หมายถึง ประสิทธิภาพ และจำนวนของสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน

4. การบริการสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การให้บริการสื่อการเรียนการสอนแก่ครูเพื่อใช้ในการเรียนการสอน³²

สุรชัย สิกขาบัณฑิต กล่าวว่า

การจัดบริการสื่อเป็นส่วนงานที่จะทำให้การบริการไปถึงมือผู้ใช้ ซึ่งจะมีทั้ง ครูและนักเรียน การจัดบริการที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องประกอบด้วย

1. การจัดเตรียมสื่อไว้ให้บริการอย่างเพียงพอ
2. การจัดบริการอย่างทั่วถึงทั้งครูและนักเรียน
3. ตรวจสอบผลย้อนกลับของการจัดบริการอยู่เป็นประจำ³³

ในการจัดบริการสื่อต่าง ๆ จึงต้องดำเนินการอย่างมีระบบ ดังนี้ ให้การจัดเตรียมสื่อได้ถูกต้องเกี่ยวกับ ชนิด จำนวน และ สถานที่บริการ เพราะถ้าการบริหารมีนโยบายในการกระจายสื่อ ก็ต้องจัดเตรียมสื่อสำหรับทำกิจกรรมในห้องเรียนด้วย เช่น จัดมุมสื่อในห้องเรียน เพื่อให้ผู้ใช้สามารถใช้ได้ทันทีที่ต้องการ จัดหน่วยบริการตามอาคารเรียนหรือคณะวิชา จำนวนสื่อชนิดต่าง ๆ ที่ต้องจัดเตรียมก็ต้องมีมากขึ้น นอกจากนี้สื่อที่จัดไว้บริการที่ศูนย์ก็ต้องมีจำนวนเพียงพอกับการใช้ด้วย ระบบการจัดบริการเพื่อให้การบริการเป็นไปอย่างทั่วถึง จำเป็นต้องจัดระเบียบและระบบการบริการที่เหมาะสม มีการตรวจเช็คสื่อก่อนที่นำออกไปใช้สื่อบางประเภทจะต้องทราบด้วยว่าผู้ใช้นำไปใช้ ณ ที่ใด เพื่อจุดมุ่งหมายใด ต้องกำหนดระเบียบการใช้ระยะเวลาการนำออกไปใช้ จำนวนสื่อที่ยืมได้แต่ละครั้ง การนำส่งคืนสื่อต้องเป็นไปตามกำหนด ถ้าไม่ส่งคืนตามกำหนดก็ต้องกำหนดระเบียบการปรับหรือมาตรการการทวงคืน เพื่อรักษาสื่อให้ใช้ได้ยาวนานต้องกำหนดระเบียบให้ผู้ใช้รักษาสื่อให้อยู่ในสภาพดีใช้ด้วยความระมัดระวัง ถ้าเกิดการชำรุดเสียหายต้องมีการปรับหรือให้ใช้คืนด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ถ้าแม้ว่าโดยหลักการจัดบริการแล้วจะมุ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้บริการก็ตามก็ยังจำเป็นต้องมีการกำหนดระบบและระเบียบที่ต้องให้ผู้ใช้ปฏิบัติตามเพื่อให้การจัดบริการเป็นไปอย่างทั่วถึง ทั้งนี้

ต้องคำนึงถึงความสะดวกและความคล่องตัวของผู้บริการและผู้ใช้บริการ จึงจะทำให้การบริการมีประสิทธิภาพ เกิดการใช้ประโยชน์คุ้มค่า

การจองสื่อ ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ผู้ใช้ได้มีโอกาสใช้สื่อที่ต้องการตามกำหนดเวลา จึงต้องกำหนดระเบียบการจองไว้ด้วยว่าจะต้องจองล่วงหน้ากี่วัน สื่อประเภทใดบ้างที่ต้องจอง หรือจองได้ เมื่อสื่อที่จองกลับมาพร้อมที่จะให้ผู้ใช้ยืนยันได้จะแจ้งให้ผู้จองทราบอย่างไร การจองจะจองได้ด้วยวิธีใดบ้าง ต้องกำหนดให้ชัดเจน การตรวจสอบผลการจัดบริการ การจัดบริการที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีการตรวจสอบผลย้อนกลับ ซึ่งทำได้โดยวิธีต่าง ๆ ดังนี้

1. การรับฟังความคิดเห็น โดยการทำผู้รับความคิดเห็นจากผู้ใช้บริการหรือการออกแบบสอบถามเกี่ยวกับการให้บริการเป็นครั้งคราว เก็บสถิติการใช้จากข้อมูลการยืม การเข้ามาใช้บริการ เป็นต้น ข้อมูลที่ได้สามารถนำมาประเมินปรับปรุงการบริการ ให้สนองความต้องการของผู้ใช้ได้เป็นอย่างดี

ชม ภูมิภาค ได้กล่าวถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของศูนย์สื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ให้คำปรึกษาครูในการเลือกสื่อการเรียนการสอน
2. ช่วยครูในการใช้การผลิต
3. รวบรวมใบสั่งของครูประจำเดือน
4. ฝึกครูในการใช้วัสดุต่าง ๆ
5. กำหนดการใช้สื่อต่าง ๆ
6. รับผิดชอบการบำรุงรักษาเครื่องมือ
7. เป็นคณะกรรมการของศูนย์สื่อการเรียนการสอน
8. ประสานงานกับศูนย์อื่น
9. ทำงานร่วมกับผู้บริหารเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน
10. ช่วยครูในปัญหาเครื่องมือ
11. ร่วมประชุมสัมมนาทางสื่อการเรียนการสอน³⁴

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้ ยังมีนักโสตทัศนศึกษาอีกหลายท่านได้กำหนดหน้าที่ของศูนย์โสตทัศนศึกษาในด้านการบริการไว้พอสรุปได้ ดังนี้

1. บริการในการให้ยืม วัสดุ อุปกรณ์ ทางโสตทัศนศึกษาต่าง ๆ
2. บริการในการบำรุงรักษาและซ่อมแซมวัสดุและเครื่องมือให้อยู่ในสภาพที่ดี ถ้าสิ่งไหนชำรุดต้องซ่อมแซมก่อนที่จะนำไปใช้และควรได้มีการตรวจสอบสภาพภายหลังใช้ทุกครั้ง
3. บริการในการจัดหาและจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน
4. ให้ผู้สอนได้มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตอุปกรณ์การสอนและการฝึกการใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ หรืออาจจะเชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อการเรียนการสอนมาให้คำแนะนำแก่ผู้สอน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน
5. จัดระเบียบในการเก็บวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้สะดวกในการเลือกใช้เก็บรักษาและการเคลื่อนย้าย นอกจากนั้นควรแยกและเก็บวัสดุและเครื่องมือตามประเภท
6. จัดผู้ควบคุมอุปกรณ์และเครื่องมือ คอยให้ความช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับการใช้ทั้งในโรงเรียนและชุมชน
7. ช่วยเหลือครูและนักเรียนในการผลิตอุปกรณ์การสอนอย่างง่าย ๆ หรือวัสดุบางอย่างไม่สามารถหาซื้อได้ หรือถ้าซื้อได้แพงเกินไป
8. เพื่ออำนวยความสะดวกและรวดเร็วในการค้นหาและให้ยืม แผนกโสตทัศนศึกษาควรจัดทำแคตตาล็อกทางโสตทัศนวัสดุทุกชนิดที่มีหรือจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่บริการต่าง ๆ พร้อมคำแนะนำอุปกรณ์การสอนทั้งในโรงเรียนและของที่อื่นด้วย
9. วัสดุและเครื่องมือทุกชนิด ควรมีการประเมินค่าจากผู้ใช้หลายคน เพื่อเป็นข้อมูลเสนอแนะในการจัดซื้อครั้งต่อไปได้ชนิดที่มีประสิทธิภาพ
10. เพื่อปรับปรุงงานบริการให้ดีขึ้น ควรมีการทำรายงานและการบันทึกการบริการไว้เพื่อทราบความเจริญและพัฒนาของงานให้ดียิ่งขึ้น

Rogers ได้ทำการสำรวจความต้องการของครูเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ศูนย์สื่อของโรงเรียนมาเป็นอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ผลการสำรวจสรุปได้ว่า

ครูเห็นความจำเป็นต่อการฝึกอบรมในการใช้ศูนย์สื่อการสอน และแหล่งของศูนย์สื่อการสอน ครูมีความรู้สึกมั่นใจที่สุดในความสามารถของเขาต่อการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ครูต้องการได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมในการผลิตวัสดุต่าง ๆ การใช้

สื่อประสม ชุดการสอนและระบบการสอน นอกจากนี้ครูยังสนใจในเรื่องการวางแผนหลักสูตร ให้สอดคล้องกับแหล่งทรัพยากรการสอน และการนำไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียน ครูส่วนมากต้องการที่จะพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการใช้หรือทำอุปกรณ์และวัสดุในแบบต่าง ๆ เพิ่มขึ้น³⁵

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชิงอรรถ

¹ชนะ กติการ, สื่อการสอน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2521), หน้า 19.

²ไสวณีย์ สิกขาบัณฑิต, เทคโนโลยีทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2528), หน้า 202.

³ชัยยงค์ พรหมวงศ์, มิตินี้ 3 นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520), หน้า 90.

⁴นิพนธ์ สุขปรีดี, โสตทัศนศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร : แพรววิทยา, 2528), หน้า 9-10.

⁵Hass, Kenneth B., and Packer, Herry Q, **Preparation and Use of Audio Visual Aids 3rd ed.** New York, prentice Hall (1955) P. 1.

⁶Brown, James W., and others, **A-V Instructional Technology Media and Methods 6th ed.** New York, McGraw-Hill, (1983), P. 584.

⁷Dale, Edgar, **Audio-Visual Methods in Teaching 3rd ed.** New York, The Drydem Press, Rinehart and Winston (1969), P. 8.

⁸Nolker, H. and Schoenfeldt, E, **Vocational Training : Teaching, Curriculum planning,** Grafenau/Wurttemberg Verlag (1980), P. 46-49.

⁹ไสวณีย์ สิกขาบัณฑิต, สิ่งที่ได้เข้ามาแล้ว, หน้า 209.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

¹⁰สุรชัย สึกขาบัณฑิต, การผลิตวัสดุเทคโนโลยีทางการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2528), หน้า 3-4.

¹¹Nolker, H. and Schoenfeldt, E, **Vocational Training : Teaching , curriculum, planning**, Grafenau/Wurt Expert Verlag, 1980. P. 44.

¹²ชนะ กสิถาร์, **สิ่งที่ได้เข้ามาแล้ว**, หน้า 15.

¹³Dale, Edgar, op. cit., p.107-109.

¹⁴กัญญา ธารีวรรณ, **หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ** (กรุงเทพฯ : เฉลิมชัยการพิมพ์, 2521), หน้า 260.

¹⁵ไชยยศ เรืองสุวรรณ, **เทคโนโลยีทางการศึกษา : หลักการและแนวปฏิบัติ** (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2526), หน้า 160-165.

¹⁶Kinder, Janes Screngo. **Audio-Visual Materials and Techniques**, 2nd New-York, American Book Company, (1959), pp. 13-18.

¹⁷Camp, Maurice B, **Wsome Factors related to the utilitzation of Audio-Visual Materials, with Suggestions for Teacher Preparation in this Area**, **Dissertation Abstracts International**, 1958 : p.155.

¹⁸สาโรจน์ นิลคำ, "ความต้องการด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษา," **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**, 2521, หน้า ง - จ.

¹⁹Hass, Kenneth B., and Packer, Herry Q, op. cit., p.11.

²⁰Margels, Richard Allen, A Study of Media Use, Attitude and Barriers as Measurement for Evaluating the influence of Extra Media Support Service Faculty Teaching in Classroom, **Doctoral Disseratation**, Michigan State University, (1969), p. 206.

²¹วิบูลย์ ตามสัญญา, "การศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้บริหารและอาจารย์ ในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา," **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ**, 2531, หน้า 3.

²²ชนะ กสิถาวร, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

²³Arterbury, Klvis Hugh, "Teacher Utilization of Media Service Center in Texas, **Dissertation Abstracts International**, March 1973.

²⁴Charles F. Schuller, Henry J. Skelly and Donald Scott, **Survey of Audio-Visual Education in Hawaii : The Status and Need**, *A.V. Communication Review*, (12 Spring 1964), pp. 125-126.

²⁵ธีระวุฒิ บุญขโสดณ, **การพัฒนาความคิดเชิงระบบสำหรับผู้บริหาร** (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า, 2523), หน้า 83-86.

²⁶ประเวศ ยอดขึง, "ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูช่างอุตสาหกรรม ทางด้านสื่อการสอน ในปี พ.ศ.2533," **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ**, 2531, หน้า 3.

²⁷บุญเหลือ ทองเอี่ยม และ สุวรรณ นาฏ, **การใช้สื่อการสอน** (กรุงเทพ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520), หน้า 158-159.

²⁸De Kieffer, Robert E, **Audio-Visual Instruction**, New York, The Center for Applied Research in Education, Inc., (1965), p. 8.

²⁹พรทิพย์ ชีรางกูร, "สถานภาพทางโสตทัศนูปกรณ์ของสถาบันการศึกษาในสังกัด กรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร, "วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา โสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522, หน้า จ.

³⁰ชนะ กติถาวร และ ทองหล่อ สุขมหา, "การศึกษาปัญหาและความต้องการของสื่อ การเรียนการสอนวิชาทางเทคนิค ในวิทยาลัยเทคนิคทั่วประเทศ", รายงานการวิจัยปี พ.ศ.2522 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2522), หน้า ก - ข.

³¹เปรี๊ยะ กุมาท, "สู่ทางในการนำเทคโนโลยีมาช่วยปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา ในระดับประถมศึกษา", ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517), หน้า 138-139.

³²กรมอาชีวศึกษา, กรม, คู่มือการใช้หลักสูตร ปวช.2530 (ฉบับปรับปรุง 2533), (อัครา)

³³สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต, สิ่งที่ได้เข้ามาแล้ว, หน้า 148-149.

³⁴ชม ภูมิภาค, เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประสานมิตร, 2524), หน้า 297.

³⁵Roger, Jo Ann V, **What Teacher Say They Need, Audiovisual Instruction** (23 March 1978), pp. 22-23.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการศึกษาสภาพ ปัญหา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน การเลือกและใช้สื่อการเรียนการสอน คุณภาพและปริมาณสื่อการเรียนการสอน และการบริการสื่อการเรียนการสอน ศึกษาความต้องการการบริการสื่อการเรียนการสอนประเภทสื่อวัสดุ (Software) และสื่ออุปกรณ์ (Hardware) และเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย และ ประเภทการณ้การสอน

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู-อาจารย์ที่ทำการสอน คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 แห่ง รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 164 คน ได้แก่

1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา
3. วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี
4. วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี
5. วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม
6. วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด
7. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย
8. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู-อาจารย์ที่ทำการสอนคณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 8 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 164 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

แสดงจำนวนนักเรียน และครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม
ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู-อาจารย์
1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี	ใหญ่	948	28
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น	ใหญ่	923	28
3. วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา	ใหญ่	752	29
4. วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี	ใหญ่	566	23
5. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์	เล็ก	408	12
6. วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม	เล็ก	346	10
7. วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด	เล็ก	307	17
8. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย	เล็ก	214	17
รวม		1,275	56

เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อทำการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้น โดยศึกษาค้นคว้าและรวบรวมจากหลักสูตร ตำรา และเอกสารผลงานวิจัย รวมทั้งประสบการณ์การทำงานจริงของผู้วิจัยเอง เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ขนาดของวิทยาลัย และประสบการณ์การสอน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check-list) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครู-อาจารย์เกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน จำนวน 25 ข้อ ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยจำแนกค่าของคะแนนจากค่าวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติเป็น 5 ระดับคะแนน คือ

ระดับการปฏิบัติมากที่สุด	เท่ากับ 5 คะแนน
ระดับการปฏิบัติมาก	เท่ากับ 4 คะแนน
ระดับการปฏิบัติปานกลาง	เท่ากับ 3 คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อย	เท่ากับ 2 คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด	เท่ากับ 1 คะแนน

ซึ่งได้แบ่งสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน 7 ข้อ
2. การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน 8 ข้อ
3. คุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน 5 ข้อ
4. การบริการสื่อการเรียนการสอน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำนวน 20 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยจำแนกค่าของคะแนนจากค่าวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาเป็น 5 ระดับคะแนน คือ

ระดับปัญหามากที่สุด	เท่ากับ 5 คะแนน
ระดับปัญหามาก	เท่ากับ 4 คะแนน
ระดับปัญหาปานกลาง	เท่ากับ 3 คะแนน
ระดับปัญหาน้อย	เท่ากับ 2 คะแนน
ระดับปัญหาน้อยที่สุด	เท่ากับ 1 คะแนน

ซึ่งได้แบ่งปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน 7 ข้อ
2. การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน 4 ข้อ
3. คุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน 4 ข้อ
4. การบริการสื่อการเรียนการสอน 5 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน จำนวน 27 ข้อ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งระดับความต้องการ เป็น 5 ระดับคะแนน คือ

ระดับความต้องการมากที่สุด	เท่ากับ 5 คะแนน
ระดับความต้องการมาก	เท่ากับ 4 คะแนน
ระดับความต้องการปานกลาง	เท่ากับ 3 คะแนน
ระดับความต้องการน้อย	เท่ากับ 2 คะแนน
ระดับความต้องการน้อยที่สุด	เท่ากับ 1 คะแนน

ซึ่งได้แบ่งความต้องการตามประเภทของสื่อ เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. สื่อวัสดุ (Software) 12 ข้อ
2. สื่ออุปกรณ์ (Hardware) 15 ข้อ

เพื่อให้แบบสอบถามชุดนี้มีความสมบูรณ์ในภาษาที่ใช้ และมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เพื่อพิจารณาข้อคำถามให้มีความเหมาะสม พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน คือ

1. นางจิระพันธ์ เสมาทอง ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา
2. ดร.จรรยา ทัพพะกุล ณ อยุธยา หัวหน้าฝ่ายวิจัยและประเมินผล กองแผนงาน
3. นางมัลลิกามาศ พินิจไชย ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น
4. นางศิริลักษณ์ บุญวงษ์ หน่วยงานนิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา
5. นางจารุรัตน์ เขียมประชานรากร หน่วยงานนิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา

ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านมาพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถามใหม่ และ ได้รับความอนุเคราะห์จาก รศ.ดร.ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์

ดร.วราพรรณ น้อยสุวรรณ และ อาจารย์โอวาท พุดศิริ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบและให้คำแนะนำอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้

การทดลองเครื่องมือ

เพื่อให้แบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่น (reliability) สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้นำแบบสอบถามชุดนี้ไปทดลองใช้ (try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับ กลุ่มประชากรที่จะศึกษาจริง โดยนำไปทดลองใช้กับครู-อาจารย์ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่ไม่ เป็นกลุ่มที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 30 คน ได้แก่วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี และวิทยาลัย อาชีวศึกษาเสาวภา จากการทดลองใช้แบบสอบถามแล้วนำมาคำนวณค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ ค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98 ถือว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นสูง อยู่ใน ระดับที่จะนำไปใช้สอบถามเพื่อเก็บข้อมูลประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไปยังกรมอาชีวศึกษา ออกหนังสือถึงกรม อาชีวศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เป็นกลุ่มประชากร จำนวน 8 แห่ง
2. หนังสือขอความร่วมมือพร้อมแบบสอบถามไปยัง ผู้อำนวยการวิทยาลัย อาชีวศึกษา 7 แห่งทางไปรษณีย์ เพื่อให้ครู-อาจารย์ กรอกแบบสอบถาม และงานสารบรรณ ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา เป็นผู้เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน ชกเว้น วิทยาลัยอาชีวศึกษา ขอนแก่น ผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามและเก็บคืนด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนโดยอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ จำนวน 156 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.12 จากจำนวนทั้งหมด 164 ฉบับ

การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปชื่อ SPSS/PC* (Statistical Package for the Social Sciences/Personel Computer plus) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 8 แห่ง มาหาค่าร้อยละ

2. นำข้อมูลความคิดเห็นของครู-อาจารย์เกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยระดับการใช้ (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) โดยใช้เกณฑ์แปลความหมายระดับความคิดเห็น ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายความว่า มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายความว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายความว่า มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายความว่า มีการปฏิบัติในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายความว่า มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

3. นำข้อมูลความคิดเห็นของครู-อาจารย์เกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยปัญหา (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย โดยมีเกณฑ์เฉลี่ยของปัญหา ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายความว่า มีปัญหาในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายความว่า มีปัญหาในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายความว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายความว่า มีปัญหาในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายความว่า มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

4. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยความต้องการ ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย โดยมีเกณฑ์กำหนดค่าเฉลี่ยความต้องการ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายความว่า มีความต้องการในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายความว่า มีความต้องการในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายความว่า มีความต้องการในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายความว่า มีความต้องการในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายความว่า มีความต้องการในระดับน้อยที่สุด

5. การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย และ ประสบการณ์การสอน วิเคราะห์ด้วยการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับค่าเฉลี่ย

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้สื่อ การเรียนการสอนของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลมี 5 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของ ครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการสื่อการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 4 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 5 เป็นข้อมูลเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการการใช้สื่อการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย และประเภทการณการศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ถึง ตอนที่ 4 ใช้จำนวนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตอนที่ 5 ใช้การหาค่าความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ย เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางพร้อมคำบรรยาย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่

ตารางที่ 2

แสดงจำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม .

จำแนกตามขนาดของวิทยาลัยและประสบการณ์การสอน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (N = 156)	ร้อยละ
1. จำนวนนักเรียนนักศึกษาในคณะวิชา		
คหกรรม (ขนาดของวิทยาลัย)		
น้อยกว่า 500 คน	46	29.5
500 คนขึ้นไป	110	70.5
2. ประสบการณ์การสอน		
ต่ำกว่า 10 ปี	36	23.1
10 - 20 ปี	99	63.4
มากกว่า 20 ปี	21	13.5

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มประชากรที่เป็นครู-อาจารย์ ที่มีจำนวนนักเรียนนักศึกษาในคณะวิชาคหกรรม 500 คนขึ้นไป หรือเป็นวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 70.5 และ ครู-อาจารย์ ที่มีจำนวนนักเรียนนักศึกษา ในคณะวิชาคหกรรม น้อยกว่า 500 คน หรือเป็นวิทยาลัยขนาดเล็ก มีเพียง 46 คน คิดเป็นร้อยละ 29.5 ส่วนครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 63.4 มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 และ มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน คุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน และการบริการสื่อการเรียนการสอน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยนำเสนอภาพรวมและในแต่ละด้านเรียงลำดับดังตารางที่ 3 - 7
ต่อไปนี้เป็น

ตารางที่ 3

แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน
ในภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน

สภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน	N = 156		ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับที่
	μ	σ		
1. การเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน	3.08	0.56	ปานกลาง	2
2. การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน	3.62	0.60	มาก	1
3. คุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียน การสอน	2.98	0.64	ปานกลาง	3
4. การบริการสื่อการเรียนการสอน	2.67	0.75	ปานกลาง	4
รวม	2.79	0.56	ปานกลาง	

จากตารางที่ 3 แสดงถึงความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัย
อาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนรวมในภาพรวม
ทั้ง 4 ด้าน พบว่าปฏิบัติในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามี 3 ด้าน ที่
ปฏิบัติในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน
ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน และมี
เพียงด้านเดียวที่ปฏิบัติในระดับมาก ได้แก่ ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน

ตารางที่ 4

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน
ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน

การเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน	N = 156		ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับที่
	μ	σ		
1.จัดทำสื่อขึ้นเองจากวัสดุเหลือใช้	3.23	1.07	ปานกลาง	3
2.ให้นักเรียนจัดทำขึ้น	2.83	0.92	ปานกลาง	6
3.ขอยืมจากแหล่งบริการภายนอกสถานศึกษา	2.17	0.94	น้อย	7
4.จัดซื้อจากองค์กรฯ ร้านค้าต่าง ๆ	2.97	1.09	ปานกลาง	5
5.จัดให้มีการทดลองที่จะใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง	3.18	1.00	ปานกลาง	4
6.จัดเตรียมสถานที่ก่อนใช้สื่อ	3.27	0.99	ปานกลาง	2
7.จัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	3.76	0.78	มาก	1
รวม	3.08	0.56	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปฏิบัติในระดับมาก 1 ข้อ ได้แก่ จัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และ ปฏิบัติในระดับน้อย 1 ข้อ ได้แก่ ขอยืมจากแหล่งบริการภายนอกสถานศึกษา นอกนั้นปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ จัดเตรียมสถานที่ก่อนใช้สื่อ จัดทำสื่อขึ้นเองจากวัสดุเหลือใช้ จัดให้มีการทดลองที่จะใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง จัดซื้อจากองค์กรฯ ร้านค้าต่าง ๆ และ ให้นักเรียนจัดทำขึ้น

ตารางที่ 5

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน
ด้านการเลือกและการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน

การเลือกและการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน	N = 156		ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับที่
	μ	σ		
1.เลือกสื่อได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.92	0.90	มาก	1
2.เลือกสื่อได้เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน	3.70	0.90	มาก	5
3.เลือกสื่อได้เหมาะสมกับบุคลิกภาวะและ ประสบการณ์เดิมของผู้เรียน	3.66	0.86	มาก	7
4.เลือกวัสดุที่หาง่ายและมีอยู่ทั่วไป	3.68	0.94	มาก	6
5.ใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนในเวลาที่เหมาะสม	3.81	0.78	มาก	2
6.ใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนในสถานที่ที่เหมาะสม	3.71	0.77	มาก	4
7.ใช้อุปกรณ์ได้สอดคล้องกับกิจกรรมที่จัดขึ้น	3.76	0.78	มาก	3
8. มีการประเมินผลการใช้อุปกรณ์	2.71	1.10	ปานกลาง	8
รวม	3.62	0.60	มาก	

จากตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการเลือกและการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับมาก 7 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ เลือกสื่อได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนในเวลาที่เหมาะสม ใช้อุปกรณ์ได้สอดคล้องกับกิจกรรมที่จัดขึ้น ใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนในสถานที่ที่เหมาะสม เลือกสื่อได้เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน เลือกวัสดุที่หาง่ายและมีอยู่ทั่วไป และ เลือกสื่อได้เหมาะสมกับบุคลิกภาวะและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน และพบว่ามีเพียงข้อเดียว ที่มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ได้แก่ มีการประเมินผลการใช้อุปกรณ์

ตารางที่ 6

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการใช้อีสื่อการเรียนการสอน
ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน

คุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน	N = 156		ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับที่
	μ	σ		
1. ความเพียงพอของสื่อ	3.08	1.05	ปานกลาง	4
2. สภาพของสื่อใช้ได้ดี	3.12	0.85	ปานกลาง	3
3. มีการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ	3.29	0.92	ปานกลาง	2
4. คัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพมาใช้	3.42	0.92	ปานกลาง	1
5. มีงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์	1.99	0.89	น้อยที่สุด	5
รวม	2.98	0.64	ปานกลาง	

จากตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัย
อาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้อีสื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพ
และปริมาณของสื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้
คัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพมาใช้ มีการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ สภาพของสื่อใช้ได้ดี และ ความ
เพียงพอของสื่อ และพบว่ามีเพียงข้อเดียว ที่มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ มีงบ
ประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์

ตารางที่ 7

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน
ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน

การบริการสื่อการเรียนการสอน	N = 156		ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับที่
	μ	σ		
1. ใช้บริการสื่อในสถานศึกษา	3.28	1.09	ปานกลาง	1
2. ใช้บริการสื่อจากภายนอกสถานศึกษา	2.28	0.87	น้อย	5
3. มีเจ้าหน้าที่แนะนำความรู้เรื่องสื่อ โดยเฉพาะ	2.58	1.00	ปานกลาง	4
4. มีเจ้าหน้าที่บริการการใช้สื่อ	2.64	1.00	ปานกลาง	2
5. มีบริการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการเรียนการสอน	2.60	1.00	ปานกลาง	3
รวม	2.67	0.75	ปานกลาง	

จากตารางที่ 7 แสดงความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัย
อาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการ
สื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ ใช้บริการสื่อใน
สถานศึกษา มีเจ้าหน้าที่บริการการใช้สื่อ มีบริการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการเรียนการสอน และมี
เจ้าหน้าที่แนะนำความรู้เรื่องสื่อโดยเฉพาะ และพบว่ามีเพียงข้อเดียว ที่มีการปฏิบัติในระดับ
น้อย ได้แก่ ใช้บริการสื่อจากภายนอกสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน คุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน และการบริการสื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมและในแต่ละด้าน ตั้งแต่ตารางที่ 8 -12

ตารางที่ 8

แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน
ในภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน

ปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน	N = 156		ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับที่
	μ	σ		
1. การเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน	3.12	0.82	ปานกลาง	2
2. การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน	2.64	0.83	ปานกลาง	4
3. คุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียน การสอน	3.22	0.97	ปานกลาง	1
4. การบริการสื่อการเรียนการสอน	3.10	0.85	ปานกลาง	3
รวม	2.87	0.61	ปานกลาง	

จากตารางที่ 8 แสดงความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนรวมในภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน มีปัญหาในระดับมาก เป็นลำดับที่ 1 รองลงมาได้แก่ ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน และด้านการจัดหาสื่อการเรียนการสอน

ตารางที่ 9

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน
ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน

การเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน	N = 156		ระดับ ปัญหา	ลำดับที่
	μ	σ		
1.เบื้อหน่วยที่จะต้องเตรียมสื่อการเรียน การสอน	2.59	1.06	ปานกลาง	2
2.เบื้อหน่วยที่จะต้องเตรียมสถานที่ และอุปกรณ์	2.54	1.05	ปานกลาง	3
3.ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียน การสอนตามต้องการ	3.65	1.04	มาก	1
4.สถานที่ตั้งหน่วยบริการสื่อการเรียนการ สอนไม่สะดวกในการติดต่อขอรับบริการ	3.27	1.02	ปานกลาง	5
5.สื่อการเรียนการสอนกระจัดกระจายไม่รวม อยู่ในที่เดียวกัน	3.21	0.98	ปานกลาง	7
6.ขาดความรู้ในด้านการผลิตสื่อการเรียน การสอน	3.23	1.00	ปานกลาง	6
7.ขาดเครื่องมือในการผลิตสื่อการเรียน การสอน				
รวม	3.12	0.82	ปานกลาง	

จากตารางที่ 9 แสดงความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัย
อาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียม
และจัดหาสื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมพบว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาระดับปานกลาง 6 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ เบื้อหน่วยที่จะ
ต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอน เบื้อหน่วยที่จะต้องเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ ขาดเครื่องมือ
ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน สถานที่ตั้งหน่วยบริการสื่อการเรียนการสอนไม่สะดวกใน
การติดต่อขอรับบริการ และ ขาดความรู้ในด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน และพบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพียงข้อเดียว ที่มีปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอนในระดับมาก ได้แก่ ขาดแคลนงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนตามต้องการ

ตารางที่ 10

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน
ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน

การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน	N = 156		ระดับ ปัญหา	ลำดับที่
	μ	σ		
1. มีปัญหาการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้ เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน	2.96	1.01	ปานกลาง	1
2. ใช้สื่อการเรียนการสอนหรือเครื่องมือ ไม่เป็น	2.69	1.00	ปานกลาง	2
3. ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้ใช้สื่อการเรียน การสอน	2.36	1.09	น้อย	4
4. สื่อการเรียนการสอนที่มีไม่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการสอน	2.57	0.98	ปานกลาง	3
รวม	2.64	0.83	ปานกลาง	

จากตารางที่ 10 แสดงความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมพบว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาการใช้สื่อในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ มีปัญหาการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน ใช้สื่อการเรียนการสอนหรือเครื่องมือไม่เป็น และ สื่อการเรียนการสอนที่มีไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอน และพบว่ามีเพียงข้อเดียว ที่มีปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอนในระดับน้อย ได้แก่ ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้ใช้สื่อการเรียนการสอน

ตารางที่ 11

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน
ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน

คุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน	N = 156		ระดับ ปัญหา	ลำดับที่
	μ	σ		
1. สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอกับความต้องการ	3.37	0.95	ปานกลาง	1
2. สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพชำรุด	3.03	0.93	ปานกลาง	4
3. สื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่ล้าสมัย	3.16	0.99	ปานกลาง	3
4. ห้องบรรยายไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียนการสอน	3.34	1.08	ปานกลาง	2
รวม	3.22	0.97	ปานกลาง	

จากตารางที่ 11 แสดงความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมพบว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการใช้สื่อในระดับปานกลางทุกข้อเรียงตามลำดับดังนี้ สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอกับความต้องการ ห้องบรรยายไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่ล้าสมัย และ สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพชำรุด

ตารางที่ 12

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน
ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน

การบริการสื่อการเรียนการสอน	N = 156		ระดับ ปัญหา	ลำดับที่
	μ	σ		
1. ไม่มีเจ้าหน้าที่ในการให้บริการสื่อการเรียนการสอน	3.31	1.07	ปานกลาง	1
2. ไม่ทราบว่าสื่อการเรียนการสอนชนิดใดในการให้บริการ	3.15	1.05	ปานกลาง	2
3. ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา	2.98	1.01	ปานกลาง	5
4. ไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการใช้บริการ	3.00	1.05	ปานกลาง	4
5. ไม่มีการประชุมสัมพันธ์ในการให้บริการ	3.06	1.11	ปานกลาง	3
รวม	3.10	0.85	ปานกลาง	

จากตารางที่ 12 แสดงความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมพบว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาการใช้สื่อในระดับปานกลางทุกข้อเรียงตามลำดับดังนี้ ไม่มีเจ้าหน้าที่ในการให้บริการสื่อการเรียนการสอน ไม่ทราบว่าสื่อการเรียนการสอนชนิดใดในการให้บริการ ไม่มีการประชุมสัมพันธ์ในการให้บริการ ไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการใช้บริการ และ ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทสื่อวัสดุ (Software) และ ประเภทสื่ออุปกรณ์ (Hardware) ตั้งแต่ ตารางที่ 13 - 14 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 13

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทสื่อวัสดุ (Software)

ประเภทสื่อวัสดุ (Software)	N = 156		ระดับความต้องการ	ลำดับที่
	μ	σ		
1.รูปภาพ,ภาพถ่าย	3.90	0.94	มาก	6
2.แผนภูมิ,แผนสถิติ,แผนภาพ	3.38	1.03	ปานกลาง	8
3.ของจริง	4.10	1.05	มาก	4
4.หุ่นจำลอง	3.54	1.12	มาก	7
5.ของตัวอย่าง	4.01	1.04	มาก	5
6.กระดานดำ,กระดานขาว	3.35	1.23	ปานกลาง	9
7.กระดานแม่เหล็ก	2.64	1.23	ปานกลาง	10
8.แผ่นป้ายสำลี	2.47	1.11	น้อย	11
9.แผนที่ลูกโลก	2.13	1.13	น้อย	12
10.ตำราเรียน	4.35	0.96	มาก	2
11.ใบงาน,ใบความรู้	4.37	0.94	มาก	1
12.บทเรียนสำเร็จรูป	4.14	1.07	มาก	3
รวม	3.53	0.74	มาก	

จากตารางที่ 13 แสดงความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อวัสดุ (Software) ในภาพรวมพบว่า มีความต้องการในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการสื่อการเรียนการสอนในระดับมาก 7 ข้อ เรียงตามลำดับ ดังนี้ ใบงาน, ใบ

ความรู้ ตำราเรียน บทเรียนสำเร็จรูป ของจริง ของตัวอย่าง รูปภาพ,ภาพถ่าย และ หุ่นจำลอง มีความต้องการสื่อการเรียนการสอนในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงตามลำดับ ดังนี้ แผนภูมิ,แผนสถิติ,แผนภาพ กระดานดำ,กระดานขาว และ กระดานแม่เหล็ก นอกนั้น พบว่ามีความต้องการในระดับน้อย 2 ข้อ ได้แก่ แผ่นป้ายสำลี และ แผนที่ลูกโลก

ตารางที่ 14

แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทสื่ออุปกรณ์ (Hardware)

ประเภทสื่ออุปกรณ์ (Hardware)	N = 156		ระดับความต้องการ	ลำดับที่
	μ	σ		
1.เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	3.81	0.97	มาก	2
2.เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะประกอบคอมพิวเตอร์	3.25	1.32	ปานกลาง	9
3.เครื่องฉายภาพทึบแสง	2.66	1.26	ปานกลาง	15
4.เครื่องฉายสไลด์	3.54	1.15	มาก	7
5.เครื่องฉายสไลด์เทป	3.01	1.35	ปานกลาง	11
6.เครื่องฉายวีดิโอ	3.74	1.19	มาก	3
7.เทปบันทึกเสียงชนิดม้วน	3.22	1.26	ปานกลาง	10
8.เทปบันทึกภาพ	3.35	1.31	ปานกลาง	8
9.กล้องถ่ายรูป	3.73	1.18	มาก	4
10.เครื่องถ่ายเอกสาร	4.00	1.05	มาก	1
11.เครื่องถ่ายแผ่นโปร่งใส	2.83	1.40	ปานกลาง	13
12.เครื่องปรุกระดาษไข	2.78	1.28	ปานกลาง	14
13.เครื่องขยายเสียง	3.62	1.15	มาก	6
14.เครื่องอัดสำเนา	2.93	1.32	ปานกลาง	12
15. ไมโครโฟน	3.71	1.19	มาก	5
รวม	3.34	0.92	ปานกลาง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 14 แสดงความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัย อาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อ อุปกรณ์ (Hardware) พบว่า มีความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนในระดับมาก 7 ข้อ เรียงตามลำดับ ดังนี้ เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายวิดีโอ กล้องถ่ายรูป ไมโครโฟน เครื่องขยายเสียง และ เครื่องฉายสไลด์ นอกนั้น พบว่ามีความต้องการในระดับ ปานกลาง 8 ข้อ เรียงตามลำดับ ดังนี้ เทปบันทึกภาพ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะประกอบ คอมพิวเตอร์ เทปบันทึกเสียงชนิดม้วน เครื่องฉายสไลด์เทป เครื่องอัดสำเนา เครื่องถ่ายแผ่น โปร่งใส เครื่องปรุกระดาษไข และ เครื่องฉายภาพทึบแสง

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ที่มีต่อ สภาพและปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 4 ด้านจำแนกตามขนาดของวิทยาลัย และประเภทการการสอน ตั้งแต่ตารางที่ 15 - 34 และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ที่มีต่อความต้องการใช้สื่อ การเรียนการสอน ประเภทสื่อวัสดุ (Software) และสื่ออุปกรณ์ (Hardware) จำแนกตามขนาด ของวิทยาลัย และประเภทการการสอน ตั้งแต่ตารางที่ 35 -38

ตารางที่ 15

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน
จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย
ในภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน

สภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน	วิทยาลัยขนาดเล็ก N = 46			วิทยาลัยขนาดใหญ่ N = 110		
	μ_1	σ_1	ลำดับที่	μ_2	σ_2	ลำดับที่
1.ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน	2.95	0.58	2	3.13	0.55	2
2.ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน	3.51	0.58	1	3.66	0.60	1
3.ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน	2.82	0.64	3	3.05	0.64	3
4.ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน	2.59	0.10	4	2.71	0.07	4
รวม	3.0	0.4		3.1	0.4	
	1	7		8	3	

จากตารางที่ 15 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย ในภาพรวม พบว่า วิทยาลัยขนาดเล็ก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.01 โดยด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.51 ส่วนด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.95 ส่วนด้านที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน ปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.59

สำหรับวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.13 โดยด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.66 ส่วนด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการ

แสดงว่าครู-อาจารย์ ทั้งสองกลุ่มที่เป็นวิทยาลัยขนาดเล็กและวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 16

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย

การเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน	วิทยาลัยขนาดเล็ก N = 46			วิทยาลัยขนาดใหญ่ N = 110		
	μ_1	σ_1	ลำดับที่	μ_2	σ_2	ลำดับที่
1. จัดทำสื่อขึ้นเองจากวัสดุเหลือใช้	3.17	0.93	2	3.25	1.13	4
2. ให้นักเรียนจัดทำขึ้น	2.83	0.83	5	2.83	0.96	6
3. ขอซื้อจากแหล่งบริการภายนอกสถานศึกษา	2.20	0.91	7	2.15	0.96	7
4. จัดซื้อจากองค์กรฯ ร้านค้าต่าง ๆ	2.85	1.12	4	3.03	1.08	5
5. จัดให้มีการทดลองที่จะใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง	2.80	0.91	6	3.34	1.00	3
6. จัดเตรียมสถานที่ก่อนใช้สื่อ	3.00	0.87	3	3.38	1.02	2
7. จัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	3.80	0.75	1	3.94	0.85	1
รวม	2.95	0.58		3.13	0.55	

จากตารางที่ 16 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย พบว่าวิทยาลัยขนาดเล็ก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.95 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ จัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา ปฏิบัติในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย

3.80 จัดทำสื่อขึ้นเองจากวัสดุเหลือใช้ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.17 ส่วนข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ ขอยืมจากแหล่งบริการภายนอกสถานศึกษา ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.20

สำหรับวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.13 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ จัดเตรียมให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.94 จัดเตรียมสถานที่ก่อนใช้สื่อ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.38 ส่วนข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ ขอยืมจากแหล่งบริการภายนอกสถานศึกษา ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.15

แสดงว่าครู-อาจารย์ทั้ง 2 กลุ่ม ที่เป็นวิทยาลัยขนาดเล็กและวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 17

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน
ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน
จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย

การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน	วิทยาลัยขนาดเล็ก N = 46			วิทยาลัยขนาดใหญ่ N = 110		
	μ_1	σ_1	ลำดับที่	μ_2	σ_2	ลำดับที่
1.เลือกสื่อได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.74	0.93	2	3.99	0.88	1
2.เลือกสื่อได้เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน	3.59	0.86	6	3.75	0.92	4
3.เลือกสื่อได้เหมาะสมกับบุคลิกภาวะและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน	3.48	0.75	8	3.74	0.90	5
4.เลือกวัสดุที่หาง่ายและมีอยู่ทั่วไป	3.80	0.65	1	3.63	1.04	8
5.ใช้สื่อการเรียนการสอนในเวลาที่เหมาะสม	3.70	0.76	4	3.86	0.78	2
6.ใช้สื่อการเรียนการสอนในสถานที่ที่เหมาะสม	3.65	0.64	5	3.73	0.82	6
7.ใช้สื่อได้สอดคล้องกับกิจกรรมที่จัดขึ้น	3.72	0.81	3	3.78	0.77	3
8.มีการประเมินผลการใช้สื่อ	3.58	0.73	7	3.68	1.01	7
รวม	3.51	0.58		3.66	0.60	

จากตารางที่ 17 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย พบว่า วิทยาลัยขนาดเล็ก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.51 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ เลือกวัสดุที่หาง่ายและมีอยู่ทั่วไป และเลือกสื่อได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.80 ตามลำดับ ส่วนข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ เลือกสื่อได้เหมาะสมกับบุคลิกภาวะและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.48

สำหรับวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.66 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ เลือกสื่อได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และ ใช้สื่อการเรียนการสอนในเวลาที่เหมาะสม ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.99 3.86 ตามลำดับ ส่วนข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ เลือกวัสดุที่หาง่ายและมีอยู่ทั่วไป ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.63

แสดงว่า ครู-อาจารย์ทั้งสองกลุ่ม ที่เป็นวิทยาลัยขนาดเล็กและวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 18

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย

คุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน	N = 46			N = 110		
	วิทยาลัยขนาดเล็ก			วิทยาลัยขนาดใหญ่		
	μ_1	σ_1	ลำดับที่	μ_2	σ_2	ลำดับที่
1. ความเพียงพอของสื่อ	2.76	0.92	4	3.21	1.08	3
2 สภาพของสื่อใช้ได้ดี	2.98	0.86	3	3.18	0.85	4
3. มีการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ	3.13	0.75	2	3.36	0.98	2
4. คัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพมาใช้	3.33	0.85	1	3.46	0.95	1
5. มีงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์	1.19	0.78	5	2.02	0.93	5
รวม	2.82	0.64		3.05	0.64	

จากตารางที่ 18 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน คณะศึกษาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย พบว่า วิทยาลัยขนาดเล็ก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.82 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ใน

ลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ คัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพมาใช้ และมีการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.33 3.13 ตามลำดับ ส่วนข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ มีงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์ ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.91

สำหรับวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติในด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.05 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ คัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพมาใช้ และมีการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.46 3.36 ตามลำดับ ส่วนข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ มีงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์ ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.02

แสดงว่าครู-อาจารย์ทั้งสองกลุ่ม ที่เป็นวิทยาลัยขนาดเล็กและวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 19

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย

การบริการสื่อการเรียนการสอน	วิทยาลัยขนาดเล็ก N = 46			วิทยาลัยขนาดใหญ่ N = 110		
	μ_1	σ_1	ลำดับที่	μ_2	σ_2	ลำดับที่
1. ใช้บริการสื่อในสถานศึกษา	2.96	0.82	1	3.41	1.16	1
2. ใช้บริการสื่อจากภายนอกสถานศึกษา	2.33	0.87	4	2.26	0.87	5
3. มีเจ้าหน้าที่แนะนำความรู้เรื่องสื่อ โดยเฉพาะ	2.54	0.91	3	2.59	1.04	4
4. มีเจ้าหน้าที่บริการการใช้สื่อ	2.57	0.89	2	2.67	1.09	2
5. มีบริการการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการเรียนการสอน	2.54	0.84	3	2.62	1.07	3
รวม	2.59	0.10		2.71	0.07	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 19 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชา คหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้อาคารเรียน การสอน ด้านการบริการเพื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย พบว่า วิทยาลัย ขนาดเล็ก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.59 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ใช้บริการสื่อในสถานศึกษา และมีเจ้าหน้าที่บริการการใช้อาคาร ปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.96 2.57 ตามลำดับ ส่วนที่ข้อปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ ใช้ บริการสื่อจากภายนอกสถานศึกษา ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.33

สำหรับวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติด้านการบริการเพื่อการเรียนการสอน อยู่ ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.71 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ใช้บริการสื่อ ในสถานศึกษา และมีเจ้าหน้าที่บริการการใช้อาคาร ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.41 2.67 ตามลำดับ ส่วนข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ ใช้บริการสื่อจากภายนอกสถาน ศึกษา ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.26

แสดงว่าครู-อาจารย์ทั้งสองกลุ่ม ที่เป็นวิทยาลัยขนาดเล็กและวิทยาลัยขนาดใหญ่ มี การปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพการใช้อาคารเรียน การสอน ด้านการบริการเพื่อการเรียนการสอน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 20

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน
จำแนกตามประสบการณ์การสอน
ในภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน

สภาพการใช้สื่อ การเรียนการสอน	ต่ำกว่า 10 ปี (N = 36)			10 - 20 ปี (N = 99)			มากกว่า 20 ปี (N = 21)		
	μ_1	σ_1	ลำดับ ที่	μ_2	σ_2	ลำดับ ที่	μ_3	σ_3	ลำดับ ที่
1.ด้านการเตรียมและจัด หาสื่อการเรียนการสอน	3.13	0.51	3	3.05	0.58	2	3.14	0.58	2
2.ด้านการเลือกและการ ใช้สื่อการเรียนการสอน	3.80	0.50	1	3.55	0.64	1	3.61	0.47	1
3.ด้านคุณภาพและปริมาณ ของสื่อการเรียนการสอน	3.19	0.58	2	2.93	0.67	3	2.86	0.56	3
4.ด้านการบริการสื่อ การเรียนการสอน	2.80	0.81	4	2.66	0.72	4	2.52	0.79	4
รวม	3.23	0.37		3.05	0.61		3.03	0.43	

จากตารางที่ 20 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ในภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีการปฏิบัติในการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.13 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ จัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ปฏิบัติอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.92 จัดทำสื่อขึ้นเองจากวัสดุเหลือใช้ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.39 ข้อที่ปฏิบัติอยู่ในระดับสุดท้ายได้แก่ ขอืมจากแหล่งบริการภายนอกสถานศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.03

สำหรับกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีการปฏิบัติในการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.05 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่จัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.93 จัดเตรียมสถานที่ก่อนใช้สื่อ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.24 ส่วนข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ ยืมจากแหล่งบริการภายนอกสถานศึกษา ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.20

ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีการปฏิบัติต่อการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.14 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่จัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.71 จัดให้มีการทดลองที่จะใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.43 ส่วนข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ ขอยืมจากแหล่งบริการภายนอกสถานศึกษา ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.24

สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชากรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน ในภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน พบว่า

ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี

ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน ต่ำกว่า 10 ปี

ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน ต่ำกว่า 10 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี

ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี กลุ่ม กับ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 21

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน
ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน
จำแนกตามประสบการณ์การสอน

การเตรียมและจัดหา สื่อการเรียนการสอน	ต่ำกว่า 10 ปี (N = 36)			10 - 20 ปี (N = 99)			มากกว่า 20 ปี (N = 21)		
	μ_1	σ_1	ลำดับ ที่	μ_2	σ_2	ลำดับ ที่	μ_3	σ_3	ลำดับ ที่
1. จัดทำสื่อขึ้นเองจาก วัสดุเหลือใช้	3.39	0.87	2	3.17	1.09	3	3.24	1.30	4
2. ให้นักเรียนจัดทำขึ้น	2.89	0.92	6	2.77	0.90	6	3.00	1.00	6
3. ขอซื้อจากแหล่งบริการ ภายนอกสถานศึกษา	2.03	0.10	7	2.20	0.94	7	2.24	0.89	7
4. จัดซื้อจากองค์กรฯ ร้านค้าต่างๆ	3.08	1.18	5	2.92	1.08	5	3.05	1.02	5
5. จัดให้มีการทดลองที่จะ ใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง	3.28	0.70	4	3.09	1.09	4	3.43	0.98	2
6. จัดเตรียมสถานที่ก่อน ใช้สื่อ	3.31	0.92	3	3.24	0.99	2	3.33	1.15	3
7. จัดเตรียมสื่อให้สอดคล้อง กับเนื้อหาวิชา	3.92	0.77	1	3.93	0.85	1	3.71	0.78	1
รวม	3.13	0.51		3.05	0.58		3.14	0.58	

จากตารางที่ 21 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีการปฏิบัติในการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.13 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ จัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ปฏิบัติอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.92 จัดทำสื่อขึ้นเองจาก

วัสดุเหลือใช้ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.39 ข้อที่ปฏิบัติอยู่ในระดับสุดท้าย ได้แก่ ขอมืมจากแหล่งบริการภายนอกสถานศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.03

สำหรับกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีการปฏิบัติในการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.05 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่จัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.93 จัดเตรียมสถานที่ก่อนใช้สื่อ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.24 ส่วนข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ ขอมืมจากแหล่งบริการภายนอกสถานศึกษา ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.20

ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีการปฏิบัติต่อการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.14 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่จัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.71 จัดให้มีการทดลองที่จะใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.43 ส่วนข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ ขอมืมจากแหล่งบริการภายนอกสถานศึกษา ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.24

สำหรับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด และรองลงมาเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ จำแนกตามประสบการณ์การสอน ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอนในข้อที่ปฏิบัติพบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่จัดทำสื่อขึ้นเองจากวัสดุเหลือใช้รองลงมา ได้แก่ จัดให้มีการทดลองที่จะใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง ส่วนความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ จัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ จัดให้มีการทดลองที่จะใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง ให้นักเรียนจัดทำขึ้น ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ จัดทำสื่อขึ้นเองจากวัสดุเหลือใช้

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 4 ลำดับแรกได้แก่ ขอซีมจากแหล่งบริการภายนอกสถานศึกษา จัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับ เนื้อหาวิชา จัดทำสื่อขึ้นเองจากวัสดุเหลือใช้ จัดให้มีการทดลองที่จะใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ จัดเตรียมสถานที่ก่อนใช้สื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 22

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน
ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน
จำแนกตามประสบการณ์การสอน

การเลือกและการใช้ การเรียนการสอน	ต่ำกว่า 10 ปี (N = 36)			10 - 20 ปี (N = 99)			มากกว่า 20 ปี (N = 21)		
	μ_1	σ_1	ลำดับ ที่	μ_2	σ_2	ลำดับ ที่	μ_3	σ_3	ลำดับ ที่
1.เลือกสื่อได้เหมาะสมกับ เนื้อหาวิชา	4.14	0.76	1	3.86	0.95	1	3.81	0.87	3
2.เลือกสื่อได้เหมาะสมกับความ สนใจของผู้เรียน	3.86	0.93	5	3.66	0.91	4	3.62	0.86	5
3.เลือกสื่อได้เหมาะสมกับ วุฒิภาวะ	3.75	0.73	7	3.65	0.92	5	3.57	0.81	6
4.เลือกวัสดุที่หาง่ายและมีอยู่ ทั่วไป	3.78	0.83	6	3.64	1.01	6	3.71	0.78	4
5.ใช้สื่อการเรียนการสอนใน เวลาที่เหมาะสม	3.97	0.74	3	3.72	0.81	2	4.00	0.63	1
6.ใช้สื่อการเรียนการสอนใน สถานที่เหมาะสม	4.00	0.59	4	3.65	0.79	5	3.48	0.87	7
7.ใช้สื่อได้สอดคล้องกับ กิจกรรมที่จัดขึ้น	3.94	0.83	4	3.68	0.78	3	3.86	0.65	2
8.มีการประเมินผลการใช้สื่อ	3.61	0.99	8	3.44	1.13	7	3.28	0.94	8
รวม	3.80	0.50		3.55	0.64		3.61	0.47	

จากตารางที่ 22 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีการปฏิบัติในการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.80 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ เลือกสื่อ

ได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.14 ใช้สื่อการเรียนการสอนในสถานที่ที่เหมาะสม ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 ข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้ายได้แก่ มีการประเมินผลการใช้สื่อ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.61

สำหรับกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีการปฏิบัติในการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.55 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ เลือกสื่อได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ปฏิบัติอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.86 ใช้สื่อการเรียนการสอนในเวลาที่เหมาะสม ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.72 ข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้ายได้แก่ มีการประเมินผลการใช้สื่อ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.44

ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีการปฏิบัติในการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.16 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ใช้สื่อการเรียนการสอนในเวลาที่เหมาะสม ปฏิบัติอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.00 ใช้สื่อได้สอดคล้องกับกิจกรรมที่จัดขึ้น ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.86 ส่วนข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้ายได้แก่ มีการประเมินผลการใช้สื่อ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.28

สำหรับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์จำแนกตามประสบการณ์การสอน ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด และรองลงมาเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์จำแนกตามประสบการณ์การสอน ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน ในข้อที่ปฏิบัติพบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 2 ลำดับแรก ได้แก่ ใช้สื่อการเรียนการสอนในสถานที่ที่เหมาะสม รองลงมาได้แก่ เลือกสื่อได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้ายได้แก่ เลือกสื่อได้เหมาะสมกับวุฒิภาวะและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรกได้แก่ ใช้สื่อการเรียนการสอนในเวลาที่เหมาะสม และใช้สื่อได้สอดคล้องกับกิจกรรมที่จัดขึ้น ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้ายได้แก่ เลือกสื่อได้เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 3 ลำดับแรกได้แก่ ใช้สื่อการเรียนการสอนในสถานที่ที่เหมาะสม เลือกสื่อได้เหมาะสมกับเนื้อหา

วิชา มีการประเมินผลการใช้สื่อ ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ใช้สื่อการเรียนการสอนในเวลาที่เหมาะสม

ตารางที่ 23

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน

คุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน	ต่ำกว่า 10 ปี (N = 36)			10 - 20 ปี (N = 99)			มากกว่า 20 ปี (N = 21)		
	μ_1	σ_1	ลำดับที่	μ_2	σ_2	ลำดับที่	μ_3	σ_3	ลำดับที่
1.ความเพียงพอของสื่อ	3.33	1.01	3	3.01	1.07	4	2.95	0.97	3
2.สภาพของสื่อใช้ได้ดี	3.61	0.83	1	3.11	0.84	3	2.76	0.83	4
3.มีการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ	3.31	0.75	5	3.25	0.98	2	3.48	0.93	1
4.คัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพมาใช้	3.58	0.81	2	3.36	0.96	1	3.43	0.87	2
5.มีงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์	2.39	1.02	4	1.09	0.82	5	1.67	0.73	5
รวม	3.19	0.58		2.93	0.67		2.86	0.56	

จากตารางที่ 23 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอนพบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีการปฏิบัติในด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.19 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ สภาพของสื่อใช้ได้ดีปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.58 ข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ มีงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุ ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.39

สำหรับกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีการปฏิบัติในด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2.93 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ใน

ลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ คัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพมาใช้ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.36 มีการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.25 ข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ มิงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์

ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีการปฏิบัติในด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.86 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ มีการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.48 คัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพมาใช้ ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ มิงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.67

สำหรับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์จำแนกตามประสบการณ์การสอน ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด และรองลงมาเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์จำแนกตามประสบการณ์การสอน ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน ในข้อที่ปฏิบัติพบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ สภาพของสื่อใช้ได้ดีและมีงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์ ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ มีการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ สภาพของสื่อใช้ได้ดี และมีการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ มิงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์ ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ความเพียงพอของสื่อ

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ สภาพของสื่อใช้ได้ดี มิงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์ ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ คัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพมาใช้

ตารางที่ 24

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน
ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน
จำแนกตามประสบการณ์การสอน

การบริการสื่อการเรียน การสอน	ต่ำกว่า 10 ปี (N = 36)			10 - 20 ปี (N = 99)			มากกว่า 20 ปี (N = 21)		
	μ_1	σ_1	ลำดับ ที่	μ_2	σ_2	ลำดับ ที่	μ_3	σ_3	ลำดับ ที่
1. ใช้บริการสื่อในสถานศึกษา	3.39	0.96	1	3.15	1.07	1	3.67	1.28	1
2. ใช้บริการสื่อจากภายนอก สถานศึกษา	2.50	0.94	5	2.25	0.85	5	2.05	0.08	5
3. มีเจ้าหน้าที่แนะนำความรู้เรื่อง สื่อโดยเฉพาะ	2.58	0.84	4	2.59	1.01	4	2.52	1.28	3
4. มีเจ้าหน้าที่บริการการใช้สื่อ	2.75	1.02	3	2.68	1.03	2	2.89	1.01	2
5. มีบริการการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการ เรียนการสอน	2.78	1.15	2	2.64	0.93	3	2.10	0.94	4
รวม	2.80	0.81		2.66	0.72		2.52	0.79	

จากตารางที่ 24 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอนพบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีการปฏิบัติในด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.19 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ สภาพของสื่อใช้ได้ดีปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.58 ข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ มีงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุ ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.39

สำหรับกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีการปฏิบัติในด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2.93 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ คัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพมาใช้ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.36 มีการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.25 ข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้ายได้แก่มีงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีการปฏิบัติในด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.86 โดยข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ มีการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.48 คัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพมาใช้ ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้ายได้แก่ มีงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.67

สำหรับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของครู-อาจารย์จำแนกตามประสบการณ์การสอน ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด และรองลงมาเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์จำแนกตามประสบการณ์การสอน ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน ในข้อที่ปฏิบัติพบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรกได้แก่ สภาพของสื่อใช้ได้ดีและมีงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์ ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้ายได้แก่ มีการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 3 ลำดับแรกได้แก่ สภาพของสื่อใช้ได้ดี และมีการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ มีงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์ ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้ายได้แก่ ความเพียงพอของสื่อ

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรกได้แก่ สภาพของสื่อใช้ได้ดี มีงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์ ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ คัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพมาใช้

ตารางที่ 25

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูอาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน
จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย ในภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน

ปัญหาในการใช้สื่อการเรียน การสอน	วิทยาลัยขนาดเล็ก N = 46			วิทยาลัยขนาดใหญ่ N = 110		
	μ_1	σ_1	ลำดับ ที่	μ_2	σ_2	ลำดับ ที่
	1.ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อ การเรียนการสอน	3.34	0.56	2	3.04	0.69
2.ด้านการเลือกและการใช้สื่อ การเรียนการสอน	2.65	0.72	4	2.55	0.87	4
3.ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อ การเรียนการสอน	3.41	0.64	1	3.15	0.78	1
4.ด้านการบริการสื่อการเรียน การสอน	3.17	0.70	3	3.06	0.84	2
รวม	3.14	0.54		2.95	0.61	

จากตารางที่ 25 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูอาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย ในภาพรวม พบว่า วิทยาลัยขนาดเล็ก มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.14 โดยด้านที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน และด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.41 3.34 ตามลำดับ

สำหรับวิทยาลัยขนาดใหญ่ ในภาพรวม พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.95 โดยด้านที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน และด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.15 และ 3.06 ตามลำดับ

แสดงว่าครูอาจารย์ทั้งสองกลุ่ม ที่เป็นวิทยาลัยขนาดเล็ก และวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีคะแนนความคิดเห็นต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 26

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูอาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย

การเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน	วิทยาลัยขนาดเล็ก N = 46			วิทยาลัยขนาดใหญ่ N = 110		
	μ_1	σ_1	ลำดับที่	μ_2	σ_2	ลำดับที่
1.เมื่อหน่วยที่จะต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอน	2.48	0.89	7	2.64	1.13	6
2.เมื่อหน่วยที่จะต้องเตรียมสถานที่และอุปกรณ์	2.59	1.02	6	2.52	1.06	7
3.ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนตามต้องการ	4.02	0.83	1	3.50	1.08	1
4.สถานที่ตั้งหน่วยบริการสื่อการเรียนการสอนไม่สะดวกในการติดต่อขอรับบริการ	3.48	0.98	4	3.18	1.02	4
5.สื่อการเรียนการสอนกระจายกระจ่าย ไม่รวมอยู่ในที่เดียวกัน	3.26	0.86	5	3.19	1.04	3
6.ขาดความรู้ในด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน	3.67	0.76	3	3.05	1.03	5
7.ขาดเครื่องมือในการผลิตสื่อการเรียนการสอน	3.85	0.89	2	3.21	1.03	2
รวม	3.34	0.56		3.04	0.69	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 26 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูอาจารย์ คณะวิชา คหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย พบว่า วิทยาลัยขนาดเล็ก มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.30 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนตามต้องการ และขาดเครื่องมือในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.02 3.85 ตามลำดับ ส่วนที่ข้อเป็นปัญหาอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ เบื่อหน่ายที่จะต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.48

สำหรับวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีปัญหาด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.04 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนตามต้องการ ปัญหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.50 และขาดเครื่องมือในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.21 ส่วนข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ เบื่อหน่ายที่จะต้องเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.52

สำหรับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ของครูอาจารย์ จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในข้อที่เป็นปัญหา พบว่า ครูอาจารย์ในวิทยาลัยขนาดเล็กและวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ ขาดเครื่องมือในการผลิตสื่อการเรียนการสอน และ ขาดความรู้ในด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ เบื่อหน่ายที่จะต้องเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ และ สื่อการเรียนการสอนกระจัดกระจายไม่รวมอยู่ในที่เดียวกัน

แสดงว่าครูอาจารย์ทั้งสองกลุ่ม ที่เป็นวิทยาลัยขนาดเล็ก และวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีคะแนนความคิดเห็นต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 27

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูอาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน
ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน
จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย

การเลือกและการใช้สื่อการเรียน การสอน	วิทยาลัยขนาดเล็ก N = 46			วิทยาลัยขนาดใหญ่ N = 110		
	μ_1	σ_1	ลำดับ ที่	μ_2	σ_2	ลำดับ ที่
1. มีปัญหาการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน	3.67	0.76	1	3.05	1.03	1
2. ใช้สื่อการเรียนการสอนหรือเครื่องมือไม่เป็น	2.78	0.92	2	2.65	1.03	2
3. ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้ใช้สื่อการเรียนการสอน	2.35	0.97	4	2.36	1.14	4
4. สื่อการเรียนการสอนที่มีไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอน	2.67	0.94	3	2.53	0.99	3
รวม	2.65	0.72		2.55	0.87	

จากตารางที่ 27 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูอาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย พบว่า วิทยาลัยขนาดเล็ก มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.65 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ มีปัญหาการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.67 และใช้สื่อการเรียนการสอนหรือเครื่องมือไม่เป็น ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.78 ส่วนที่ข้อเป็นปัญหาอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้ใช้สื่อการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.35

สำหรับวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีปัญหาด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.55 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ มีปัญหาการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน และใช้สื่อการเรียนการสอนหรือเครื่องมือไม่เป็น ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.05 2.65 ตามลำดับ ส่วนข้อที่ปฏิบัติอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้ใช้สื่อการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.36

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ของครูอาจารย์ จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในข้อที่เป็นปัญหา พบว่า ครูอาจารย์ในวิทยาลัยขนาดเล็กและวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ มีปัญหาการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน และ สื่อการเรียนการสอนที่มีไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอน ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้ใช้สื่อการเรียนการสอน

แสดงว่าครูอาจารย์ทั้งสองกลุ่ม ที่เป็นวิทยาลัยขนาดเล็ก และวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 28

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูอาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน
ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน
จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย

ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อ การเรียนการสอน	วิทยาลัยขนาดเล็ก N = 46			วิทยาลัยขนาดใหญ่ N = 110		
	μ_1	σ_1	ลำดับ ที่	μ_2	σ_2	ลำดับ ที่
1. สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอกับความต้องการ	3.50	0.81	1	3.32	0.99	1
2. สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพ ชำรุด	3.24	0.82	3	2.94	0.96	4
3. สื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่ ล้าสมัย	3.41	0.93	2	3.05	0.99	3
4. ห้องบรรยายไม่เหมาะสมกับการใช้ สื่อการเรียนการสอน	3.50	0.98	1	3.27	1.11	2
รวม	3.41	0.64		3.15	0.78	

จากตารางที่ 28 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูอาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัยพบว่า วิทยาลัยขนาดเล็ก มีปัญหาด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.41 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอกับความต้องการ และห้องบรรยายไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.50 เท่ากัน ปัญหาอยู่ในลำดับที่ 2 ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่ล้าสมัย ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.41 ส่วนข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพชำรุด ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.24

สำหรับวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีปัญหาด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.15 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอต่อความต้องการ และห้องบรรยายไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียนการสอนปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.32 3.27 ตามลำดับส่วนข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับสุดท้ายได้แก่ สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพชำรุด ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.94

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ของครูอาจารย์ จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันโดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเป็น 0.26 และเมื่อพิจารณาในข้อที่เป็นปัญหาพบว่า ครูอาจารย์ในวิทยาลัยขนาดเล็กและวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่ล้าสมัย และสื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพชำรุด ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอต่อความต้องการ

แสดงว่าครูอาจารย์ทั้ง 2 กลุ่มที่เป็นวิทยาลัยขนาดเล็กและวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 29

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูอาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน
ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน
จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย

การบริการสื่อการเรียนการสอน	วิทยาลัยขนาดเล็ก N = 46			วิทยาลัยขนาดใหญ่ N = 110		
	μ_1	σ_1	ลำดับ ที่	μ_2	σ_2	ลำดับ ที่
1. ไม่มีเจ้าหน้าที่ในการให้บริการสื่อ การเรียนการสอน	3.24	0.92	2	3.35	1.13	1
2. ไม่ทราบว่ามีการใช้สื่อการเรียนการสอน ชนิดใดในการให้บริการ	3.13	0.96	4	3.16	1.09	2
3. ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้ บริการสื่อการเรียนการสอนใน สถานศึกษา	3.15	0.99	3	2.91	1.02	5
4. ไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นใน การใช้บริการ	3.00	1.03	5	3.00	1.07	3
5. ไม่มีการประชาสัมพันธ์ในการให้ บริการ	3.35	0.92	1	2.94	1.16	4
รวม	3.17	0.70		3.06	0.84	

จากตารางที่ 29 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูอาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย พบว่าวิทยาลัยขนาดเล็ก มีปัญหาด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.17 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ไม่มีการประชาสัมพันธ์ในการให้บริการและ ไม่มีเจ้าหน้าที่ในการให้บริการสื่อการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.35 3.24 ตามลำดับ ส่วนข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับสุดท้ายได้แก่ ไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการใช้บริการ ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.00

สำหรับวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีปัญหาด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.06 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ไม่มีเจ้าหน้าที่ในการให้บริการสื่อการเรียนการสอน และไม่ทราบว่ามีการเรียนการสอนชนิดใดในการให้บริการ ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.35 3.16 ตามลำดับ ส่วนข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับสุดท้ายได้แก่ ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.91

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูอาจารย์จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาข้อที่เป็นปัญหาพบว่า ครูอาจารย์ในวิทยาลัยขนาดเล็ก และวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ไม่มีการประชาสัมพันธ์ในการให้บริการ และไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา

ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการใช้บริการ แสดงว่าครูอาจารย์ทั้ง 2 กลุ่ม ที่เป็นวิทยาลัยขนาดเล็กและวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 30

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน
จำแนกตามประสบการณ์การสอน
ในภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน

ปัญหาในการใช้สื่อ การเรียนการสอน	ต่ำกว่า 10 ปี (N = 36)			10 - 20 ปี (N = 99)			มากกว่า 20 ปี (N = 21)		
	μ_1	σ_1	ลำดับ ที่	μ_2	σ_2	ลำดับ ที่	μ_3	σ_3	ลำดับ ที่
1.ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อ การเรียนการสอน	3.16	0.69	2	3.08	0.68	2	3.31	0.54	1
2.ด้านการเลือกและการใช้สื่อ การเรียนการสอน	2.67	0.80	4	2.49	0.85	4	2.82	0.74	4
3.ด้านคุณภาพและปริมาณของ สื่อการเรียนการสอน	3.16	0.70	1	3.23	0.82	1	3.30	0.51	2
4.ด้านการบริการสื่อการเรียน การสอน	3.13	0.84	3	3.05	0.81	3	3.23	0.71	3
รวม	3.03	0.66		2.96	0.78		3.17	0.61	

จากตารางที่ 30 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน ในภาพรวม พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.03 โดยด้านที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน และ ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.16 และ 3.16

สำหรับกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี มีปัญหาในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.96 โดยด้านที่มีปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน และด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.23 และ 3.28 ตามลำดับ

สำหรับกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีปัญหาในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.17 โดยด้านที่มีปัญหาปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน และ ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 และ 3.30 ตามลำดับ

สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า

ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 20 ปี

ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี

ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี กับ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี

ด้านค่าบริการสื่อการเรียนการสอน กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน มากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี

ตารางที่ 31

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน
ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน
จำแนกตามประสบการณ์การสอน

การเตรียมและจัดหา สื่อการเรียนการสอน	ต่ำกว่า 10 ปี (N = 36)			10 - 20 ปี (N = 99)			มากกว่า 20 ปี (N = 21)		
	μ_1	σ_1	ลำดับ ที่	μ_2	σ_2	ลำดับ ที่	μ_3	σ_3	ลำดับ ที่
1.เมื่อหน้าที่จะต้องเตรียมสื่อ การเรียนการสอน	2.53	1.06	5	2.54	1.02	6	2.95	1.24	6
2.เมื่อหน้าที่จะต้องเตรียม สถานที่และอุปกรณ์	2.42	1.11	6	2.54	1.03	6	2.76	1.04	7
3.ขาดงบประมาณในการจัดหา สื่อการเรียนการสอนตาม ต้องการ	3.61	0.99	1	3.60	1.09	1	4.00	0.84	1
4.สถานที่ตั้งหน่วยบริการสื่อ การเรียนการสอนไม่สะดวก ในการติดต่อขอรับบริการ	3.44	1.13	2	3.15	0.95	5	3.52	1.08	2
5.สื่อการเรียนการสอนกระจัด กระจายไม่รวมอยู่ในที่เดียวกัน	3.28	0.94	4	3.16	0.98	4	3.33	1.11	4
6.ขาดความรู้ในด้านการผลิตสื่อ การเรียนการสอน	3.39	0.96	3	3.19	1.05	3	3.14	0.79	5
7.ขาดเครื่องมือในการผลิตสื่อ การเรียนการสอน	3.44	1.03	2	3.36	1.03	2	3.48	1.08	3
รวม	3.16	0.69		3.08	0.68		3.31	0.54	

จากตารางที่ 31 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีปัญหาด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.16 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนไม่สะดวกในการติดต่อขอรับบริการ และขาดเครื่องมือในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.44 เท่ากัน ข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ เบื้องหน้าที่จะต้องเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ ปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.42

สำหรับกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีปัญหาด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.08 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนตามต้องการ ปัญหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.60 ขาดเครื่องมือในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.36 ข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ เบื้องหน้าที่จะต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอน และเบื้องหน้าที่จะต้องเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ ปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.54 เท่ากันทั้ง 2 ข้อ

ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีปัญหาด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนตามต้องการ ปัญหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 สถานที่ตั้งหน่วยบริการ ปัญหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.52 ข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ เบื้องหน้าที่จะต้องเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ ปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.76

สำหรับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของครู-อาจารย์จำแนกตามประสบการณ์การสอน ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์จำแนกตามประสบการณ์การสอน ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอนในข้อที่เป็นปัญหา พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 2 ลำดับแรก ได้แก่ สถานที่ตั้งหน่วยบริการสื่อการเรียนการสอนไม่สะดวกในการติดต่อขอรับบริการ และขาดความรู้ในด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน

ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย เมื่อหน้าที่จะต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอน และ ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนตามต้องการ

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความต้องคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรกได้แก่ เมื่อหน้าที่จะต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนตามต้องการ ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ขาดเครื่องมือในการผลิตสื่อการเรียนการสอน

ตารางที่ 32

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน

การเลือกและการใช้ สื่อการเรียนการสอน	ต่ำกว่า 10 ปี (N = 36)			10 - 20 ปี (N = 99)			มากกว่า 20 ปี (N = 21)		
	μ_1	σ_1	ลำดับ ที่	μ_2	σ_2	ลำดับ ที่	μ_3	σ_3	ลำดับ ที่
1. มีปัญหาการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน	3.11	1.04	1	2.88	1.02	1	3.10	0.89	1
2. ใช้สื่อการเรียนการสอนหรือเครื่องมือไม่เป็น	2.81	0.82	2	2.59	1.10	2	2.95	0.67	2
3. ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้ใช้สื่อการเรียนการสอน	2.42	1.11	4	2.28	1.07	4	2.62	1.16	4
4. สื่อการเรียนการสอนที่มีไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอน	2.64	1.02	3	2.51	0.98	3	2.76	0.89	3
รวม	2.67	0.80		2.49	0.85		2.82	0.74	

จากตารางที่ 32 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า กลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีปัญหาการเลือกสื่อและการใช้สื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.67 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ มีปัญหาการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.11 ใช้สื่อการเรียนการสอนหรือเครื่องมือไม่เป็น ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.81 ข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้ใช้สื่อการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.42

สำหรับกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีปัญหาด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.49 โดยข้อที่เป็นปัญหาการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.88 ใช้สื่อการเรียนการสอนหรือหาเครื่องมือไม่เป็น ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.59 ข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับสุดท้ายได้แก่ ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้ใช้สื่อการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.28

ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีปัญหาด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.82 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ มีปัญหาการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.10 ใช้สื่อการเรียนการสอนหรือเครื่องมือไม่เป็น ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.95 ข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับสุดท้ายได้แก่ ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้ใช้สื่อการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.62

สำหรับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของครู-อาจารย์จำแนกตามประสบการณ์การสอน ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี และ มากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์จำแนกตามประสบการณ์การสอน ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน ในข้อที่เป็นปัญหาพบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 2 ลำดับแรก ได้แก่ มีปัญหาการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน และใช้สื่อการเรียนการสอนหรือเครื่องมือไม่เป็น ความคิดเห็นที่

แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนที่มีไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอน

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ ใช้สื่อการเรียนการสอน ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ มีปัญหาการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้ใช้สื่อการเรียนการสอน และใช้สื่อการเรียนการสอนหรือเครื่องมือไม่เป็น ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ มีปัญหาการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน

ตารางที่ 33

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน

คุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน	ต่ำกว่า 10 ปี (N = 36)			10 - 20 ปี (N = 99)			มากกว่า 20 ปี (N = 21)		
	μ_1	σ_1	ลำดับที่	μ_2	σ_2	ลำดับที่	μ_3	σ_3	ลำดับที่
1. สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอกับความต้องการ	3.31	0.82	1	3.37	1.04	1	3.48	0.68	2
2. สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพชำรุด	3.03	0.77	4	3.04	1.02	4	2.95	0.74	4
3. สื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่ล้าสมัย	3.11	1.06	3	3.19	1.03	3	3.10	0.62	3
4. ห้องบรรณายไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียนการสอน	3.19	1.01	2	3.32	1.10	2	3.67	1.11	1
รวม	3.16	0.70		3.23	0.82		3.30	0.51	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 33 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชา คหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอนพบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีปัญหาด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.16 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนจำกัด ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 ห้องบรรยายไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.19 ข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพชำรุด ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.03

สำหรับกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีปัญหาด้านคุณภาพ และปริมาณของสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.23 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอกับความต้องการปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.37 ห้องบรรยายไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียนการสอนปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.32 ข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพชำรุด ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.04

ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีปัญหาด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.30 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ห้องบรรยายไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียนการสอนปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.48 ข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพชำรุด ปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.95

สำหรับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของครู-อาจารย์จำแนกตามประสบการณ์การสอน ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์จำแนกตามประสบการณ์การสอน ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ห้อง

บรรยายไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียนการสอนรองลงมาได้แก่ สื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่
 ถ้าสมัย ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้ายได้แก่ สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพชำรุด

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20
 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ ห้องบรรยายไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียน
 การสอน และสื่อการเรียนการสอนมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอกับความต้องการ ความคิดเห็นที่แตก
 ต่างกันเป็นลำดับสุดท้ายได้แก่ สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพชำรุด และสื่อการเรียนการสอน
 ส่วนใหญ่ถ้าสมัย

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า
 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ห้องบรรยายไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการ
 เรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอนมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอกับความต้องการ ความคิดเห็นที่
 แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้ายได้แก่ สื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่ถ้าสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 34

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน
ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน จำแนกตาม
ประสบการณ์การสอน

การบริการสื่อการเรียนการสอน	ต่ำกว่า 10 ปี (N = 36)			10 - 20 ปี (N = 99)			มากกว่า 20 ปี (N = 21)		
	μ_1	σ_1	ลำดับ ที่	μ_2	σ_2	ลำดับ ที่	μ_3	σ_3	ลำดับ ที่
1. ไม่มีเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ สื่อการเรียนการสอน	3.11	0.98	3	3.31	1.09	1	3.67	1.06	1
2. ไม่ทราบว่า มีสื่อการเรียนการ สอนชนิดใดในการให้บริการ	3.31	0.92	1	3.09	1.11	2	3.19	0.98	2
3. ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้ บริการสื่อการเรียนการสอนใน สถานศึกษา	3.14	1.07	2	2.93	0.99	5	2.95	1.02	4
4. ไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ในการใช้บริการ	2.97	1.16	4	2.98	1.04	4	3.14	0.96	3
5. ไม่มีการประชุมสัมมนาในการ ให้บริการ	3.11	1.14	3	3.01	1.10	3	3.19	1.12	2
รวม	3.13	0.84		3.05	0.81		3.23	0.71	

จากตารางที่ 34 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีปัญหาด้านการบริการสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.13 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ไม่ทราบว่า มีสื่อการเรียนการสอนชนิดใดในการให้บริการ ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.14 ข้อที่เป็นปัญหาในการใช้บริการปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.97

สำหรับกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีปัญหาด้านการบริการสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.05 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ไม่มีเจ้าหน้าที่ในการให้บริการสื่อการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 ไม่ทราบว่าสื่อการเรียนการสอนชนิดใดในการให้บริการ ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.09 ข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา ปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.93

ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีปัญหาด้านการบริการสื่อการเรียนการสอนมากกว่า 20 ปี มีปัญหาด้านการบริการสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.23 โดยข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ไม่มีเจ้าหน้าที่ในการให้บริการสื่อการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.67 ไม่ทราบว่าสื่อการเรียนการสอนชนิดใดในการให้บริการ และไม่มีการประชุมสัมพันธ์ในการให้บริการ ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.19 เท่ากันข้อที่เป็นปัญหาอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.95

สำหรับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของครู-อาจารย์จำแนกตามประสบการณ์การสอน ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการในการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์จำแนกตามประสบการณ์การสอน ที่มีต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอนในข้อที่เป็นปัญหา พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 2 ลำดับแรก ได้แก่ ไม่ทราบว่าสื่อการเรียนการสอนชนิดใดในการให้บริการ และ ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการให้บริการ

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 2 ลำดับแรก ได้แก่ ไม่มีเจ้าหน้าที่ประชุมสัมพันธ์ในการให้บริการ ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเป็นแตกต่างกัน ใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ ไม่มีเจ้าหน้าที่ในการให้บริการสื่อการเรียนการสอน และไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา ความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ไม่มีการประชาสัมพันธ์ในการให้บริการ

ตารางที่ 35

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูอาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อวัสดุ (software) จำแนกตาม ขนาดของวิทยาลัย

ความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อวัสดุ (Software)	วิทยาลัยขนาดเล็ก N = 46			วิทยาลัยขนาดใหญ่ N = 110		
	μ_1	σ_1	ลำดับที่	μ_2	σ_2	ลำดับที่
1.รูปภาพ,ภาพถ่าย	3.98	0.83	6	3.87	0.98	5
2.แผนภูมิ,แผนสถิติ,แผนภาพ	3.52	1.05	8	3.33	1.02	8
3.ของจริง	4.35	0.85	4	3.99	1.11	4
4.หุ่นจำลอง	3.77	1.21	7	3.45	1.07	7
5.ของตัวอย่าง	4.41	0.88	3	3.84	1.05	6
6.กระดานดำ,กระดานขาว	3.52	1.05	9	3.28	1.29	9
7.กระดานแม่เหล็ก	2.85	1.26	10	2.55	1.22	10
8.แผ่นป้ายสำลี	2.72	1.26	11	2.36	1.03	11
9.แผนที่ลูกโลก	2.00	1.08	12	2.18	1.15	12
10.ตำราเรียน	4.54	0.81	1	4.27	1.00	2
11.ใบงาน,ใบความรู้	4.52	0.86	2	4.31	0.97	1
12.บทเรียนสำเร็จรูป	4.20	1.05	5	4.12	1.08	3
รวม	3.70	0.99		3.46	1.01	

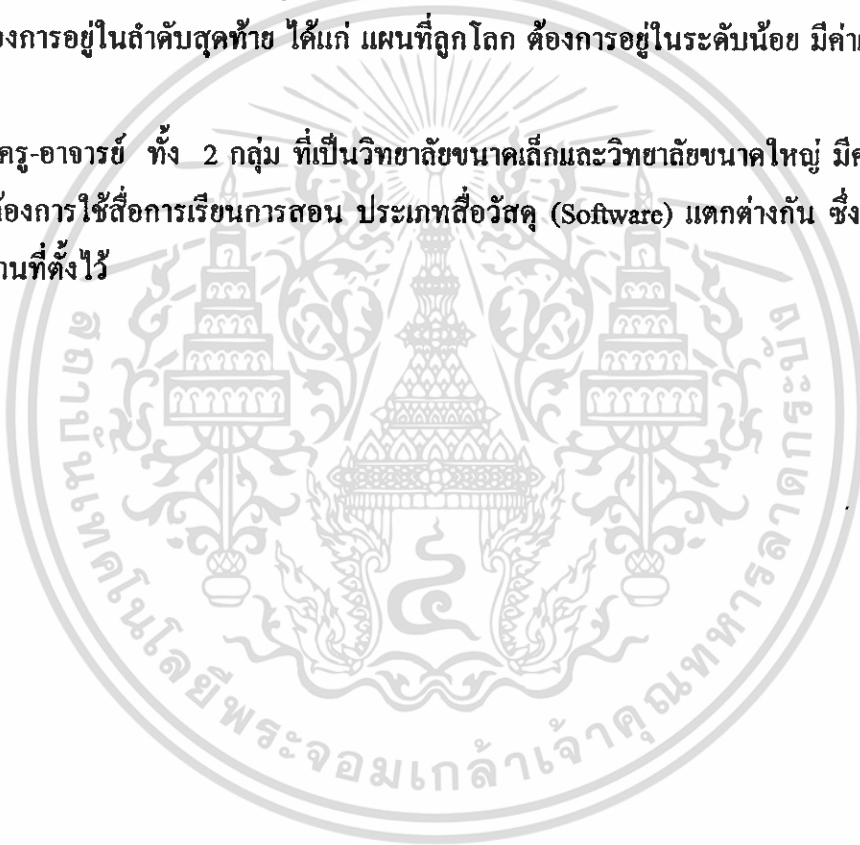
จากตารางที่ 35 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทสื่อวัสดุ (Software) จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย ในภาพรวม พบว่า วิทยาลัยขนาดเล็ก มีความต้องใช้สื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.70 โดยข้อที่เป็นความต้องการอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ตำราเรียน และ ใบงาน, ใบความรู้ มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.54 และ 4.52 ตามลำดับ ส่วนข้อที่เป็นความต้องการอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ แผนที่ลูกโลก ต้องการอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.00

สำหรับวิทยาลัยขนาดใหญ่ ในภาพรวม พบว่า มีความต้องใช้สื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.46 โดยข้อที่เป็นความต้องการอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ตำราเรียน และ ใบงาน, ใบความรู้ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.31 และ 4.27 ตามลำดับ ส่วนข้อที่เป็นความต้องการอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ แผนที่ลูกโลก ต้องการอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.00

แสดงว่าครู-อาจารย์ ทั้ง 2 กลุ่ม ที่เป็นวิทยาลัยขนาดเล็กและวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อวัสดุ (Software) แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 36

การเปรียบเทียบค่านิยมถึงความคิดเห็นของครูอาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน
ประเภทสื่ออุปกรณ์ (Hardware) จำแนกตาม
ขนาดของวิทยาลัย

ความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่ออุปกรณ์ (Hardware)	วิทยาลัยขนาดเล็ก N = 46			วิทยาลัยขนาดใหญ่ N = 110		
	μ_1	σ_1	ลำดับ ที่	μ_2	σ_2	ลำดับ ที่
1.เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	3.78	1.03	3	3.83	0.95	2
2.เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ประกอบคอมพิวเตอร์	3.20	1.39	10	3.27	1.30	9
3.เครื่องฉายภาพทึบแสง	2.83	1.45	15	2.59	1.18	15
4.เครื่องฉายสไลด์	3.48	1.33	8	3.57	1.08	7
5.เครื่องฉายสไลด์เทป	3.22	1.40	9	2.93	1.33	11
6.เครื่องฉายวีดิโอ	3.72	1.34	5	3.75	1.13	3
7.เทปบันทึกเสียงชนิดม้วน	3.03	1.49	13	3.13	1.03	10
8.เทปบันทึกภาพ	3.52	1.11	7	3.28	1.39	8
9.กล้องถ่ายรูป	3.87	1.15	2	3.67	1.20	5
10.เครื่องฉายเอกสาร	4.13	1.00	1	3.95	1.07	1
11.เครื่องฉายแผ่นโปร่งใส	3.11	1.43	11	2.71	1.38	14
12.เครื่องปรุกระดาษไข	2.87	1.29	14	2.74	1.28	13
13.เครื่องขยายเสียง	3.72	1.24	6	3.58	1.12	6
14.เครื่องอัดสำเนา	3.04	1.59	12	2.88	1.19	12
15.ไมโครโฟน	3.76	1.23	4	3.69	1.18	4
รวม	3.45	1.19		3.32	1.11	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 36 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชา คหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อความต้องการใช้สื่อการเรียน การสอน ประเภทสื่ออุปกรณ์ (Hardware) จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย ในภาพรวม พบว่า วิทยาลัยขนาดเล็ก มีความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่ออุปกรณ์ อยู่ในระดับปาน กลาง มีค่าเฉลี่ย 3.45 โดยข้อที่เป็นความต้องการอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ เครื่องฉายเอกสาร และ กล้องถ่ายรูป มีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 3.87 ตามลำดับ ส่วนข้อที่ เป็นความต้องการอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ เครื่องฉายภาพทึบแสง ต้องการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.83

สำหรับวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่ออุปกรณ์ ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.32 โดยข้อที่เป็นความต้องการอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ เครื่องฉายเอกสาร และ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 และ 3.83 ตามลำดับ ส่วนข้อที่เป็นความต้องการอยู่ในลำดับสุดท้ายได้แก่ เครื่องฉายภาพทึบแสง ต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 1.18

แสดงว่าครูอาจารย์ทั้ง 2 กลุ่มที่เป็นวิทยาลัยขนาดเล็กและวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความต้อง การใช้สื่อการเรียนการสอน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 37

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน
ประเภทสื่อวัสดุ (Software) จำแนกตาม
ประสบการณ์การสอน

ความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทสื่อวัสดุ (Software)	ต่ำกว่า 10 ปี (N = 36)			10 - 20 ปี (N = 99)			มากกว่า 20 ปี (N = 21)		
	μ_1	σ_1	ลำดับที่	μ_2	σ_2	ลำดับที่	μ_3	σ_3	ลำดับที่
1.รูปภาพ, ภาพถ่าย	3.89	0.82	6	3.92	0.93	6	3.86	1.15	6
2.แผนภูมิ,แผนสถิติ,แผนภาพ	3.33	0.89	9	3.37	1.04	9	3.52	1.21	8
3.ของจริง	3.97	0.10	5	4.08	1.07	4	4.38	1.02	2
4.หุ่นจำลอง	3.75	1.05	7	3.42	1.13	7	3.76	1.14	7
5.ของตัวอย่าง	4.14	0.90	3	3.97	1.05	5	3.95	1.20	5
6.กระดานดำ, กระดานขาว	3.50	1.06	8	3.38	1.30	8	2.95	1.07	10
7.กระดานแม่เหล็ก	2.75	1.11	10	2.54	1.23	10	2.95	1.43	9
8.แผ่นป้ายสาธิต	2.69	0.92	11	2.43	1.14	11	2.24	1.22	11
9.แผนที่ลูกโลก	2.53	1.21	12	1.99	1.05	12	2.09	1.22	12
10.ตำราเรียน	4.39	0.73	1	4.36	0.98	2	4.24	1.18	3
11.ใบงาน, ใบความรู้	4.33	0.86	2	4.37	0.94	1	4.43	1.08	1
12.บทเรียนสำเร็จรูป	4.06	0.92	4	4.15	1.11	3	4.24	1.14	4
รวม	3.61	0.64		3.49	0.82		3.55	1.01	

จากตารางที่ 37 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อวัสดุ จำแนกตามประสบการณ์การสอน ในภาพรวม พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อวัสดุ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.61 โดยข้อที่มีความต้องการอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ตำราเรียน และใบงาน ใบความรู้ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.39 และ 4.33 ตามลำดับ ข้อที่มีความต้องการอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ แผนที่ลูกโลก ต้องการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.53

สำหรับกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี มีความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อวัสดุ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.49 โดยข้อที่ต้องการอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ใบงาน ใบความรู้ และ ตำราเรียน มีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.36 และ 4.37 ตามลำดับ ข้อที่ต้องการอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ แผนที่โลก มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.99

สำหรับกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อวัสดุ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.55 โดยข้อที่ต้องการอยู่ในลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ใบงาน ใบความรู้ และ ของจริง มีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.43 และ 4.38 ตามลำดับ ข้อที่ต้องการอยู่ในอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ แผนที่โลก มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.09

สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ที่มีต่อความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อวัสดุ (Software) พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ แผนที่โลก และ หุ่นจำลอง มีความคิดเห็นแตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ รูปภาพ, ภาพถ่าย และ ตำราเรียน

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ กระดานดำ กระดานขาว และ กระดานแม่เหล็ก มีความคิดเห็นแตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ของตัวอย่าง

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ กระดานดำ กระดานขาว และ แผ่นป้ายสาธิต มีความคิดเห็นแตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ หุ่นจำลอง

ตารางที่ 38

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิศวกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน

ประเภทสื่ออุปกรณ์ (Hardware) จำแนกตาม

ประสบการณ์การสอน

ความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่ออุปกรณ์ (Hardware)	ต่ำกว่า 10 ปี (N = 36)			10 - 20 ปี (N = 99)			มากกว่า 20 ปี (N = 21)		
	μ_1	σ_1	ลำดับ ที่	μ_2	σ_2	ลำดับ ที่	μ_3	σ_3	ลำดับ ที่
1.เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	3.89	0.95	2	3.78	0.10	2	3.86	0.91	2
2.เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ประกอบคอมพิวเตอร์	3.22	1.29	10	3.23	1.34	9	3.38	1.36	7
3.เครื่องฉายภาพทีบแสง	2.64	1.25	15	2.66	1.31	15	2.71	1.10	14
4.เครื่องฉายสไลด์	3.81	1.04	4	3.51	1.21	7	3.29	1.06	8
5.เครื่องฉายสไลด์เทป	3.06	1.35	12	3.01	1.35	11	2.95	1.43	11
6.เครื่องฉายวีดีโอ	3.86	1.17	3	3.72	1.21	3	3.62	1.16	5
7.เทปบันทึกเสียงชนิดม้วน	3.42	1.18	9	3.16	1.31	10	3.14	1.15	10
8.เทปบันทึกภาพ	3.56	1.23	8	3.31	1.36	8	3.19	1.25	9
9.กล้องถ่ายรูป	3.97	0.94	1	3.63	1.25	5	3.81	1.20	3
10.เครื่องถ่ายเอกสาร	3.64	1.17	6	4.12	0.94	1	4.05	1.20	1
11.เครื่องถ่ายแผ่นโปร่งใส	3.08	1.27	11	2.80	1.46	13	2.52	1.29	15
12.เครื่องปรุกระดาษไข	2.72	1.30	14	2.79	1.31	14	2.81	1.17	13
13.เครื่องขยายเสียง	3.69	0.89	5	3.61	1.20	6	3.57	1.36	6
14.เครื่องอัดสำเนา	2.86	1.27	13	2.95	1.36	12	2.95	1.28	12
15. ไมโครโฟน	3.64	1.07	7	3.72	1.20	4	3.76	1.37	4
รวม	3.40	0.91		3.33	0.95		3.31	0.96	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 38 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ คณะวิชา คหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่ออุปกรณ์ จำนวนตามประสบการณ์การสอน ในภาพรวม พบว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทสื่ออุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.40 โดยข้อที่ความต้องการอยู่ในลำดับ 1 และ 2 ได้แก่ กล้องถ่ายรูป และ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.97 และ 3.89 ตามลำดับ ข้อที่ความต้องการอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ เครื่องฉายภาพทึบแสง ต้องการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.64

สำหรับกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10 - 20 ปี มีความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่ออุปกรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.33 โดยข้อที่ความต้องการอยู่ในลำดับ 1 และ 2 ได้แก่ เครื่องฉายเอกสาร และ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.12 และ 3.78 ตามลำดับ ข้อที่ความต้องการอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ เครื่องฉายภาพทึบแสง ต้องการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.66

ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทสื่ออุปกรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 โดยข้อที่ความต้องการอยู่ในลำดับ 1 และ 2 ได้แก่ เครื่องฉายเอกสาร และ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.05 ข้อที่ความต้องการอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ เครื่องฉายแผ่นโปร่งใส ต้องการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.52

สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ที่มีต่อความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่ออุปกรณ์ (Hardware) พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ กล้องถ่ายรูป เครื่องฉายสไลด์ มีความคิดเห็นแตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะประกอบคอมพิวเตอร์

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ เครื่องฉายแผ่นโปร่งใส เครื่องฉายสไลด์ มีความคิดเห็นแตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ เครื่องอัดสำเนา

กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ลำดับแรก ได้แก่ เครื่องถ่ายแผ่นโปร่งใส เครื่องฉายสไลด์ มีความคิดเห็นแตกต่างกันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ หุ่นจำลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 4 ด้าน คือ การเตรียมและจัดหา สื่อการเรียนการสอน การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน คุณภาพและปริมาณของการเรียนการสอน และการบริการสื่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย และประสบการณ์การสอน

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานของการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีขนาดของวิทยาลัยและมีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันไป

สำหรับประชากรที่ศึกษาครั้งนี้เป็นกลุ่มเดียวกัน โดยใช้ประชากรทั้งหมด ประกอบด้วยครู-อาจารย์ ที่ทำหน้าที่สอนคณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนทั้งสิ้น 164 คน โดยเป็นครู-อาจารย์ของวิทยาลัยขนาดใหญ่ 108 คน และครู-อาจารย์ของวิทยาลัยขนาดเล็ก 56 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำแนกออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามครู-อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพของการใช้สื่อการเรียนการสอน รวม 4 ด้าน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 สอบถามครู-อาจารย์ เกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน รวม 4 ด้าน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 สอบถามครู-อาจารย์ เกี่ยวกับความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยแบ่งประเภทของสื่อการเรียนการสอนเป็น 2 ประเภท คือ สื่อวัสดุ (Software) และสื่ออุปกรณ์ (Hardware) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ อุดสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไปยังกรมอาชีวศึกษา เพื่อขอความอนุญาติเก็บข้อมูล เพื่อการวิจัย ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นกลุ่มประชากร จำนวน 8 แห่ง โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองส่วนหนึ่งและอีกส่วนหนึ่งส่งทางไปรษณีย์ เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมา ได้ทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด 156 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งหมด 164 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.12 แล้วนำมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ เพื่อหารายละเอียดของข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของการใช้สื่อการเรียนการสอนวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ค่าระดับการปฏิบัติ ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นจากค่าเฉลี่ย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยจำแนกสรุปออกได้เป็น 4 ด้าน คือ ด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านสภาพของการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ จำแนกตามขนาดของวิทยาลัยและประสบการณ์การสอน ดังรายละเอียดในแต่ละด้าน ต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชากรที่ศึกษาเป็นครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งหมดจำนวน 164 คน ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ที่นำมา วิเคราะห์ จำนวน 156 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.12 เมื่อจำแนกตามขนาดของวิทยาลัย ที่มีจำนวน นักเรียนนักศึกษาในคณะวิชาคหกรรม ที่มีน้อยกว่า 500 คน หรือวิทยาลัยขนาดเล็ก คิดเป็นร้อย ละ 29.5 และวิทยาลัยขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนนักศึกษาในคณะวิชาคหกรรม 500 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 70.5 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การสอน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การ สอน 10-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.4 มีประสบการณ์การสอน ต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 23 และมีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.5 ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นด้านสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การเตรียม และจัดหาสื่อการเรียนการสอน การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน คุณภาพและ ปริมาณของสื่อการเรียนการสอน และ การบริการสื่อการเรียนการสอน ครู-อาจารย์ ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การ เตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน คุณภาพและ ปริมาณของสื่อการเรียนการสอน และ การบริการสื่อการเรียนการสอน ครู-อาจารย์ส่วนใหญ่มี ความคิดเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ทั้ง 2 ประเภท ได้แก่ สื่อวัสดุ (Software) และสื่ออุปกรณ์ (Hardware)

4.1 สื่อวัสดุ (Software) พบว่า ครู-อาจารย์ มีความต้องการสื่อวัสดุ ในระดับมาก 7 ข้อ เรียงตามลำดับความสำคัญลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ใบงาน ใบความรู้ ตำราเรียน มีความ ต้องการในระดับสื่อวัสดุในระดับปานกลาง 3 ข้อเรียงตามลำดับความต้องการ ได้แก่ แผนภูมิ แผนสถิติ และแผนภาพ กระดานดำ กระดานขาว และ กระดานแม่เหล็ก และมีความต้องการ สื่อวัสดุในระดับน้อย 2 ข้อ ได้แก่ แผ่นป้ายสำลี และ แผนที่ลูกโลก

4.2 สื่ออุปกรณ์ (Hardware) พบว่า ครู-อาจารย์ มีความต้องการสื่ออุปกรณ์ ใน ระดับมาก 7 ข้อ เรียงตามลำดับความสำคัญลำดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่อง ฉายภาพข้ามศีรษะ มีความต้องการสื่ออุปกรณ์ ในระดับปานกลาง 8 ข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ เทปบันทึกภาพ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะประกอบคอมพิวเตอร์ และมีความต้องการสื่อ อุปกรณ์เป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ เครื่องฉายภาพทึบแสง

5. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย และประสบการณ์การสอน

5.1 ด้านสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า ครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยขนาดเล็ก และวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 4 ด้าน ครู-อาจารย์ในวิทยาลัยขนาดเล็กและวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า ครู-อาจารย์ทั้งสามกลุ่ม มีความคิดเห็นต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปีมีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด ใน 2 ด้าน ได้แก่ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน และด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน

5.2 ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า ครู-อาจารย์ในวิทยาลัยขนาดเล็ก และวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 4 ด้าน ครู-อาจารย์ในวิทยาลัยขนาดเล็กและวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า ครู-อาจารย์ทั้งสามกลุ่ม มีความคิดเห็นต่อปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุด ถึง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน และด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน

5.3 ความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อวัสดุ และสื่ออุปกรณ์ พบว่า ครู-อาจารย์ในวิทยาลัยขนาดเล็กและวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความต้องการสื่อวัสดุและสื่ออุปกรณ์แตกต่างกัน โดยวิทยาลัยขนาดเล็กมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ส่วนวิทยาลัยขนาดใหญ่มีความต้องการในระดับปานกลาง

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า ครู-อาจารย์ทั้งสามกลุ่ม มีความต้องการสื่อวัสดุและสื่ออุปกรณ์แตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี มีความต้องการแตกต่างกันมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะศึกษา สภาพ ปัญหา และความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน คุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน และ การบริการสื่อการเรียนการสอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครู-อาจารย์ที่สอนอยู่ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาขนาดใหญ่ ที่มีจำนวนนักเรียนนักศึกษา ในคณะวิชาคหกรรม 500 คนขึ้นไป และมีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี เนื่องจากวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 8 แห่ง ส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มวิทยาลัยขนาดใหญ่ เนื่องจากได้เปิดสอนวิชาชีพ ในระดับ ปวช. ปวท. ปวส. และ ปทส. มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2486 สมัยเป็นโรงเรียนการช่างสตรี และต่อมาได้ปรับเปลี่ยนเป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษา ใน พ.ศ.2522 โดยเน้นการเปิดสอนในคณะวิชาคหกรรม และ บริหารธุรกิจ ทุกแห่ง โดยคณะวิชาคหกรรม ประกอบด้วย 4 สาขาวิชา ได้แก่ คหกรรมศาสตร์ทั่วไป อาหารและโภชนาการ ผ้าและเครื่องแต่งกาย และ คหกรรมธุรกิจ และเนื่องจากเปิดสอนมาเป็นเวลานาน จึงเป็นผลทำให้จำนวนครู-อาจารย์เพิ่มมากขึ้นทุกปี ตามจำนวนนักเรียนและความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นผลให้ประสบการณ์การสอนของครู-อาจารย์ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาทุกแห่ง ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนมานานอยู่ในช่วง 10 - 20 ปี ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 63.4 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ วิเชียร อ่อนประเสริฐ ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร วิทยาลัยอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ วิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา พบว่า “จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งครู-อาจารย์ มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 11 ปีขึ้นไป สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 45.8”¹

2. ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน อภิปรายผล ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิจัยความคิดเห็นของครู-อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอนมีเพียงด้านเดียวที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน การนำเสนอผลการวิจัยจะนำเสนอเป็นแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ ดวงสมร กลิ่นเจริญ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการใช้การใช้ ความต้องการ และปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในกรุงเทพมหานคร พบว่า “สภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในกรุงเทพมหานครด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง”² แสดงว่าครู-อาจารย์ คณะวิชาทหาร ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉยเหนือ มีการจัดเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องและมีความเหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียน และตัวผู้เรียน โดยการใช้สื่อการเรียนการสอนที่จะให้ได้ผลดีนั้นต้องเตรียมตัวครู เตรียมสื่อการเรียน ได้แก่ เครื่องมือและเทคนิควิธีการที่ครูจะนำมาใช้ประกอบการสอน สื่อจะต้องอยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งาน และดำเนินการใช้สื่อตามขั้นตอน ขณะใช้สื่อควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อด้วย ดังที่ สำภา วราญจร กล่าวว่าการวางแผนการใช้สื่อการเรียนการสอนจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ “การเตรียมตัวของผู้สอน ผู้สอนจะต้องวางแผน และเตรียมการต่าง ๆ ล่วงหน้า การเตรียมชั้นเรียนที่จะใช้สื่อการเรียนการสอน การเตรียมผู้เรียน ให้นักเรียนรู้ล่วงหน้าว่า ในการใช้วัสดุอุปกรณ์กับบทเรียนนั้นนักเรียนต้องทำอะไร อย่างไร”³

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ปฏิบัติในระดับมากซึ่งมีเพียงข้อเดียวและอยู่ในลำดับที่ 1 ได้แก่จัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และจัดเตรียมสถานที่ก่อนใช้สื่อปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเป็นลำดับที่ 2 เนื่องจากสื่อที่ใช้ในคณะวิชาทหารนั้นมีความหลากหลายในแต่ละรายวิชาชีพ ซึ่งจะไม่เหมือนกันเช่น สื่อรายวิชาผ้า สื่อรายวิชาอาหารและโภชนาการ ดังนั้นครู-อาจารย์ ที่สอนในแต่ละหัวข้อวิชา ย่อมจะต้องจัดเตรียมสื่อให้มีความเหมาะสมในทุก ๆ ด้าน ที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย ดังที่ สุภัญญา ธารีวรรณ ได้ให้

หลักการเลือกสื่อการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้ “สื่อการเรียนต้องเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของเด็ก และสื่อเหล่านั้นจะต้องตรงกับจุดมุ่งหมายของบทเรียน”⁴ และตรงกับข้อคิดของ Wittich และ Schuller ที่ให้ข้อคิดว่า “การเลือกสื่อการเรียนที่เหมาะสม ควรยึดหลักสำคัญที่ว่า สื่อการเรียนนั้น ๆ จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายเพียงใด”⁵ จึงนับเป็นสิ่งที่ดีทั้งตัวผู้เรียนและครูผู้สอน สำหรับการจัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เพราะผู้เรียนจะได้มีโอกาสเข้าใจบทเรียนได้มากและรวดเร็วขึ้น ซึ่งทำให้เกิดคุณภาพด้านการสอน และส่งผลดีให้กับครูผู้สอนว่าครู มีความสามารถในการเตรียมตัวสอนและจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่จะสอนรวมไปถึงเตรียมสถานที่หรือห้องที่จะใช้กับสื่อที่จัดเตรียมได้เป็นอย่างดีนอกจากนั้นครู-อาจารย์คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการปฏิบัติสำหรับการเตรียมและจัดหาสื่อ โดยจัดทำสื่อขึ้นเองจากวัสดุเหลือใช้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า สื่อเหล่านั้นเป็นสื่อที่หาง่าย ใช้วัสดุในท้องถิ่นก็ได้ ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมและคำนึงถึงการประหยัดทั้งเงินบำรุงการศึกษาและเงินงบประมาณ

และมีข้อที่น่าสังเกตว่าครูขอยืมจากแหล่งบริการภายนอกสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และอยู่ในลำดับสุดท้าย เนื่องจาก การสรรหาสื่อของวิทยาลัยอาชีวศึกษาทุกแห่ง หาได้จากการผลิตขึ้นเอง หรือเขียนโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี ของแต่ละสถานศึกษา เสนอขออนุมัติต่อกองเจ้าสังกัด คือกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา ซึ่งอาจจะใช้ได้ทั้งเงินบำรุงการศึกษาหรือเงินงบประมาณประจำปี ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นมากนักที่จะต้องขอยืมสื่อจากแหล่งบริการภายนอก ยกเว้นสื่อหรืออุปกรณ์บางอย่างมีราคาแพงมากและมีการใช้ไม่มากนักก็อาจพานักเรียนไปศึกษาดูงานตามสถานประกอบการหรือหน่วยราชการที่มี หรือองค์กรต่าง ๆ ดังที่ ประพัฒน์ แสงวณิช กล่าวว่า “สื่อการเรียนการสอนบางชนิดอาจขอมายากองค์การ ร้านต่าง ๆ อุปกรณ์บางอย่างราคาแพงและมีอยู่ไม่มากนัก โรงเรียนหรือครู ไม่อยู่ในฐานะที่จะซื้อมาได้ ก็ใช้วิธียืมจากองค์กรหรือแหล่งวัสดุต่าง ๆ ที่จะยืมได้”⁶

ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีความสามารถที่จะเลือกใช้สื่อก่อนเข้าห้องสอนมากพอสมควร เพราะครูในวิทยาลัยอาชีวศึกษานั้น สอนหลายห้องหลายวิชา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเลือกใช้สื่อประกอบการสอนเกือบทุกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ วารินทร์ คุณะศรี ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้

โสตทัศนูปกรณ์ในสถาบันอาชีวศึกษา ในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี พบว่า “ครูส่วนมากมองเห็นความจำเป็นของการใช้โสตทัศนูปกรณ์ ครูเห็นว่าการเตรียมและการเลือกใช้สื่อเป็นสิ่งสำคัญ”⁷ ดังที่ ไชยยศ เรื่องสุวรรณ กล่าวว่า “การใช้สื่อประกอบในระบบการเรียนการสอนครูจะต้องระลึกลักษณะว่า ไม่มีสื่อการสอนใด ๆ ที่จะทำหน้าที่แทนครูได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้นต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับวิธีการสอน จุดมุ่งหมาย ระยะเวลา จิตวิทยาการเรียนรู้ และบุคลิกภาพของครูประกอบกัน”⁸

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ปฏิบัติมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ เลือกสื่อได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ใช้สื่อการเรียนการสอนในเวลาที่เหมาะสม ใช้สื่อได้สอดคล้องกับกิจกรรมที่จัดขึ้น ใช้สื่อการเรียนการสอนในสถานที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ ดวงสมร กลิ่นเจริญ พบว่า “ครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษามีการเลือกสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา มีการใช้สื่อการเรียนการสอนในเวลาที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่จะสอนและเลือกสื่อได้เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียนมีการปฏิบัติในระดับมาก”⁹ แสดงว่าครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการปฏิบัติและเข้าใจเลือกสื่อเนื่องจากการเรียนการสอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ถือว่าเน้นการสอนภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี การใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเร็วขึ้น ได้เห็นและเรียนปฏิบัติกับของจริง และมีความกระตือรือร้นอยากที่จะเรียน

สำหรับข้อที่มีการปฏิบัติในระดับปานกลางเพียงข้อเดียวและอยู่ในลำดับสุดท้ายได้แก่มีการประเมินผลการใช้สื่อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานด้านการสอน นั้นจุดเน้นที่สำคัญ คือ เมื่อสอนจบในแต่ละบทเรียน ครูจะประเมินผลเฉพาะด้าน ความรู้ ความเข้าใจของตัวผู้เรียนเป็นหลักสำคัญ โดยไม่คำนึงถึงว่ามืองค์ประกอบอะไรบ้าง ที่ทำให้ตัวผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนนั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นครูผู้สอน ตัวผู้เรียน หลักสูตรหรือสื่อการเรียน ดังนั้นการประเมินผลการใช้สื่อ จึงเห็นว่าครูไม่ให้ความสำคัญที่จะประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ ทิพาวรรณ เพียงเรือง พบว่า “มีการติดตามและประเมินผลการใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนอย่างเป็นระบบ มีความคิดเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง”¹⁰

ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของดวงสมร กลิ่นเจริญ พบว่า “สภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่เห็นว่าปฏิบัติอยู่

ในระดับปานกลาง”¹¹ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครู-อาจารย์ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สอนหลายวิชา และหลายห้องจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะใช้สื่อประกอบการสอนมากยิ่งขึ้น แต่ขณะเดียวกัน ก็ไม่มีเวลาที่จะคิดพัฒนา ปรับปรุง หรือผลิตสื่อใหม่ ๆ ขึ้นมาทดแทน จึงทำให้คุณภาพและ ปริมาณของสื่อเพื่อการเรียนการสอน ไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ได้แก่มีการคัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพมาใช้ มีการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ และสภาพของสื่อใช้ได้ดี แสดงว่าทุกข้อปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คุณภาพของสื่อที่ครู-อาจารย์ใช้ประกอบการสอน นั้นเริ่มตั้งแต่ครูอาจขาดการวางแผนการใช้สื่อ ขาดการวางแผนการสอน เมื่อจะใช้สื่อการสอน ครูก็ผลิตทันทีโดยไม่มีการวางแผนล่วงหน้า ทำให้ขาดแนวคิดที่ถูกต้อง ในการผลิตและการใช้ อย่างสม่ำเสมอและอย่างต่อเนื่อง ดังที่ สำเนา วรากร กล่าวว่

ประเภทและปริมาณของวัสดุอุปกรณ์ที่จัดหาหรือทำไว้ประกอบการสอน ต่าง ๆ ต้องพยายามจัดให้สมดุล วัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ ประกอบการเรียนการสอนต้องได้รับการคัดเลือกเป็นอย่างดีแล้วว่าคุณภาพ (ในด้านเทคนิคการผลิต) และมีค่าในการเรียน และควรจะได้รับ การดูแลรักษาให้มีสถานที่ใช้การได้เสมอ รู้จักวิธีเก็บ วิธีรักษาและซ่อมแซม ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน คราวหนึ่ง ๆ ไม่ควรใช้หลายอย่างเกินความจำเป็น¹²

มีข้อน่าสังเกตคือมีงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์มีสภาพการปฏิบัติในระดับ น้อยที่สุด เพียงข้อเดียว และอยู่ในลำดับสุดท้าย ตามสภาพการปฏิบัติของครู-อาจารย์ใน วิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาเกือบทุกแห่งยังมีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสื่อการเรียน การสอนให้ทันสมัย คือ จัดสรรเงินงบประมาณสำหรับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพิ่ม มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ และอีกประการหนึ่ง คือควรจัดอบรมให้ครู-อาจารย์รู้จักการผลิต และ การใช้สื่อการสอนพร้อมทั้งบำรุงรักษาเพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายด้านการจัดทำสื่อการสอนและ ยืดอายุการใช้งาน

ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ สาโรจน์ นิลคำ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา พบว่า

1. วิทยาลัยส่วนใหญ่ มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านโสตทัศนศึกษาเพียงคนเดียว และเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านโสตทัศนศึกษาโดยตรง
2. อาจารย์ส่วนมากมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา เกี่ยวกับการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอน ในขณะที่เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาไม่พอ
3. สภาพและลักษณะของห้องเรียนไม่เอื้ออำนวย ในการที่จะนำเอาโสตทัศนอุปกรณ์มาใช้ให้เป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ¹³

ในวิทยาลัยอาชีวศึกษามีประเด็นด้านหนึ่งที่น่าสนใจ คือ การบริการสื่อการเรียนการสอนยังไม่ดีเท่าที่ควร ได้แก่ไม่มีเจ้าหน้าที่ในการแนะนำความรู้เรื่องสื่อเพื่อการผลิตสื่อใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งครูยังต้องการความช่วยเหลือจากสถานศึกษาอยู่ดั่งนั้น กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดโดยตรง ควรเล็งเห็นความสำคัญของบุคลากรที่มีความรู้ด้านโสตทัศนอุปกรณ์โดยตรงและควรมีอัตรากำลังประจำ ณ สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง ซึ่งครู-อาจารย์ส่วนใหญ่เล็งเห็นคุณค่าของสื่อและต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาอยู่ตลอดเวลา ดังที่ ชนะ กสิภรณ์ กล่าวว่า “เพื่อการประหยัดและการใช้ให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูง สื่อการเรียนการสอนอาจเก็บรวมกันไว้ในศูนย์กลางที่หนึ่ง ไว้สำหรับใช้ทั้งสถาบันเรียกว่า ศูนย์วัสดุบริการ (Resources Center) ซึ่งอาจรวมอยู่ในห้องสมุดก็ได้ โดยมีจุดประสงค์คือ แนะนำและสอนวิธีใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่”¹⁴

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการปฏิบัติในระดับปานกลางเกือบทุกข้อได้แก่ ใช้บริการสื่อในสถานศึกษา มีเจ้าหน้าที่บริการการใช้สื่อมีบริการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการเรียนการสอน อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาประเภทวิทยาลัยอาชีวศึกษาไม่ได้คำนึงถึงการจัดบริการสื่อต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างมีระบบและไม่ได้มีการประเมินผลการใช้สื่อ ตามโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา นั้น งานโสตทัศนศึกษา ขึ้นกับฝ่ายวิชาการถือเป็นงานหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน มีหน้าที่ด้านบริการสำหรับครู-อาจารย์และนักเรียน ดังนั้นควรมี

บริการให้ยืมวัสดุ อุปกรณ์ บริการบำรุงรักษาและซ่อมแซมวัสดุ เครื่องมือให้อยู่ในสภาพที่ดี และควรได้มีการตรวจสภาพภายหลังใช้ทุกครั้งรวมถึงบริการในการจัดหาและจัดซื้อสื่อ การเรียนการสอน โดยเฉพาะครู-อาจารย์ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ซึ่งมีหน้าที่หลักคือจัดการเรียน การสอน ดูแลควบคุมความประพฤติของนักเรียนนอกเหนือจากหน้าที่สอนซึ่งมีจำนวนชั่วโมง สอนที่มีมากอยู่แล้ว ครู-อาจารย์บางคนมีหน้าที่รับผิดชอบงานที่นอกเหนือจากการเรียนการ สอน เช่น งานพัสดุ งานการเงิน งานทะเบียน และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับ บัญชา จึงทำให้ไม่มีเวลาเตรียมและจัดหาสื่อมาใช้ และขาดความรู้ในการใช้และการผลิตชิ้นใช้ เอง

มีข้อที่น่าสังเกตในด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ ใช้บริการสื่อจากภาย นอกสถานศึกษา ปฏิบัติในระดับน้อย อาจเป็นเพราะว่าในบางครั้งหรือบางชั่วโมง ครูไม่ได้ใช้ สื่อ หรือใช้สื่อช่วยในการเรียนการสอนตามเนื้อหาวิชาที่มีสื่อบริการเท่านั้น จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้บริการสื่อจากภายนอกสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ดวงสมร กลิ่นเจริญ ที่พบว่า “สภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านบริการสื่อการเรียนการสอน มีการ ใช้บริการสื่อจากภายนอกสถานศึกษา ในระดับน้อย”¹⁵

3. ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ เกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน อภิปรายผล ในแต่ละด้านดังนี้

ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีปัญหาอยู่ ในระดับปานกลาง เกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ตามต้องการ มีปัญหาอยู่ในระดับมากและอยู่ในลำดับที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปรีชา ทัพพะกุล ณ อยุรยา ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาและความต้องการใช้สื่อการเรียน การสอนของครูไฟฟ้ากำลังในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า “ปัญหาการใช้สื่อ ที่อยู่ในระดับมาก คือ ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อ”¹⁶

ซึ่งปัญหาเรื่องงบประมาณถือว่าเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา อย่างมาก อาจมีเหตุมาจากการได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณในส่วนค่าวัสดุฝึกต่อหัว ได้รับจำนวนที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายที่ปฏิบัติจริง จึงทำให้มีผลกระทบต่อการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และตามสภาพการบริหารงานวิชาการ นั้นได้รับการสนับสนุนในเรื่องงบประมาณค่อนข้างน้อยอยู่แล้วซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานาน

และยังไม่ได้รับการแก้ไข ดังผลงานวิจัยของ สุวัตร สิทธิหล่อ ได้วิจัยพบว่า “ปัญหาการบริหารงานและการปฏิบัติงานด้านวิชาการของวิทยาลัยพลศึกษา คือ งบประมาณในการบริหารงานวิชาการมีไม่เพียงพอ”¹⁷

ในเรื่องของการขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาชีพ ผู้บริหารควรนำไปเป็นข้อมูลที่จะจัดสรรเงินงบประมาณสนับสนุนด้านสื่อการเรียนการสอนบ้างหรือถ้าไม่สามารถจัดสรรเงินสนับสนุนได้ ก็ควรชี้แจงครู-อาจารย์ผู้สอนถึงวิธีการใช้สื่ออย่างประหยัด ดังที่ ชนะ กลสิภรณ์ ได้กล่าวว่า “ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณหรือมีงบประมาณไม่เพียงพอ พร้อมทั้งเสนอแนะวิธีการแก้ไขที่สำคัญคือ ควรผลิตสื่อที่มีราคาไม่แพง โดยให้เป็นภาคปฏิบัติหรือ โครงการทำงานการค้า ผลิตและใช้ร่วมกัน เป็นต้น”¹⁸

ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครู-อาจารย์ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง มีเพียง 1 ข้อ ที่ครู-อาจารย์มีปัญหาในระดับน้อยได้แก่ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้ใช้สื่อการเรียนการสอน ซึ่งก็ตรงกับสภาพการปฏิบัติจริง กล่าวคือทั้งผู้บริหารและครู-อาจารย์เล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการใช้สื่อการเรียนการสอน สื่อจะเป็นตัวกำหนดคุณภาพอย่างหนึ่งของการศึกษาที่ขาดไม่ได้ทั้งนี้เพราะคุณสมบัติที่ดีเด่นของสื่อ นั่นเอง สื่อจะช่วยจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนมากขึ้น จะช่วยครูจัดเนื้อหาที่มีความหมาย สื่อเป็นเครื่องมือจัดการศึกษาเป็นไปอย่างรวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น จากคุณค่าของสื่อดังกล่าว ทำให้ผู้บริหารในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ตระหนักถึงคุณค่าของสื่อและพยายามจัดสื่อได้บริการครูผู้สอน ดังผลงานวิจัย ของ นพรัตน์ เทียงตรง ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

ผู้บริหารมีความต้องการมากในการที่จะบริการด้านสื่อการเรียนการสอนแก่อาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ผู้สอนมีความต้องการที่จะใช้บริการด้านสื่อการเรียนการสอน ได้แก่การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงที่เห็นคุณค่าของสื่อการเรียนการสอน การจัดงบประมาณด้านสื่อการเรียนการสอนโดยเฉพาะ จัดให้มีห้องอุปกรณ์หรือศูนย์สื่อการศึกษาของโรงเรียน การจัดให้มีการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน และทำคู่มือแหล่งวัสดุได้เปล่า¹⁹

จึงทำให้ครู-อาจารย์ในวิทยาลัยอาชีวศึกษามีปัญหาด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอนไม่มากนัก

ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน ครู-อาจารย์มีปัญหาในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งมีที่น่าสังเกตว่าผลการวิจัยด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอนมีปัญหาในระดับปานกลางที่ตรงกับด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน คือทุกข้อมีปัญหาในระดับปานกลางเช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครู-อาจารย์ในคณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ทราบถึงปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนมาตลอด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสื่อการเรียนการสอนมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอกับความต้องการ ห้องบรรยายไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่ล้าสมัย สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพชำรุด ไม่มีเจ้าหน้าที่ในการให้บริการสื่อการเรียนการสอน ไม่ทราบว่ามีการเรียนการสอนชนิดใดในการให้บริการ ไม่มีการประชาสัมพันธ์ในการให้บริการ ไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการใช้บริการ และไม่ได้รับความสะดวกในการให้บริการสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา ซึ่งจากสภาพปัญหา ผู้บริหารและครู-อาจารย์ได้ร่วมมือแก้ไขมาตลอดจึงไม่ปัญหามากนัก

แต่มีข้อที่น่าสังเกต ได้แก่สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอกับความต้องการ และไม่มีเจ้าหน้าที่ในการให้บริการสื่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปรีชา ทัพพะกุล ณ อยุธยา ที่พบว่า

ปัญหาการใช้สื่ออยู่ในระดับมาก คือ ไม่มีการประชาสัมพันธ์ในการบริการสื่อ ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อ สื่ออยู่กระจัดกระจายไม่รวมอยู่ที่เดียวกัน สถานที่ตั้งของหน่วยบริการการใช้สื่อไม่เอื้ออำนวย สถานศึกษาไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงในการให้บริการสื่อ ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้บริการโดยเฉพาะ ไม่ได้ได้รับความสะดวกในการใช้บริการสื่อ ไม่มีระเบียบวิธีการที่แน่นอน²⁰

ดังนั้นสมควรอย่างยิ่งที่สถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษา พึงตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว และควรจัดเตรียมสื่อ สถานที่ บุคลากร และการบริการสื่อการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพมากกว่านี้

4. **ความคิดเห็นของครู-อาจารย์เกี่ยวกับความต้องการการบริการสื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อวัสดุ (Software) และสื่ออุปกรณ์ (Hardware) อภิปรายผล ดังนี้**

ประเภทสื่อวัสดุ (Software) ผลจากการวิจัยพบว่า สื่อการเรียนการสอนที่ครู-อาจารย์มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ ใบงาน ใบความรู้ ตำราเรียน บทเรียนสำเร็จรูป ของจริง ของตัวอย่าง รูปภาพ ภาพถ่ายและ หุ่นจำลอง สำหรับสื่อการเรียนการสอน ที่ครูมีความต้องการน้อย ได้แก่ แผ่นป้ายสำลี และ แผนที่ลูกโลก ซึ่งตรงกับผลงานวิจัยของ ดวงสมร กลิ่นเจริญ พบว่า “ความต้องการสื่อการเรียนการสอน ของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ได้แก่ ตำราเรียน ของจริง ของตัวอย่าง ใบงาน”²¹ และ สอดคล้องผลงานวิจัยของ วิบูลย์ ตามสัญญา ที่พบว่า “การใช้สื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอน ประเภทสื่ออิสระจะใช้ของจริงมากที่สุด และรองลงมาคือ ของตัวอย่าง”²² ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สื่อวัสดุที่เป็นใบงาน ใบความรู้ ตำราเรียน ของจริง ของตัวอย่าง นั้น ครู-อาจารย์ ต้องการใช้มากเพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดหัวข้อและรายละเอียดของการสอนแต่ละเรื่อง ใบงาน ใบความรู้ จะใช้คู่กับตำราเรียนของนักเรียน นักศึกษา ของครูผู้สอน หรือในบางครั้งครูผู้สอนประจำ ไปราชการ หรือ ลา ครูผู้สอนแทนก็ จะสามารถทำหน้าที่สอนแทนกันได้โดยใช้ใบงาน ใบความรู้ และตำราเรียน ที่มีอยู่ และเป็น สื่อการเรียนการสอนที่จัดหาได้ง่าย ส่วนใบงาน ใบความรู้ นั้น ต้องเขียนขึ้นมาประกอบเนื้อหา แต่ละวิชาที่จะสอน สามารถที่จะเก็บเป็นข้อมูลด้านสื่อการเรียนการสอนประกอบการขอรับการประเมินกำหนดตำแหน่งที่สูงขึ้นได้ ส่วนสื่อการเรียนการสอนประเภทของจริง ของตัวอย่าง เป็นสื่อที่ครู-อาจารย์ต้องการมาก เช่นกัน แต่เนื่องจาก ของจริง หรือของตัวอย่าง เป็นสื่อที่ค่อนข้างมีราคาค่อนข้างสูง แต่ถ้าหากครู-อาจารย์มีความต้องการและจำเป็นต้องใช้ ผู้บริหาร ควรจัดหาไว้บริการทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนบ้าง เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน ด้านวิชาชีพที่ต้องเน้นหนักการฝึกทักษะ ฝึกปฏิบัติกับของจริงหรือของตัวอย่างเป็นส่วนใหญ่ ดังผลงานวิจัยของ ประเวศ ขอดยิ่ง พบว่า “ด้านการใช้สื่อ ครูใช้ของจริง ของตัวอย่างอยู่ในระดับมากและใช้ รูปภาพ แผ่นใส ใบเนื้อหา คู่มือการสอน หุ่นจำลอง และ ภาพสไลด์ อยู่ใน ระดับปานกลาง”²³

ประเภทสื่ออุปกรณ์ (Hardware) ผลจากการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ มีความต้องการ เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายวิดีโอ ไมโครโฟน เครื่องขยายเสียง เครื่องฉายสไลด์ มาก และมีความต้องการเครื่องฉายภาพทึบแสง ปานกลางและอยู่ในลำดับสุดท้าย

ท้าย ซึ่งตรงกับผลงานวิจัยของ ถวัลย์ ธนกิจเจริญพันธ์ ที่พบว่า “ครูช่างมีความต้องการสื่อที่ใช้กับเครื่องมือเทคโนโลยีทางการศึกษามาก ได้แก่ แผ่นภาพโปร่งใส-เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะภาพสไลด์-เครื่องฉายสไลด์”²⁴ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Margales ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อการใช้สื่อการสอนใหม่ ๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยจัดมาบริการแก่อาจารย์ในคณะต่าง ๆ พบว่า “อาจารย์ผู้สอนนิยมใช้เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะมากที่สุด และเครื่องฉายภาพทึบแสงกับเครื่องช่วยสอนใช้น้อยที่สุด”²⁵ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทวิช สุนทรส ที่พบว่า “เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ทุกแผนกวิชา ยกเว้นคณะวิชาสามัญสัมพันธ์ มีการใช้บ่อยครั้งมาก ส่วนเครื่องฉายภาพทึบแสง ไม่มีแผนกวิชาใดใช้”²⁶ สำหรับสื่ออุปกรณ์ สิ่งที่สถานศึกษาควรมีไว้บริการแก่ครูเป็นประจำ ได้แก่ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายเอกสาร เครื่องฉายสไลด์ วีดิโอ โทรทัศน์ ไมโครโฟน เป็นต้น ควรจัดเป็นหน่วยงานบริการเฉพาะหรือเป็นศูนย์ผลิตและบริการสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา

5. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ เกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน และความต้องการด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย และ ประสบการณ์การสอน

5.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ที่มีต่อสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย และประสบการณ์การสอน ทั้ง 4 ด้าน อภิปรายผลดังนี้

ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย พบว่า ในภาพรวมและรายชื่อทั้งสองกลุ่มมีสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนแตกต่างกัน ชื่อที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันมาก คือ จัดให้มีการทดลอง ที่จะใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง และรองลงมาคือ จัดเตรียมสถานที่ก่อนใช้สื่อ โดยกลุ่มที่อยู่วิทยาลัยขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า กลุ่มที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดเล็ก แสดงว่า ครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติในข้อจัดให้มีการทดลองที่จะใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริงและจัดเตรียมสถานที่ก่อนใช้สื่อ มีมากกว่ากลุ่มครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดเล็ก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การสอนในวิทยาลัยขนาดใหญ่ นั้นจำนวนนักเรียนมีมากกว่าและความถี่ในการใช้สื่อการเรียน มีมากกว่าครู-อาจารย์ จึงต้องทดลองใช้สื่อรวมทั้งเตรียมสถานที่ก่อนใช้สื่อทุกครั้ง เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของเนื้อหาวิชาที่จะสอน และไม่เสียเวลาในการซ่อมบำรุง ในขณะที่ทำการสอน บางครั้งต้องปรับเปลี่ยนหรือโยกย้ายนักเรียนจากห้องเรียนไปห้องสมุดหรือศูนย์รวมสื่อ เนื่องจากต้องจัดห้องเรียนให้

เหมาะสมกับนักเรียนที่มีเป็นจำนวนมากต่อครั้ง จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมทั้งสถานที่ สื่อการเรียนและครูผู้สอนให้พร้อม

ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย พบว่า ในภาพรวมและรายข้อ ทั้งสองกลุ่มมีสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนแตกต่างกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันมาก คือ เลือกสื่อได้เหมาะสมกับวุฒิภาวะและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน รองลงมาคือ เลือกสื่อได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา โดยกลุ่มที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยมากกว่าวิทยาลัยขนาดเล็ก แสดงว่า ครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความเห็นว่าการปฏิบัติในข้อเลือกสื่อได้เหมาะสมกับวุฒิภาวะและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน และเลือกสื่อได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา มีการปฏิบัติมากกว่ากลุ่มครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดเล็ก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่ว่าจะสอนในวิทยาลัยขนาดใหญ่ หรือวิทยาลัยขนาดเล็ก ครู-อาจารย์ย่อมยึดถือจุดมุ่งหมายของเนื้อหาวิชาที่จะสอนและกลุ่มผู้เรียนเป็นประเด็นสำคัญที่จะเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันมากเป็นลำดับสุดท้าย คือมีการประเมินผลการใช้สื่อ โดยกลุ่มที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า กลุ่มวิทยาลัยขนาดเล็ก แสดงว่าครู-อาจารย์ ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดใหญ่มีความเห็นว่าการปฏิบัติในข้อมีการประเมินผลการใช้สื่อมากกว่ากลุ่มครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดเล็ก อภิปรายผลว่าจากผลการวิจัยในข้อจัดให้มีการทดลองที่จะใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง และจัดเตรียมสถานที่ก่อนใช้สื่อ พบว่ากลุ่มวิทยาลัยใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่ากลุ่มวิทยาลัยขนาดเล็ก ดังนั้นจึงเป็นผลต่อเรื่องที่ครู-อาจารย์กลุ่มวิทยาลัยขนาดใหญ่ ต้องมีการประเมินผลการใช้สื่อรวมทั้งประเมินผลในด้านตัวสื่อเองและเทคนิคในการใช้สื่อของครู จึงจะทำให้การเรียนการสอน โดยการใช้สื่อมีประสิทธิภาพ

ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย พบว่าในภาพรวมและรายข้อ ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันมาก 2 ลำดับแรก คือ ความเพียงพอของสื่อ และมีการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ การที่ครู-อาจารย์กลุ่มที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดใหญ่มีสภาพการปฏิบัติมากกว่ากลุ่มครู-อาจารย์ ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดเล็ก อาจเป็นเพราะวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนมากกว่าจึงมีความพร้อมด้านสื่อ มีห้องเฉพาะบริการสื่อการเรียนการสอน และปัจจุบันสถานศึกษาบางแห่งได้ขยายเป็นศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอนเพื่อรองรับสภาพการสอนของครูที่สอนกับนักเรียนเป็นจำนวนมาก และมีความถี่การใช้สื่อสูงนั้น จำเป็นต้องใช้สื่อประกอบการสอน เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้มากขึ้นในระยะเวลาอันสั้น ช่วยให้คนอยากเรียน อยากรู้มากขึ้น และช่วยให้จำ

เรื่องราวต่าง ๆ ได้มากและนานวัน ช่วยประหยัดคำพูดครูและนักเรียนด้วย ดังนั้นวิทยาลัยอาชีวศึกษานานาชาติใหญ่จึงมีความเพียงพอของสื่อ และมีการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ มากกว่ากลุ่มวิทยาลัยขนาดเล็ก

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันมากเป็นลำดับสุดท้าย คือมีงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์ โดยกลุ่มที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มวิทยาลัยขนาดเล็ก แสดงว่าครู-อาจารย์ในกลุ่มวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความเห็นว่าการปฏิบัติในข้อมีงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์ มากกว่ากลุ่มวิทยาลัยขนาดเล็ก อาจจะเป็นเพราะว่ากลุ่ม วิทยาลัยขนาดเล็ก ซึ่งมีจำนวนนักเรียนที่สามารถรับไว้ได้น้อยกว่าวิทยาลัยขนาดใหญ่ จึงมีผลให้สัดส่วนเงินงบประมาณหรือเงินบำรุงการศึกษา มีน้อยกว่าวิทยาลัยขนาดใหญ่

ด้านบริการสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมและรายข้อ ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ข้อที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันมาก 2 ข้อ คือ ใช้บริการสื่อในการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีบริการการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการเรียนการสอน โดยกลุ่มครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีระดับการปฏิบัติมากกว่าวิทยาลัยขนาดเล็ก แสดงว่า กลุ่มครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีความเห็นว่าการปฏิบัติ เรื่อง ใช้บริการสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา และมีบริการการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการเรียนการสอนมีมากกว่ากลุ่มครู-อาจารย์ในวิทยาลัยขนาดเล็ก อาจเป็นเพราะวิทยาลัยขนาดใหญ่มีความพร้อมทั้งด้านสถานที่ ห้องเรียน ครุภัณฑ์ รวมทั้งสื่อการเรียนการสอน มากกว่ากลุ่มวิทยาลัยขนาดเล็ก ดังนั้นการบริการสื่อการเรียนการสอน จึงอำนวยความสะดวกให้กับครู-อาจารย์ ได้มากกว่า กลุ่มครู-อาจารย์ในวิทยาลัยขนาดเล็ก รวมทั้งมีบริการการผลิตสื่อใช้ในการเรียนการสอนจึงทำให้กลุ่มวิทยาลัยขนาดใหญ่มีระดับการปฏิบัติมากกว่าวิทยาลัยขนาดเล็ก

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันมากเป็นลำดับสุดท้าย คือ ใช้บริการสื่อจากภายนอกสถานศึกษา โดยกลุ่มครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดใหญ่ แสดงว่าครู-อาจารย์ในกลุ่มวิทยาลัยขนาดเล็กมีความเห็นว่าการปฏิบัติในข้อใช้บริการสื่อจากภายนอกสถานศึกษา มากกว่ากลุ่มวิทยาลัยขนาดใหญ่ อาจเนื่องจาก กลุ่มวิทยาลัยขนาดเล็กมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ ซึ่งได้รับจัดสรรค่อนข้างน้อยตามจำนวนนักเรียนที่มีอยู่ ความพร้อมด้านสื่อการเรียนการสอน จึงไม่พร้อม หรือมีสื่อการเรียนการสอนไว้บริการน้อยกว่า ดังนั้นสื่อใดที่หน่วยงานอื่นมีจึงอาจขอใช้บริการสื่อภายนอกบ้างในบางครั้ง ดังที่ ประพัฒน์ แสงวณิช กล่าวว่า “อุปกรณ์บางอย่างราคาแพงและมีอยู่น้อยชิ้น

โรงเรียนหรือครูไม่อยู่ในฐานะที่จะซื้อมาได้ ก็ใช้วิธีขี้มจากองค์กรหรือแหล่งวัสดุต่าง ๆ ที่จะขี้มได้”²⁷

จำแนกตามประสบการณ์การสอนทั้ง 4 ด้าน อภิปรายผลดังนี้

ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า ครู-อาจารย์ทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีสภาพการปฏิบัติสูงสุด รองลงมาได้แก่กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี ตามลำดับ

ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า ครู-อาจารย์ ทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีสภาพการปฏิบัติสูงสุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน มากกว่า 20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี ตามลำดับ

ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอนพบว่า ครู-อาจารย์ทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติ แตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีสภาพการปฏิบัติสูงสุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี ตามลำดับ

ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน พบว่า ครู-อาจารย์ทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีสภาพการปฏิบัติสูงสุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาทั้ง 4 ด้าน พบว่ากลุ่มครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน ต่ำกว่า 10 ปีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนมีสภาพการปฏิบัติสูงสุด 3 ด้านได้แก่ ด้านการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอนและด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครู-อาจารย์ กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่กำลังทำงานที่ความมุ่งมั่นตั้งใจในงานที่ได้รับมอบหมาย และตั้งเป้าหมายของงานไว้สูง หรือให้งานออกมามีที่ที่สุด จึงทำให้การปฏิบัติทั้ง 3 ด้านมากกว่าหรือสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน พบว่า ครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี มีสภาพการปฏิบัติมากกว่ากลุ่มครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และ 10-20 ปี อาจเป็นเพราะครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีประสบการณ์การสอนสูงสุด มีความรู้ ความชำนาญ และการเตรียมสื่อได้ดีมากกว่ากลุ่มที่มี

ประสบการณ์การสอนต่ำกว่า เพราะว่ารู้จักว่าสื่อชนิดใดจะใช้กับบทเรียนใด จึงจะเหมาะสม และคุ้มค่ากับการใช้สื่อ จึงมีประสบการณ์ที่จะแยกแยะ หรือเตรียมและจัดหาสื่อได้รวดเร็วและพร้อมมากกว่าจึงทำให้มีการปฏิบัติด้านเตรียมและจัดหาสื่อมากกว่ากลุ่มอื่น และอาจเป็นเพราะว่ากลุ่มนี้มีอายุมากจำเป็นต้องใช้สื่อประกอบการสอนมาก เพราะจะทำให้ช่วยลดคำพูด และประหยัดเวลาในการชี้แจงของครูผู้สอนทำให้ไม่เหนื่อยกับการสอน ดังที่ นิพนธ์ สุขปริดี กล่าวไว้ว่า “สื่อการเรียนเป็นสื่อถ่ายทอดความรู้และความคิดระหว่างครูกับนักเรียน มีคุณค่าในหลาย ๆ ด้าน ในทางด้านเศรษฐกิจการศึกษา นั้น สื่อการเรียนการสอนช่วยประหยัดคำพูดและเวลาของครูและที่สำคัญยิ่งกว่านั้น ช่วยประหยัดเวลาของนักเรียน ทำให้มีเวลาเหลือที่จะศึกษาบทเรียนอื่นต่อไป”²⁸

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติแตกต่างมากที่สุดที่น่าสนใจ มีดังนี้

จัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างจากครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และต่ำกว่า 10 ปี ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี เป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากและเป็นช่วงเวลาที่ได้สั่งสมประสบการณ์การสอนมามาก การมองปัญหาหรือการเตรียมการสอนนั้น อาจจะทำด้วยความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่จัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาพร้อมอยู่แล้ว โดยใช้เวลาเตรียมน้อยกว่าอีก 2 กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า ทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

ใช้สื่อการเรียนการสอนในสถานที่เหมาะสม ผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน มากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างจากครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 20 ปี และ 10-20 ปี ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และ 10-20 ปี นั้นมีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า จึงมองสภาพการปฏิบัติเตรียมจัดสื่อและการเลือกใช้สื่อได้หลายด้าน ก่อนที่จะเข้าห้องสอน เพื่อให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด และเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะสอนอย่างมากอยู่ในวัยกำลังพัฒนาตนเองด้านการเรียนการสอน ซึ่งอาจจะอาศัยทั้งประสบการณ์ที่เคยสอนมาแล้วบ้าง อาศัยความรู้ที่ได้เล่าเรียนมาบ้าง จึงมีสภาพการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อที่มากกว่า กลุ่มที่ประสบการณ์

การสอนมากกว่า 20 ปี ดังที่ เชียรศรี วิจิตรศิริ กล่าวว่า “หลักทั่วไปในการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนควรจะคำนึงถึงระยะเวลา ฤดูกาล สถานที่ บรรยากาศและให้สอดคล้องกับสภาพจริงของกลุ่มเป้าหมาย”²⁹

มีการประเมินผลการใช้สื่อ ผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเป็นเพราะว่ากลุ่มครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี นั้นกำลังอยู่ในช่วงนี้จะพัฒนาตนเองและแสดงความรู้ความสามารถของคนที่ได้ศึกษามาจึงเป็นกลุ่มที่มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงาน ในทุก ๆ ด้าน และมีความประสงค์ที่จะทำงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ตามนโยบายของผู้บริหารระดับสูงที่วางไว้ ดังนั้นจึงต้องการผลสำเร็จในงานที่ทำ ทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการติชมจากการวัดและการประเมินผล โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง เพื่อนำผลจากการประเมินผลมาปรับปรุงแก้ไขงานต่อไป ดังนั้นการใช้สื่อประกอบการสอนจึงเห็นว่าการประเมินผลการใช้สื่อ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ดังที่ ไชยยศ เรืองสุวรรณ กล่าวว่า “แนวปฏิบัติการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ครูต้องมีการประเมินผลการใช้สื่อ”³⁰

สภาพของสื่อใช้ได้ดี และคัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพมาใช้ ผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ข้อ ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี ทั้ง 2 ข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 2 ข้อ อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีความประสงค์และมุ่งมั่นหมายของงานสูงกว่าทั้งสองกลุ่ม จึงทำให้มีสภาพการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สื่อที่ค่อนข้างพิถีพิถัน และพิจารณาอย่างรอบคอบถึงสภาพของสื่อจะต้องดี และคัดเลือกเฉพาะสื่อที่มีคุณภาพมาใช้จึงมีการปฏิบัติใน 2 ข้อ นี้มากกว่า สองกลุ่ม ดังผลการวิจัยของพรลินี ชัยรัตน์ ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ พบว่า “ความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก”³¹

ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี นั้น ถือว่า เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า จึงอาศัยประสบการณ์การสอนและความรู้เดิมของตนเอง

การทำงานไม่มุ่งเน้นผลสำเร็จของงานมากนัก จึงมีความเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนในระดับปานกลาง

ใช้บริการสื่อในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน ต่ำกว่า 10 ปี และ 10-20 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าจากข้อค้นพบที่ตรงกันว่าครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีการเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่มีการปฏิบัติในระดับมาก ดังนั้นเมื่อครู-อาจารย์ในกลุ่มนี้มีการเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา แสดงว่าต้องมีการเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาแสดงว่าต้องมีการเตรียมความพร้อมของครู-อาจารย์ผู้สอน ความพร้อมของสื่อ ก่อนเข้าสอน จึงมีการใช้บริการสื่อในสถานศึกษามาก ส่วนอีก 2 กลุ่มมีการใช้บริการสื่อในสถานศึกษาในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ใช้สื่อเท่าที่จำเป็นในบางรายวิชาหรือบางชั่วโมงเท่านั้น จึงมีการใช้บริการสื่อในสถานศึกษา ในระดับปานกลางแต่ทั้งนี้ก็ได้หมายความว่า จะใช้บริการสื่อจากภายนอกสถานศึกษา ทั้ง 3 กลุ่มมีสภาพการปฏิบัติในระดับน้อย 2 กลุ่ม และปานกลางค่อนข้างน้อยเพียง 1 กลุ่มเท่านั้น

5.2 เปรียบเทียบความคิดเห็น ของครู-อาจารย์เกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย และ ประสบการณ์การสอน ทั้ง 4 ด้าน อภิปรายผล ดังนี้

ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมและรายข้อ ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนแตกต่างกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันมาก คือขาดเครื่องมือในการผลิตสื่อการเรียนการสอน และรองลงมาคือขาดความรู้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน โดยกลุ่มที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดเล็กมีปัญหามากกว่ากลุ่มที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดใหญ่แสดงว่ากลุ่มครู-อาจารย์ในวิทยาลัยขนาดเล็กมีปัญหาในข้อขาดเครื่องมือในการผลิตสื่อการเรียนการสอนและขาดความรู้ในด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน มากกว่ากลุ่มวิทยาลัยขนาดใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มวิทยาลัยขนาดเล็ก ซึ่งมีจำนวนทั้งครูและนักเรียนน้อยกว่า นั้น มีผลถึงการได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณ ที่ค่อนข้างน้อยและงานด้านสื่อการเรียนการสอนมักจะอยู่ในลำดับสุดท้าย ของการพิจารณางบประมาณเสมอ ดังผลงานวิจัยของ ทิพาวรรณ เพื่อองเรื่อง ที่ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน คณะวิชาคหกรรม ในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พุทธศักราช 2533 ในวิทยาลัยสารพัดช่าง ภาคกลาง พบว่า “เจ้าหน้าที่สื่อการ

สอนให้ความร่วมมือในการผลิตสื่อการสอนด้วยดี และผู้มีความรู้ความชำนาญงานคอยแนะนำ ด้านสื่อการสอนแก่ผู้สอน ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง”³²

จึงเป็นผลให้วิทยาลัยขนาดเล็กมีปัญหาในเรื่องการจัดการสื่อการสอนค่อนข้างมาก ครูที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานโสตทัศนูปกรณ์ ไม่มีความรู้ด้านสื่อเนื่องจากขาดครูที่จบด้านนี้ โดยตรง ทำให้ขาดทักษะในการใช้เครื่องมือบางประเภทในบางครั้งผู้สอนเกรงใจเจ้าหน้าที่ที่ ต้องคอยบริการในเรื่องใช้อุปกรณ์สื่อจึงตัดปัญหาโดยไม่ใช้เลย จึงเป็นข้อสังเกตให้กับผู้ บริหารควรตระหนักในเรื่อง ผู้ที่มีความรู้ด้านโสตทัศนูปกรณ์ และมีห้องสื่อไว้บริการกับครูผู้ สอนตลอดเวลาต่อไป

ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย ผลการ วิจัย พบว่าในภาพรวมและรายข้อ ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนแตกต่างกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันมากเพียงข้อเดียว ได้แก่ มีปัญหาการเลือกสื่อการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน โดยกลุ่มครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดเล็กมีปัญหา มากกว่ากลุ่มครู-อาจารย์ในวิทยาลัยขนาดใหญ่ อาจมีผลสืบเนื่องจากผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอนในข้อขาดเครื่องมือในการผลิตและขาดความรู้ ในด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน โดยกลุ่มครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดเล็กมีปัญหา มากกว่ากลุ่มครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดใหญ่เช่นเดียวกัน จึงเกิดปัญหาที่ต่อเนื่องว่า มี ปัญหาการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน เพราะสื่ออาจมีน้อยไม่ มีงบประมาณพอที่จะผลิตสื่อใหม่ ๆ สื่อล้ำสมัย ไม่มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านผลิตสื่อแนะนำ หรือให้บริการการผลิตสื่อรวมทั้งงบประมาณที่ถูกจำกัด ก็จะทำให้เป็นปัญหาอยู่ตลอดไปของ กลุ่มวิทยาลัยขนาดเล็ก

มีข้อที่น่าสังเกตคือกลุ่มวิทยาลัยขนาดเล็กมีปัญหามากกว่ากลุ่มวิทยาลัยขนาดใหญ่ ได้แก่สื่อการเรียนการสอนที่ไม่มีสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอนและใช้สื่อการเรียน การสอนหรือเครื่องมือไม่เป็น จากปัญหาทั้งหมดในด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียน การสอน จะพบว่ากลุ่มวิทยาลัยขนาดเล็กมีปัญหามากกว่ากลุ่มวิทยาลัยขนาดใหญ่ ดังนั้นสถาน ศึกษาควรปรับปรุงเกือบทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับสื่อการเรียนการสอน เช่น บุคลากร สถานที่ การ บริการ และงบประมาณ

ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดวิทยาลัย ผล การวิจัยพบว่า ในภาพรวมและรายข้อ ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ย แตกต่างกันมาก ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่ล้ำสมัยและรองลงมาได้แก่ สื่อการเรียน

การสอนอยู่ในสภาพชำรุด โดยกลุ่มที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดเล็กมีปัญหามากกว่ากลุ่มที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดใหญ่ แสดงว่ากลุ่มครู-อาจารย์ที่อยู่ในกลุ่มวิทยาลัยขนาดเล็ก มีปัญหาในข้อสื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่ล้ำสมัย และสื่อการเรียนการสอนอยู่สภาพชำรุด มากกว่ากลุ่มครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดใหญ่ และเมื่อพิจารณาข้อที่เหลืออีก 3 ข้อ กลุ่มวิทยาลัยขนาดเล็ก มีปัญหามากกว่าวิทยาลัยขนาดใหญ่ เช่นกัน ได้แก่ ห้องบรรยายไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียนการสอน และสื่อการเรียนการสอนมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอกับความต้องการ จากทุกข้อที่เป็นปัญหาของครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดเล็ก มีปัญหามากกว่าครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดใหญ่ เป็นสิ่งที่สถานศึกษาควรตระหนักและหาทางแก้ไขปรับปรุงและเน้นด้านสื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น ซึ่งมีผลงานวิจัยที่พบปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน เช่นกัน คือ ผลงานวิจัยของ สุพจน์ เนียมเที่ยง ศึกษาวิจัย เรื่อง ความต้องการและการใช้สื่อการเรียนการสอนวิชาช่างยนต์ ของครู-อาจารย์ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า

ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์ที่ทำการสอนวิชาช่างยนต์ ในวิทยาลัยเทคนิค มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก คือห้องเรียนขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้สื่อการเรียนการสอน และสาเหตุที่ครู-อาจารย์ที่ทำการสอนวิชาช่างยนต์ ไม่ใช้สื่อการเรียนการสอน เพราะสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอมากที่สุด รองลงมาคือ ไม่มีแหล่งบริการสื่อการเรียนการสอน ไม่ได้ได้รับความสะดวกในการเบิกหรือยืม ไม่มีวัสดุที่ใช้ทำสื่อการเรียนการสอน สถานที่ไม่เหมาะสมกับการใช้ สื่อการเรียนการสอนไม่ตรงตามเนื้อหา ไม่มีเวลาจัดเตรียมมีงานสอนมาก ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุน เวลาในการสอนมีน้อย เนื้อหามากต้องใช้เวลาบรรยาย เก่งว่าเมื่อใช้แล้วเกิดเสียหายจะต้องชดใช้เงิน และสาเหตุสุดท้ายเพราะเห็นว่าไม่มีประโยชน์³³

ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมและรายข้อ ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันมาก ได้แก่ ไม่มีการประชาสัมพันธ์ ในการให้บริการ รองลงมาได้แก่ ไม่ได้ได้รับความสะดวกใน

การใช้บริการสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยกลุ่มที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดเล็ก มีปัญหา มากกว่ากลุ่มที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดใหญ่ แสดงว่ากลุ่มครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดเล็ก มี ปัญหาในข้อไม่มีการประชาสัมพันธ์ในการให้บริการ และไม่ได้รับความสะดวกในการใช้ บริการสื่อการเรียนการสอน ในสถานศึกษา มากกว่ากลุ่มครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาด ใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลต่อเนื่องจากข้อค้นพบการวิจัย ทั้ง 3 ด้าน กลุ่มครู-อาจารย์ใน วิทยาลัยขนาดเล็ก มีปัญหาในทุก ๆ ด้านมากกว่ากลุ่มครู-อาจารย์ในวิทยาลัยขนาดใหญ่ เฉพาะ ในข้อไม่มีการประชาสัมพันธ์ในการให้บริการ นั้น ยังขาดการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้าน โสตทัศนูปกรณ์

จำแนกตามประสบการณ์การสอน ทั้ง 4 ด้าน อภิปรายผล ดังนี้

ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่าครู-อาจารย์ทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นว่ามีปัญหาแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์การ สอน มากกว่า 20 ปี มีปัญหาสูงสุด รองลงมาได้แก่กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน ต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี ตามลำดับ

ด้านการเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบ ว่า ครู-อาจารย์ทั้ง 3 กลุ่ม มีปัญหาแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีปัญหาสูงสุด รองลงมาได้แก่กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน ต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มี ประสบการณ์การสอน 10-20 ปี ตามลำดับ

ด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การ สอน พบว่ากลุ่มครู-อาจารย์ทั้ง 3 กลุ่ม มีปัญหาแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน มากกว่า 20 ปี มีปัญหาสูงสุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี ตาม ลำดับ

ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่ากลุ่ม ครู-อาจารย์ทั้ง 3 กลุ่ม มีปัญหาแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มี ปัญหาสูงสุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มที่มีประสบ การณ์การสอน 10-20 ปี ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาทั้ง 4 ด้าน พบว่ากลุ่มครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีปัญหาเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนสูงสุดทั้ง 4 ด้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มนี้มี ความพร้อมเกือบทุก ๆ อย่างมากกว่าอีก 2 กลุ่ม เช่น ความรู้ ประสบการณ์ ทักษะในการสอน และฐานทางเศรษฐกิจ ด้านการเงินที่มั่นคง แต่ด้วยวัยที่ค่อนข้างสูงหรือใกล้เกษียณอายุราชการ

แล้ว บ่อมเกิดความเหนื่อล้าและไม่กระฉับกระเฉงคล่องแคล่วเท่าที่ควรในขณะที่ปฏิบัติงานหรือกำลังสอน จึงต้องอาศัยสื่อการเรียนการสอนประกอบการสอนมากเนื่องจากคุณค่าของสื่อ นั้นมีมาก ดังที่ นิพนธ์ สุขปรีดี กล่าวว่

สื่อการเรียนการสอนช่วยประหยัดคำพูดและเวลาของครู และที่สำคัญยิ่งกว่านั้นยังช่วยประหยัด เวลาของนักเรียนทำให้มีเวลาเหลือที่จะศึกษาบทเรียนอื่นต่อไป สื่อการเรียนการสอนช่วยจัดปัญหาเรื่องสถานที่ เวลาและระยะทางคือสามารถนำสิ่งที่เกิดในอดีตมาศึกษาได้ ช่วยนำสิ่งที่อยู่ไกลเกินไปมาศึกษาได้และช่วยนำสิ่งที่เคลื่อนไหวช้าให้เร็วหรือช้าลงได้³⁴

ดังนั้นครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี จึงนำคุณค่าของสื่อดังกล่าวมาใช้บริการด้านสื่อมาก แต่ด้วยวัยสูงอายุ จึงไม่คิดพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีคุณภาพหรือมีจำนวนที่เหมาะสมกับการใช้บริการที่มากครั้ง จึงทำให้มีปัญหาในทุก ๆ ด้าน มากกว่าทั้ง 2 กลุ่ม

5.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์เกี่ยวกับความต้องการด้านการบริการในการใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทสื่อวัสดุและสื่ออุปกรณ์

จำแนกตามขนาดของวิทยาลัย อภิปรายผลดังนี้

ผลการวิจัยพบว่าวิทยาลัยขนาดเล็กมีความต้องการการบริการสื่อการเรียนการสอนประเภทสื่อวัสดุและอุปกรณ์มากกว่าวิทยาลัยขนาดใหญ่ โดยสื่อที่เป็นความต้องการอยู่ในลำดับที่ 1 และรองลงมาได้แก่ ตำราเรียนและใบงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครู-อาจารย์ในกลุ่มวิทยาลัยขนาดเล็ก นั้น ยังมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองด้านการใช้สื่อประกอบการสอนและประสงค์ที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้มีสื่อวัสดุและสื่ออุปกรณ์เท่าเทียมกับวิทยาลัยใหญ่หรือดีกว่า และวิทยาลัยอาชีวศึกษา บางแห่งมีแผนงาน/โครงการที่จะพัฒนาให้เป็นศูนย์บริการสื่อ โดยตั้งเป็นงานเอกเทศต่างหาก เพื่อแสดงให้เห็นถึงความพร้อม ทันสมัยกับการเรียนการสอนในปัจจุบันและในอนาคต นอกจากนั้นครู-อาจารย์ในกลุ่มวิทยาลัยขนาดเล็ก ยังมองเห็นคุณค่าสื่อที่จะช่วยพัฒนาตนเองให้ได้รับการประเมินในระดับและตำแหน่งที่สูงขึ้น โดยมีความต้องการตำราเรียนและใบงาน มากที่สุดเพื่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ทักษะเพิ่มขึ้นและจัดทำ

ใบงานประกอบหัวข้อสอนทุกครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการเรียนการสอนและสำหรับประกอบการประเมินในระดับหรือตำแหน่งที่สูงขึ้นได้ ดังผลงานการวิจัยของ ดวงสมร กลิ่นเจริญ พบว่า “ครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา มีความต้องการสื่อการเรียนการสอนทั้ง 2 ประเภท และนำไปใช้ได้มาก คือ ตำราเรียน ของจริง ของตัวอย่าง ใบงาน”³⁵ ดังนั้นสถานศึกษาควรมีสื่อประเภทเหล่านี้บริการให้ทั่วถึง รวมทั้งสื่อวัสดุอื่นที่สามารถเอื้ออำนวยประโยชน์ซึ่งกันและกัน ได้แก่ รูปภาพ โปสเตอร์ ชุดการสอน เป็นต้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายการแต่ละข้อของสื่อวัสดุและอุปกรณ์ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันมาก คือ ของตัวอย่าง และ เครื่องถ่ายแผ่น โปร่งใส โดยกลุ่มที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดใหญ่ แสดงว่าครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดเล็ก มีความต้องการการบริการสื่อการเรียนการสอน ในข้อของตัวอย่างและเครื่องถ่ายแผ่น โปร่งใส มีมากกว่ากลุ่มครู-อาจารย์ที่อยู่ในวิทยาลัยขนาดใหญ่ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะเนื้อหาของวิชาของคณะวิชาคหกรรม ซึ่งประกอบด้วย 4 สาขาวิชาได้แก่ คหกรรมทั่วไป อาหารและโภชนาการ และเครื่องแต่งกาย และ คหกรรมธุรกิจ นั้น ควรมีสื่อประเภทของตัวอย่าง มาให้ผู้เรียนได้เห็นรายละเอียดและลักษณะ โครงสร้างที่ชัดเจนของชิ้นงานทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดจินตนาการที่จะสร้างสรรค์ผลงานของตนเองต่อไป ส่วนสื่ออุปกรณ์ที่กลุ่มวิทยาลัยขนาดเล็กมีความต้องการมากเท่ากับของตัวอย่าง คือ เครื่องถ่ายแผ่น โปร่งใส เพื่อนำภาพจากของจริงหรือของตัวอย่างใช้กับอุปกรณ์ชนิดนี้ถ่ายให้กับผู้เรียนได้เป็นภาพประกอบที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ส่วนใหญ่สื่อวัสดุและสื่ออุปกรณ์ทั้ง 2 อย่าง ดังกล่าวอาจเป็นสื่อที่ขาดแคลน หรือยังไม่มีเป็นของตัวเองจริง จึงทำให้ครู-อาจารย์ที่อยู่ในกลุ่มวิทยาลัยขนาดเล็ก มีความต้องการมากกว่ากลุ่มครู-อาจารย์ในวิทยาลัยขนาดใหญ่

จำแนกตามประสบการณ์การสอน อภิปรายผล ดังนี้

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีความต้องการสื่อวัสดุและสื่ออุปกรณ์มากกว่า กลุ่มครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี และ 10-20 ปี ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าสื่อวัสดุและสื่ออุปกรณ์ที่ความต้องการแตกต่างกันมากที่น่าสนใจ มีดังนี้

กระดานดำแม่เหล็ก ผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีความต้องการอยู่ในระดับมากซึ่งแตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเป็นเพราะว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มองเห็นว่ากระดานดำแม่เหล็ก เป็นสื่อวัสดุที่สะดวกใช้ และดูทันสมัย

สมัยกว่ากระดานดำธรรมดาและยังมีคุณค่าต่อการใช้ตรงที่สามารถใช้เป็นกระดานดำเขียน และกระดานดำที่จะนำรูปภาพมาติดได้ทำให้การถ่ายทอดความรู้โดยผ่านสื่อกระดานดำแม่เหล็กได้รวดเร็ว เห็นสีสรร ขนาด โครงสร้างเหมือนของจริงจึงอยากที่จะต้องการนำมาเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน ที่ดีอีกชนิดหนึ่ง และมีความต้องการมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี ซึ่งครู-อาจารย์ทั้งสองกลุ่มยังคงใช้สื่อที่มีอยู่แล้วจนเกิดความเคยชิน จึงมีความต้องการน้อยดังผลงานวิจัยของ ดวงสมร กลิ่นเจริญ ที่พบว่า “สื่อการเรียนการสอนที่ครูต้องการน้อยประเภทสื่อวัสดุ ได้แก่ แผ่นปลิว กระดานแม่เหล็ก แผนที่ลูกโลก”³⁶

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของสื่อวัสดุและสื่ออุปกรณ์ พบว่า

กระดานดำแม่เหล็ก แผนที่ลูกโลก แผ่นป้ายสำลี และ เทปบันทึกภาพ กลุ่มครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี มีความต้องการสูงกว่ากลุ่มครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี ยังเป็นกลุ่มคนที่มีอายุน้อย หวังความก้าวหน้าในการทำงานและมีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่าอีกสองกลุ่ม จึงมีความต้องการใช้สื่อทุกประเภท ถึงแม้จะเป็นสื่อที่ดูเหมือนไม่ทันสมัย ก็ยังมองเห็นคุณค่าของสื่อเหล่านั้น เพราะถือว่าเป็นสื่อที่อธิบายเนื้อหาวิชาได้ดีกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ และเป็นสื่อที่มีบริการอยู่ในสถานศึกษาอยู่แล้ว เชียรศรี วิวิธศิริ กล่าวว่า “สื่อการสอนทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น เพราะสื่อการสอนสามารถแปลงนามธรรมให้กลายเป็นรูปธรรม ทำให้ประหยัดเวลาของครูผู้สอนไปได้มาก”³⁷ กลุ่มครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี ยังมองเห็นว่าแผนที่เปรียบเสมือนรูปภาพของโลก จัดเป็นแผนภาพชนิดพิเศษที่แสดงส่วนต่าง ๆ ของโลกไปจนถึงแสดงเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของโลกต้องการศึกษาหรือเน้นให้เห็นเด่นชัด แต่การนำไปใช้ของครู-อาจารย์จะต้องชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจว่าสภาพอันแท้จริงของโลกไม่ได้แบนราบ แต่มีลักษณะเหมือนผิวทรงกลม จึงใช้ประกอบกับลูกโลกเป็นสื่อการเรียนการสอนที่แสดงถึงสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ผลผลิต การคมนาคม ประวัติศาสตร์ และ วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถใช้อธิบายในการสอนวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย อาหารและโภชนาการ การถนอมอาหาร และศิลปะ ในการจัดและตกแต่งดอกไม้ได้เป็นอย่างดี จึงมีความต้องการมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี ซึ่งอาจารย์จะมีความชำนาญในการ

สอนมากกว่า สามารถอธิบายประกอบการสอนกับตำราเรียนหรือใช้สื่อเพียงรูปภาพก็สามารถอธิบายได้

ส่วนเครื่องฉายสไลด์ ผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และ 10-20 ปี มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า ครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปีเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการสอน มีความเชื่อมั่นในตัวเองที่จะสื่อความหมายในเนื้อหาวิชา และก่อรูปกับมีหน้าที่พิเศษอื่นนอกเหนือจากสอน เช่น เป็นหัวหน้างานการเงิน งานการค้า งานพัสดุฯ เป็นต้น ซึ่งสื่อการสอนประเภทเครื่องฉายสไลด์ เป็นสื่อที่ต้องใช้เวลา ขึ้นตอน และกระบวนการผลิตมาก เป็นสื่อที่ต้องใช้กับเนื้อหาวิชาที่ต่อเนื่องยาวและสำคัญ จึงทำให้ครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี ไม่นิยมใช้ และเนื่องจากมีงานในหน้าที่รับผิดชอบมาก จึงไม่มีเวลาเพียงพอที่จะผลิตหรือ จัดหาสื่อประเภทนี้มาใช้ในการเรียนการสอน จึงมีความต้องการในระดับปานกลาง ซึ่งน้อยกว่ากลุ่มครู-อาจารย์อีกสองกลุ่ม

มีข้อที่น่าสนใจคือ สื่อวัสดุประเภทแผ่นภูมิ แผนที่ แผนที่ ผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และ 10-20 ปี มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่ตรงกับข้อค้นพบความต้องการเครื่องฉายสไลด์ กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี ความต้องการในระดับปานกลาง จากข้อค้นพบดังกล่าว ทำให้มองเห็นว่าสื่อวัสดุประเภทแผ่นภูมิ แผนที่ แผนที่ นั้นผู้ที่มีความอาวุโส มีงานรับผิดชอบมาก มีความต้องการสื่อประเภทนี้มากกว่า อาจเป็นเพราะว่าเป็นสื่อที่สามารถหาได้ง่าย ราคาถูก มีวางขายอยู่ทั่วไปในท้องตลาด เป็นสื่อที่รักษาง่าย สะดวกต่อการใช้ ไม่ยุ่งยากในการใช้ อีกทั้งในบางครั้งไม่จำเป็นต้องใช้เงินงบประมาณหรือเงินบำรุงการศึกษาจัดหาหรือจัดซื้อ

ส่วนหุ่นจำลอง ผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน 10-20 ปี มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และมากกว่า 20 ปี มีความต้องการอยู่ในระดับมาก จะเห็นว่ามีความต้องการแตกต่างกัน แต่มีข้อที่น่าสนใจในเชิงปฏิบัติ กล่าวคือ สื่อประเภทหุ่นจำลอง ครู-อาจารย์ทั้งสามกลุ่ม น่าจะมีความต้องการในระดับเดียวกัน เนื่องจากหุ่นจำลองเป็นวัสดุสามมิติ ที่ผลิตขึ้นมาใช้แทนของจริง เพราะในบางครั้งผู้สอนไม่สามารถนำของจริงหรือของตัวอย่างมาใช้ในการบวนการเรียนการสอนได้ เพราะมีจำกัดด้านต่าง ๆ เช่น หาได้ยาก ราคาแพงเกินไป มีขนาดเล็กหรือขนาด

ใหญ่เกินไป ละเอียดอ่อนเกินไปที่จะจับต้อง ยุ่งยากซับซ้อนเกินกว่าความเข้าใจของผู้เรียน อันตรายเกินกว่าที่จะเสี่ยงนำมาใช้ หรือเมื่อนำออกจากที่เป็นอยู่เดิมตามธรรมชาติแล้วอาจผิดเพี้ยนจากความเป็นจริง ดังที่ บุญเหลือ ทองเอี่ยม และ สุวรรณ นาฏ กล่าวว่า “ผู้สอนไม่ยากใช้อุปกรณ์การสอนเพราะราคาแพง กลัวว่าจะต้องรับผิดชอบในกรณีที่เกิดชำรุดเสียหาย”³⁸ ดังนั้นจึงต้องนำของจำลองหรือหุ่นจำลองมาใช้แทนของจริง ตามธรรมชาติลักษณะรายวิชาหัตถกรรม นั้นเหมาะที่จะใช้หุ่นจำลองมากกว่าทางด้านช่างอุตสาหกรรม ดังผลงานวิจัยของ ถวัลย์ ธนกิจเจริญพัฒน์ พบว่า “ครูช่างต้องการสื่อการเรียนการสอนประเภทสื่ออิสระได้แก่ของจริง ของตัวอย่าง”³⁹ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุพจน์ นิยมเที่ยง ที่พบว่า “การใช้สื่อการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ ในการสอนวิชาช่างยนต์ มากที่สุดคือของจริง”⁴⁰

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษา สภาพ ปัญหา และความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถานศึกษาและกรมอาชีวศึกษา ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1. สถานศึกษาประเภทวิทยาลัยอาชีวศึกษา ควรสนับสนุนให้ครู-อาจารย์จัดหา ผลิตสื่อการเรียนการสอนที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยการจัดหาซื้อเองผลิตขึ้นใช้เอง หรือจัดซื้อตามร้านค้า องค์กรค้าครุสภา หรือให้สถานศึกษาในสังกัดที่สามารถผลิตได้เป็นผู้ผลิตและจำหน่ายให้
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษา ควรอบรมความรู้เกี่ยวกับ สื่อดัดทัศนศึกษาให้กับครู-อาจารย์บ้าง หรือสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ เข้าร่วมฝึกอบรมด้านสื่อการเรียนการสอน ที่หน่วยงานอื่นจัดให้ เพื่อให้ครู-อาจารย์ มีความรู้ ความเข้าใจที่จะสามารถผลิตสื่อใช้ได้เอง
3. ผู้บริหารวิทยาลัย ควรสนับสนุนด้านงบประมาณในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้นกว่าเดิมและอย่างเพียงพอ
4. ผู้บริหารวิทยาลัย ควรเน้นให้ทุกสถานศึกษา จัดตั้งศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอนประจำทุกสถานศึกษา
5. ผู้บริหารวิทยาลัย และครู-อาจารย์ควรมีการประเมินผลการใช้สื่อในแต่ละรายวิชาที่ใช้สื่อการสอนกับไม่ใช้สื่อการเรียนการสอน ว่าสื่อแต่ละประเภทมีผลสำเร็จต่อผู้เรียนมากน้อยเพียงใด

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยและศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการในการบริการด้านสื่อ การเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อจะได้ นำผลการ วิจัยของแต่ละภาคที่จัดการเรียนการสอนประเภทเดียวกัน มาวางแผนและพัฒนาด้านสื่อการ เรียนการสอนให้มีความตรงกันและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรทำการวิจัยและศึกษา สภาพ ปัญหา และความต้องการในการบริการด้านสื่อ การเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาทุกแห่ง เพื่อจะได้ นำผลการวิจัยคณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา มาปรับปรุงการบริการสื่อการเรียน การสอนให้ตรงกับสภาพปัญหา ความต้องการที่แท้จริง

เชิงอรรถ

¹วิเชียร อ่อนประเสริฐ, “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ วิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา,” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2537), หน้า 103.

²ดวงสมร กลิ่นเจริญ, “การศึกษาสภาพการใช้ ความต้องการ และปัญหาการใช้สื่อ การเรียนการสอนของครู โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในกรุงเทพมหานคร,” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2536), หน้า 103.

³สำเนา วรากร, “เอกสารประกอบการสอนวิชาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน,” กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (อัดสำเนา)

⁴สุกัญญา ชารีวรรณ, หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ (กรุงเทพมหานคร : เกลิมชัยการพิมพ์, 2521), หน้า 252.

⁵Wittich, Walter Arono, และ Schuller, Charles Francis. **Audio Visual Materials : Their Nature and Use.** (New York : Harper & Row Publishers, 1962) p. 483-490.

⁶ประพัฒน์ แสงวณิช, การใช้โสตทัศนูปกรณ์ในโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูง อุปกรณ์การศึกษา, (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ปีที่ 1 เล่ม 2 มีนาคม - เมษายน 2505), หน้า 19.

⁷วารินทร์ คุณะศรี, “ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้โสตทัศนูปกรณ์ ในสถาบันอาชีวศึกษา ในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี.” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, แผนกวิชาโสตทัศนศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511), หน้า ง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

⁸ไชยยศ เรืองสุวรรณ, การบริหารสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2526), หน้า 160-165.

⁹ดวงสมร กลิ่นเจริญ, สิ่งที่ได้ข้างมาแล้ว, หน้า 105.

¹⁰ทิพาวรรณ เพ็ญเรือง, “ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน คณะวิชา คหกรรม ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พุทธศักราช 2533 ใน วิทยาลัยสารพัดช่าง ภาคกลาง,” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2537), หน้า 130.

¹¹ดวงสมร กลิ่นเจริญ, เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

¹²สำเภา วรวงูร, วิธีใช้โสตทัศนวัสดุประกอบวิทยุโรงเรียน อุปกรณ์การศึกษา (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ปีที่ 1, เล่มที่ 5, กันยายน - ตุลาคม, 2515), หน้า 51.

¹³สาโรจน์ นิลคำ, “ความต้องการด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษา,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า ง-จ.

¹⁴ชนะ กสิภรณ์, พัฒนาเทคนิค (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า, 2532) หน้า 18.

¹⁵ดวงสมร กลิ่นเจริญ, สิ่งที่ได้ข้างมาแล้ว, หน้า 107.

¹⁶ปรีชา ทัพพะกุล ณ อยุธยา, “การศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อ การเรียนการสอน ของครูช่าง ไฟฟ้ากำลัง ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา,” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2533), หน้า 84.

¹⁷สุวัตร สิทธิหล่อ, “การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพลศึกษา,” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาพลศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526), หน้า ๙.

¹⁸ชนะ กสิภาร, สื่อการสอน กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2521, หน้า 57-60.

¹⁹นพรัตน์ เทียงตรง, “การศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร.” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2533), หน้า ค.

²⁰ปรีชา ทัพพะกุล ณ อุรุยา, สิ่งที่ได้เข้ามาแล้ว, หน้า 84

²¹ดวงสมร กลิ่นเจริญ, สิ่งที่ได้เข้ามาแล้ว, หน้า 151.

²²วิบูลย์ ตามสัญญา, “การศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้บริหารและอาจารย์ในด้านสื่อการเรียนการสอนในวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2531, หน้า 116.

²³ประเวศ ยอดยิ่ง, “การศึกษาปัญหาการสอนวิชาช่างอุตสาหกรรม ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะต้น ของครูอาจารย์ในโรงเรียนสารพัดช่าง กลุ่มสารพัดช่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือ,” รายงานการวิจัย, ศูนย์นิเทศและฝึกอบรมอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา, 2530.

²⁴ถวัลย์ ธนกิจเจริญพัฒน์, “ศึกษาปัญหาและความต้องการสื่อการเรียนการสอนของครูช่าง โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2535, หน้า 77.

²⁵Margels, Richard Allen, A Study of Media Use, Attitude and Barriers as Measurement for Evaluating the influence of Extra Media Support Service Faculty Teaching in Classroom, Doctoral Disseratation, Michigan State University, (1969), p.206

²⁶ทวิช สุนทรส, “สำรวจสภาพและความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2532,” รายงานการวิจัย, วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่, 2534, หน้า 36.

²⁷ประพัฒน์ แสงวณิช, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 19.

²⁸นิพนธ์ สุขปรีดี, โสตทัศนศึกษา กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แพรววิทยา, 2521.

²⁹เชียรศรี วิวิธศิริ, สื่อสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527), หน้า 44-45.

³⁰ไชยยศ เรื่องสุวรรณ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 160-165.

³¹พรลินี ชัยรัตน์, “ศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ,” วิทยานิพนธ์

³²ทิพาวรรณ เฟื่องเรือง, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 105.

³³สุพจน์ เนียมเที่ยง, “การศึกษาเกี่ยวกับความต้องการและการใช้สื่อการเรียนการสอนในการสอนวิชาช่างยนต์ของครู-อาจารย์ ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา,” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2529), หน้า 73.

³⁴นิพนธ์ สุขปรีดี, สิ่งที่ได้เข้ามาแล้ว, หน้า 33.

³⁵ดวงสมร กลิ่นเจริญ, สิ่งที่ได้เข้ามาแล้ว, หน้า 147.

³⁶ดวงสมร กลิ่นเจริญ, เล่มเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

³⁷เชียรศรี วิวิธศิริ, สิ่งที่ได้เข้ามาแล้ว, หน้า 112.

³⁸บุญเหลือ ทองเอี่ยม และ สุวรรณ นาฎ, การใช้สื่อการสอน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520), หน้า 158-158.

³⁹ถวัลย์ ธนกิจเจริญพัฒนา, สิ่งที่ได้เข้ามาแล้ว, หน้า 97

⁴⁰สุพจน์ เนียมเที่ยง, สิ่งที่ได้เข้ามาแล้ว, หน้า 119.

บรรณานุกรม

กัญญา ชารีวรรณ, หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : เฉลิมชัยการพิมพ์, 2521.

ชม ภูมิภาค, เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประสานมิตร, 2524.

ชนะ กสิการ. พัฒนาเทคนิค. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า, 2532.

ชนะ กสิการ, สื่อการสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2521.

ชัยรงค์ พรหมวงศ์, มิตินี้ 3 นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ, เทคโนโลยีทางการศึกษา : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2526.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ, การบริหารสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

ดวงสมร กลิ่นเจริญ, “การศึกษาสภาพการใช้ ความต้องการ และปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2536.

ธีระวุฒิ บุญยโสภณ, การพัฒนาความคิดเชิงระบบสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า, 2523.

นิพนธ์ สุขปรีดี, โสภิตศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร : แพรววิทยา, 2528.

นพรัตน์ เทียงตรง, “การศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนวิชา
อาชีพ ช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดสามัญศึกษา เขตกรุงเทพ
มหานคร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2533.

บุญเหลือ ทองเอี่ยม และ สุวรรณ นาฏ, การใช้สื่อการสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.

บุญเหลือ งามสง่า, “การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
ของวิทยาลัยสารพัดช่าง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2538.

ปรีชา ทัพพะกุล ณ อยุรยา, “การศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการ
สอนของครูช่างไฟฟ้ากำลัง ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา.” วิทยา
นิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ,
2533.

ประพัฒน์ แสงวนิช, การใช้โสตทัศนูปกรณ์ในโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูงอุปกรณ์การศึกษา.
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ปีที่ 1 เล่ม 2 มีนาคม-เมษายน 2505.

ประเวศ ยอดยิ่ง, “ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูช่างอุตสาหกรรมทางด้านสื่อการ
สอน ในปี พ.ศ.2533.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ,
2531.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เปรี๊ยะ กุมุท, "ลู่ทางในการนำเทคโนโลยีมาช่วยปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาในระดับ
ประถมศึกษา." ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517.

ทวิช สุนทรส, "สำรวจสภาพและความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู-อาจารย์
ในวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2532," รายงานการวิจัย, วิทยาลัยเทคนิค
เชียงใหม่, 2534.

พรทิพย์ ธีรางกูร, "สถานภาพทางโสตทัศนูปกรณ์ของสถาบันการศึกษาในสังกัดกรม
อาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

ทิพาวรรณ เฟื่องเรือง, "ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน คณะวิชาคหกรรม
ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พุทธศักราช 2533 ในวิทยาลัย
สารพัดช่าง ภาคกลาง," วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีพระ
จอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2537.

สาโรจน์ นิลคำ, "ความต้องการด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษา."
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

สุกัญญา ธารีวรรณ, หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร
นคร : เฉลิมชัยการพิมพ์, 2521.

สุพจน์ เนียมเที่ยง "การศึกษาเกี่ยวกับความต้องการ และการใช้สื่อการเรียนการสอน
ในการสอน วิชาช่างยนต์ ของครู -อาจารย์ ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีว
ศึกษา," วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2529.

สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต, การผลิตวัสดุเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2528.

สุวัตร สิทธิหล่อ, "การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพลศึกษา." วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์
มหาบัณฑิต, ภาควิชาพลศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

สำเนา วรากร, "เอกสารประกอบการสอนวิชาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน,"
กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (อค์สำเนา)

เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต, เทคโนโลยีทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร : โรง
พิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2528.

วารินทร์ คุณะศรี, "ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้วัสดุอุปกรณ์ ในสถาบันอาชีว
ศึกษาในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, แผนกวิชาโสต
ทัศนศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511.

วิเชียร อ่อนประเสริฐ, "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา ตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ วิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา."
วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2537.

เชียรศรี วิวิชิต, "สื่อสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร
นคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

วิบูลย์ ตามสัญญา, "การศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้บริหารและอาจารย์ในด้านการใช้
สื่อการเรียนการสอน ในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา." วิทยา
นิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าพระนครเหนือ, 2531.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิรัช กมุทมาศ, หลักการอาชีวศึกษา. วารสารอาชีวศึกษา, (สิงหาคม, 2518)

Arterbury, Klvis Hugh, "Teacher Utilization of Media Service Center in Texas,
Dissertation Abstracts International, March 1973.

Brown, James W., and others, **A-V Instructional Technology Media and Methods**
6th ed. New York, McGraw-Hill, 1983.

Camp, Maurice B, Wsome Factors related to the utilitzation of Audio-Visual Materials, with
Suggestions for Teacher Preparation in this Area, **Dissertation Abstracts**

Charles F. Schuller, Henry J. Skelly and Donald Scott, **Survey of Audio-Visual Education**
in Hawaii : The Status and Need, A.V. Communication Review, 12 Spring
1964.

Classroom, **Doctoral Disseratation**, Michigan State University, 1969.

Dale, Edgar, **Audio-Visual Methods in Teaching** (3rd ed., New York : The Drydem
Press, Rinehart and Winston 1969.

De Kieffer, Robert E, **Audio-Visual Instruction**, New York, The Center for Applied
Research in Education, Inc., 1965.

Hass, Kenneth B., and Packer, Herry Q, **Preparation and Use of Audio Visual Aids**
3rd ed. New York, prentice Hall 1955.

Kinder, Janes Screngo. **Audio-Visual Materials and Techniques**, 2nd New-York,
American Book Company, 1959.

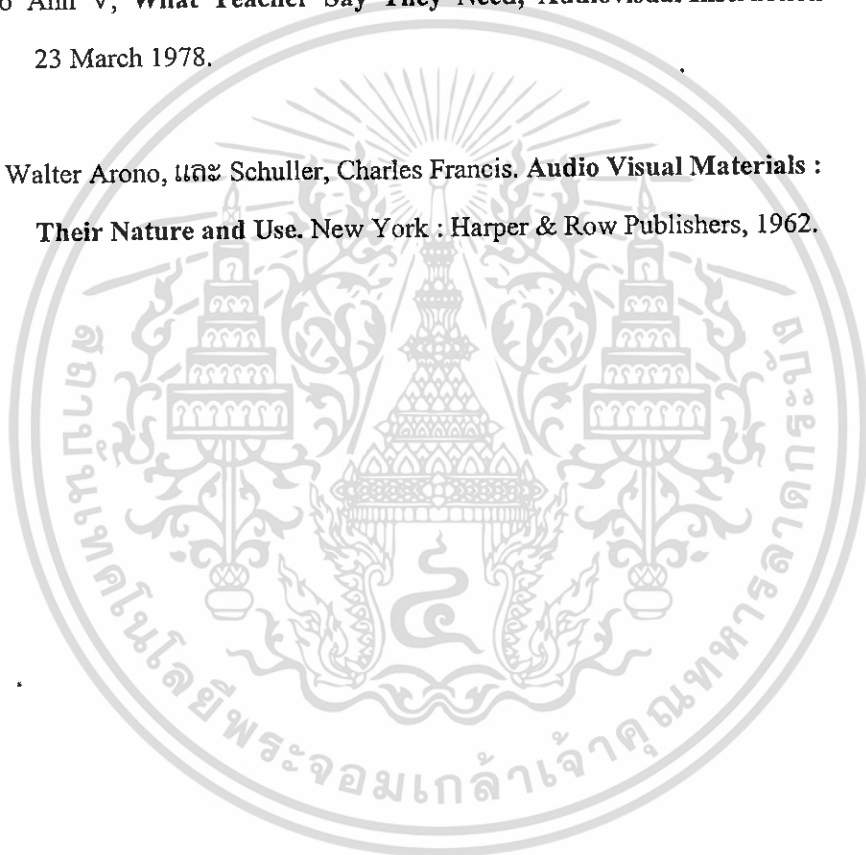
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Margels, Richard Allen, A Study of Media Use, Attitude and Barriers as Measurement for Evaluating the influence of Extra Media Support Service Faculty Teaching in

Nolker, H. and Schoenfeldt, E, **Vocational Training : Teaching, Curriculum planning,** Grafenau/Wurttemberg Expert Verlag 1980.

Roger, Jo Ann V, **What Teacher Say They Need, Audiovisual Instruction** 23 March 1978.

Wittich, Walter Arono, และ Schuller, Charles Francis. **Audio Visual Materials : Their Nature and Use.** New York : Harper & Row Publishers, 1962.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ / 09/2539

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและกรรมการพิจารณาหัวข้อ
และโครงการวิทยานิพนธ์ของ นางอรวรรณ จิวัดนาวิรักษ์

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นางอรวรรณ จิวัดนาวิรักษ์ เป็นไปด้วยความ
เรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งให้มีคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและ
โครงการวิทยานิพนธ์ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร. วราพรรณ น้อยสุนทร	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
อาจารย์โอวาท พูลศิริ	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.เมธี บิลันธานนท์	ประธานประจำสาขาวิชา
อาจารย์ไพรัตน์ ฝึกน้อย	กรรมการประจำสาขาวิชา
รศ.ดร.ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์	กรรมการ
ดร. วราพรรณ น้อยสุนทร	กรรมการ
อาจารย์โอวาท พูลศิริ	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ / 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2539

(รศ.ดร.ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

รักษาการในตำแหน่งคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ขมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2539

1. นางอรพรรณ จิววัฒนารักษ์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ” โดยมี รศ.ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.วราพรณ น้อยสุวรรณ และ อาจารย์ไอวาท พูลศิริ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2539

(รศ.ดร.มนัส สังวรศิลป์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1504/ 1750

คณะกรรมการ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถ.ฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

28 พฤษภาคม 2539

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน นางจิระพันธ์ เสมาทอง

ด้วยคณะกรรมการสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นางอรรพรณ จิววัฒนารักษ์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง" เป็นกรณีพิเศษ

คณะกรรมการ หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

รักษาการในตำแหน่งคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 663,642

โทรสาร 3269040

๒๓ พ.ค. ๓๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 1750

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถ.ฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

28 พฤษภาคม 2539

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน ดร.จริยา ทัพพะกุล ณ อยุธยา

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาริทยุทธา โท ได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นางอรวรรณ จิวัดนารักษ์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์คณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.ปริยานร วงศ์อนันตรโรจน์)
รักษาการในตำแหน่งคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 663,642

โทรสาร 3269040

ทพ
27 พ.ค. 39

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ นว 1504/ 1753

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถ.ฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

28 พฤษภาคม 2539

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน นางมัลลิกามาศ พิณใจไชย

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นางอรรวรรณ จิววัฒนารักษ์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษามาคะตะวันออกเฉียงเหนือ"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณ
ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.ปริยานร วงศ์อุนทรโรจน์)
รักษาการในตำแหน่งคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 663,642

โทรสาร 3269040

ทพ
๒๙ พค ๓๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 1750

คณะครูสาส์ตรู้ตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถ.ฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

28 พฤษภาคม 2539

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน นางศิริลักษณ์ มุญวงษ์

ด้วยคณะครูสาส์ตรู้ตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นางอรวรรณ จิววัฒนาภิรักษ์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"

คณะครูสาส์ตรู้ตสาหกรรม หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.ปรีชาพร วงศ์อเนตรโรจน์)

รักษาการในตำแหน่งคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 663,642

โทรสาร 3269040

กมล
๒๗ พ.ค. ๓๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 1750

คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถ.ฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

28 พฤษภาคม 2539

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน นางจารุรัตน์ เจริญประธานราษฎร

ด้วยคณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นางอรวรรณ จิววัฒนารักษ์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์คณะวิศวกรรมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"

คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์)
รักษาการในตำแหน่งคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 663,642

โทรสาร 3269040

ทพ
๒๗ พค ๓๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 1882

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

|| มิถุนายน 2539

เรื่อง ขอมความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

ด้วย นางอรวรรณ จิววัฒนารักษ์ เป็นนักศึกษาริษยาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบ
เรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ในการใช้สื่อการเรียนการสอน
ของครูอาจารย์คณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอมอบอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณาอนุญาต
ให้นักศึกษาได้ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลีกิจวิณะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 663,642

โทรสาร. 3269040

๐๕๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

167

ที่ ทม 1504/ 188๒

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

|| มิถุนายน 2539

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา

ด้วย นางอรุวรรณ จิวัดนารักษ์ เป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบ
เรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ในการใช้สื่อการเรียนการสอน
ของครูอาจารย์คณะวิชาทหารในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณาอนุญาต
ให้นักศึกษาได้ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ทมต ลีจิตวิณะ

(ผศ.ดร.พรณี ลีจิตวิณะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 663,642

โทรสาร. 3269040

๑๘๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 1890

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๓ มิถุนายน 2539

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. โครงการวิทยานิพนธ์
  2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์
  3. รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องเก็บข้อมูล

ด้วย นางอรวรรณ จิวัดนารักษ์ เป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอน
ของครูอาจารย์คณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉิงเหนือ" ซึ่งโครงการ
วิจัยดังกล่าวได้รับอนุมัติแล้วเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2539

ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษา
ของท่านตามที่แนบมานี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณา
อนุญาตให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา
ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สิริจิตดมะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทร. 3266052-6101 ต่อ 663,642

ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต หากฝ่าฝืนจะถือว่าผิดกฎหมายและต้องแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรสาร. 3269040

รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยของ
นางอรรพรรณ จิววัฒนารักษ์

1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา
3. วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี
4. วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี
5. วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม
6. วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด
7. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย
8. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์

ที่ ศษ 0908/ 4167

กรมอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

5 มิถุนายน 2540

เรื่อง อนุญาตให้ทำการศึกษาวิจัย

เรียน คณะคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

อ้างถึง หนังสือคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ทม 1504/1890 ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2539

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า นางอรวรรณ จิววัฒนารักษ์ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา มีความประสงค์
จะแจกแบบสอบถามประกอบการวิจัย เรื่อง “การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการใช้สื่อการเรียน
การสอนของครูอาจารย์คณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” รายละเอียดทราบ
แล้วนั้น

กรมอาชีวศึกษาพิจารณาแล้ว อนุญาต

อนึ่ง แบบสอบถามที่กรมอาชีวศึกษาอนุญาตให้ใช้เก็บข้อมูล จะมีตราประทับและลายมือชื่อ
กำกับที่มุมบนขวาทุกแผ่น เพื่อเป็นต้นแบบในการเก็บข้อมูลต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเฉลิมศักดิ์ นามเชียงใหม่)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

โทรศัพท์ 282-9357, 282-2549 ต่อ 1608

โทรสาร 282-9357 ต่อ 1600

ที่ ศธ ๐๑๐๘/ 10๘1

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ถนน 103๐๐

6 มิถุนายน 254๐

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

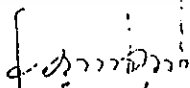
เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษา ขอนแก่น

ด้วยกรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางอรวรรณ จิววัฒนารักษ์ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม บัณฑิตศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรมเทคโนโลยี สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สกนกับเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากรูจาจารย์ที่นำตัวเข้าที่สอบในคณะวิชาเกษตรกรรม เพื่อการวิจัยเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาศาาพไถยหา และความต้งการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์คณะวิชาเกษตรกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา จึงใคร่ขอให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนางอรวรรณ จิววัฒนารักษ์ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป จักขอขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายคุณกัมศักดิ์ จันทระเดชม)
นักวิชาการพิเศษ ระดับ 8 รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา

โทรศัพท์ 2๘2-2549, 2๘2-9357 ต่อ 1608

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทรสาร 2๘2-9357 ต่อ 1600

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0908/ 1081

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

6 มิถุนายน 2540

เรื่อง ขกความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์

ด้วยกรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางอรวรรณ จิววัฒนารักษ์ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนในคณะวิชาคหกรรม เพื่อการวิจัยเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา จึงใคร่ขอกำหนดสถานศึกษาอำนาจความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนางอรวรรณ จิววัฒนารักษ์ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายอุดมศักดิ์ จันทรเกษม)

นักวิชาการศึกษา ระดับ 8 รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา

โทรศัพท์ 282-2549, 282-9357 ต่อ 1608

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทรสาร 282-9357 ต่อ 1600

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๑๐๘/ ๑๐๘๑

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

6 มิถุนายน 2540

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย

ด้วยกรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางอรวรรณ จิวัดนารักษ์ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมแบบนวัตวิทย์ สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนในคณะวิชาทกรรม เพื่อการวิจัยเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์คณะวิชาทกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา จึงใคร่ขอให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนางอรวรรณ จิวัดนารักษ์ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายอุดมศักดิ์ จันทร์เกษม)

นักวิชาการศึกษา ระดับ 8 รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา

โทรศัพท์ 282-2549, 282-9357 ต่อ 1608

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทรสาร 282-9357 ต่อ 1600

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0908/ 1081

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

6 มิถุนายน 2540

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด

ด้วยกรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางอรวรรณ จิววัฒนารักษ์ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบริหารบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนในคณะวิชาเกษตรกรรม เพื่อการวิจัยเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการ ในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์คณะวิชาเกษตรกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา จึงใคร่ขอกให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนางอรวรรณ จิววัฒนารักษ์ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายอุดมศักดิ์ จันทรวงศ์)

นักวิชาการศึกษา ระดับ 8 รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา

โทรศัพท์ 282-2549, 282-9357 ต่อ 1608

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทรสาร 282-9357 ต่อ 1600

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0908/ 1081

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ถนน. 10300

6 มิถุนายน 2540

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม

ด้วยกรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางอรรรรณ จิววัฒนารักษ์ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนในคณะวิชาคหกรรม เพื่อการวิจัยเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา จึงใคร่ขอให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนางอรรรรณ จิววัฒนารักษ์ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายอุดมศักดิ์ จันทร์เกษม)

นักวิชาการศึกษา ระดับ 8 รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา

โทรศัพท์ 282-2549, 282-9357 ต่อ 1608

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทรสาร 282-9357 ต่อ 1600

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0908/ 1081

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

6 มิถุนายน 2540

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี

ด้วยกรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางอรวรรณ จิววัฒนารักษ์ นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาการศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนในคณะวิชาคณากรรม เพื่อการวิจัยเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์คณะวิชาคณากรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ”

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา จึงใคร่ขอให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูล ดังกล่าวข้างต้น เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนางอรวรรณ จิววัฒนารักษ์ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายอุดมศักดิ์ จันทรเกษม)

นักวิชาการศึกษา ระดับ 8 รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา

โทรศัพท์ 282-2549, 282-9357 ต่อ 1608

โทรสาร 282-9357 ต่อ 1600

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0908/ 1081

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

6 มิถุนายน 2540

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี

ด้วยกรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางอรวรรณ จิวัดนารักษ์ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนในคณะวิชาคหกรรม เพื่อการวิจัยเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา จึงใคร่ขอให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนางอรวรรณ จิวัดนารักษ์ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายชุลมศักดิ์ จันทน์เกษม)

นักวิชาการศึกษา ระดับ 8 รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา

โทรศัพท์ 282-2549, 282-9357 ต่อ 1608

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทรสาร 282-9357 ต่อ 1600

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0908/ 1081

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ถนน 10300

6 มิถุนายน 2540

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา

ด้วยกรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางอรรฉรม จิววัฒนารักษ์ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนในคณะวิชากรรม เพื่อการวิจัยเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสภาพปัญหา และความ ต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์คณะวิชากรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา จึงใคร่ขอให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูล ดังกล่าวข้างต้น เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนางอรรฉรม จิววัฒนารักษ์ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป จักขอบคุณมา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอุดมศักดิ์ จันทร์เกษม)

นักวิชาการศึกษา ระดับ 8 รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

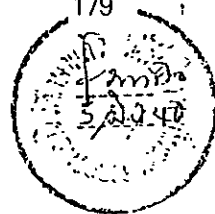
ฝ่ายพัฒนาการศึกษา

โทรศัพท์ 282-2549, 282-9357 ต่อ 1608

เอกสารปี 282-9357 ต่อ 1600 หรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์
คณะศึกษาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการในการ
ใช้สื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 เป็นสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ
- ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพของการใช้สื่อการเรียนการสอน
จำนวน 25 ข้อ
- ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน
จำนวน 20 ข้อ
- ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการด้านการบริการในการใช้สื่อ
การเรียนการสอน จำนวน 27 ข้อ

คำจำกัดความที่ใช้ในแบบสอบถาม

สื่อหรือสื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำ
มาใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อก่อให้เกิดความรู้ ทักษะ ทักษะคิด ได้ดี
มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นแก่ผู้เรียน ได้แก่ รูปภาพ ของจริง หุ่นจำลอง วิทยุและ
โทรทัศน์ เป็นต้น

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงตามความเป็นจริงของท่าน

ชื่อสถานศึกษา.....

1. จำนวนนักเรียนนักศึกษา ในคณะวิชาคหกรรม
  - ( ) น้อยกว่า 500 คน
  - ( ) 500 คน ขึ้นไป
2. ประสบการณ์การสอน
  - ( ) ต่ำกว่า 10 ปี
  - ( ) 10-20 ปี
  - ( ) มากกว่า 20 ปี

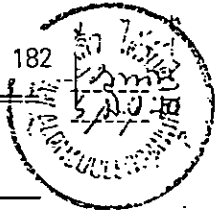
ตอนที่ 2
สภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน

คำชี้แจง

โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย (/)
ลงในช่องทางขวามือ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

สภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การเตรียมและจัดหาสื่อการเรียน					
การสอน					
1.1 จัดทำสื่อขึ้นเองจากวัสดุเหลือใช้	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 ให้นักเรียนจัดทำขึ้น	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 ขอยืมจากแหล่งบริการภายนอก สถานศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....
1.4 จัดซื้อจากองค์การ ร้านค้าต่างๆ	.....	.....	.....	.....	.....
1.5 จัดให้มีการทดลองที่จะใช้สื่อ ก่อนนำไปใช้จริงในห้องเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
1.6 จัดเตรียมสถานที่ก่อนใช้สื่อ	.....	.....	.....	.....	.....
1.7 จัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับ เนื้อหาวิชา	.....	.....	.....	.....	.....
2. การเลือกและการใช้สื่อการเรียน					
การสอน					
2.1 เลือกสื่อได้เหมาะสมกับเนื้อหา วิชา	.....	.....	.....	.....	.....
2.2 เลือกสื่อได้เหมาะสมกับความสนใจ ของผู้เรียน	.....	.....	.....	.....	.....
2.3 เลือกสื่อได้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน	.....	.....	.....	.....	.....
2.4 เลือกวัสดุที่หาง่ายและมีอยู่ทั่วไป	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพการใช้สื่อการเรียนการสอน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.5 ใช้สื่อการเรียนการสอนในเวลาที่เหมาะสม.....					
2.6 ใช้สื่อการเรียนการสอนในสถานที่ที่เหมาะสม.....					
2.7 ใช้สื่อได้สอดคล้องกับกิจกรรมที่จัดขึ้น.....					
2.8 มีการประเมินผลการใช้สื่อ.....					
3. คุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน					
3.1 ความเพียงพอของสื่อ.....					
3.2 สภาพของสื่อใช้ได้ดี.....					
3.3 มีการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ.....					
3.4 คัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพมาใช้.....					
3.5 มีงบประมาณสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์.....					
4. การบริการสื่อการเรียนการสอน					
4.1 ใช้บริการสื่อในสถานศึกษา.....					
4.2 ใช้บริการสื่อจากภายนอกสถานศึกษา.....					
4.3 มีเจ้าหน้าที่แนะนำความรู้เรื่องสื่อโดยเฉพาะ.....					
4.4 มีเจ้าหน้าที่บริการการใช้สื่อ.....					
4.5 มีบริการการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการเรียนการสอน.....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

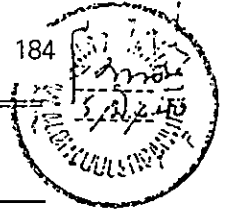
ตอนที่ 3
ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน

คำชี้แจง

"ท่านมีปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด"

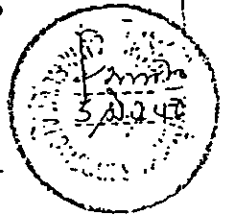
โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องทางขวามือ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ประเภทของปัญหา	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>1. การเตรียมและจัดหาสื่อการเรียน</u>					
<u>การสอน</u>					
1.1 เบื้องหน้าที่จะต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอน.....					
1.2 เบื้องหน้าที่จะต้องเตรียมสถานที่และอุปกรณ์.....					
1.3 ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนตามต้องการ.....					
1.4 สถานที่ตั้งหน่วยบริการสื่อการเรียนการสอน ไม่สะดวกในการติดต่อขอรับบริการ.....					
1.5 สื่อการเรียนการสอนกระจัดกระจาย ไม่รวมอยู่ในที่เดียวกัน.....					
1.6 ขาดความรู้ในด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน.....					
1.7 ขาดเครื่องมือในการผลิตสื่อการเรียนการสอน.....					

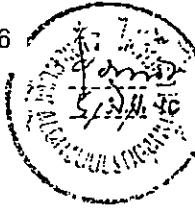
ประเภทของปัญหา	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. การเลือกและการใช้สื่อการเรียน					
<u>การสอน</u>					
2.1 มีปัญหาการเลือกสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน.....					
2.2 ใช้สื่อการเรียนการสอนหรือเครื่องมือไม่เป็น.....					
2.3 ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้ใช้สื่อการเรียนการสอน.....					
2.4 สื่อการเรียนการสอนที่มีไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอน.....					
3. คุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียน					
<u>การสอน</u>					
3.1 สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอกับความต้องการ.....					
3.2 สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพชำรุด.....					
3.3 สื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่ล้าสมัย.....					
3.4 ห้องบรรยายไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียนการสอน.....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทของปัญหา	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. การบริการสื่อการเรียนการสอน					
4.1 ไม่มีเจ้าหน้าที่ในการให้บริการสื่อการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.2 ไม่ทราบว่าสื่อการเรียนการสอนชนิดใดในการให้บริการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.3 ไม่ได้ได้รับความสะดวกในการใช้บริการสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.4 ไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการใช้บริการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.5 ไม่มีการประชาสัมพันธ์ในการให้บริการ.....	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4

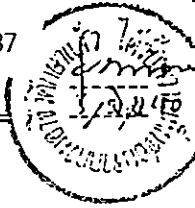
ความต้องการด้านกรรบริการในการใช้สื่อการเรียนการสอน

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาและกาเครื่องหมาย (/) ลงในช่องทางขวามือตามความต้องการสื่อการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ ของท่าน

ประเภทของสื่อการเรียนการสอน	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ประเภทสื่อวัสดุ (Software)</u>					
1. รูปภาพ, ภาพถ่าย.....					
2. แผนภูมิ, แผนสถิติ, แผนภาพ.....					
3. ของจริง.....					
4. หุ่นจำลอง.....					
5. ของตัวอย่าง.....					
6. กระดานดำ, กระดานขาว.....					
7. กระดานแม่เหล็ก.....					
8. แผ่นป้ายสาส์น.....					
9. แผนที่ลูกโลก.....					
10. ตำราเรียน.....					
11. ใบงาน ใบความรู้.....					
12. บทเรียนสำเร็จรูป.....					
<u>ประเภทสื่ออุปกรณ์ (Hardware)</u>					
13. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ.....					
14. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ประกอบคอมพิวเตอร์.....					
15. เครื่องฉายภาพทึบแสง.....					
16. เครื่องฉายสไลด์.....					
17. เครื่องฉายสไลด์เทป.....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทของสื่อการเรียนการสอน	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
18. เครื่องถ่ายวีดีโอ.....					
19. เทปบันทึกเสียงชนิดม้วน.....					
20. เทปบันทึกภาพ.....					
21. กล้องถ่ายรูป.....					
22. เครื่องถ่ายเอกสาร.....					
23. เครื่องถ่ายแผ่นโปร่งใส.....					
24. เครื่องปรุกระดาษไข.....					
25. เครื่องขยายเสียง.....					
26. เครื่องอัดสำเนา.....					
27. ไมโครโฟน.....					

"ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

